

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Azərbaycanda görünməmiş olay: ata körpə uşağını satışa çıxartdı!

yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 28 dekabr 2017-ci il Cümə axşamı № 274 (6887) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Kremlin ideoloqu: "2018-də Azərbaycanın 5 rayonunu qaytarmaq lazımdır"

Aleksandr Duqin: "Ermənistan Türkiyə və Azərbaycanla münasibətlərimizdə sualtı daş ola bilməz..."

yazısı səh.4-də

"Prezidentin Rusiyanın beynəlxalq roluna verdiyi qiymət fundamental yanaşmadır" - Zəhid Oruc

yazısı səh.4-də

Dövlətin varını talayan canavar xislətli məmurlar...

yazısı səh.5-də

Əli Həsənovun "2020-də Azərbaycanda yoxsul qalmayacaq" iddiası etiraz doğurdu

yazısı səh.10-də

Dünyadakı maraqlı toy adət-ənənələri

yazısı səh.14-də

Bakıya turistlərin Yeni il axını başladı

yazısı səh.15-də

Gənc ağsaqqallara hörmət etməyən həmkəndlisini bıçaqlayıb

yazısı səh.14-də

Bakı yollarında nömrəsiz "Oka"lar - özlərini gizli saxlayanlar kimlərdir?

yazısı səh.13-də

FHN itkin düşən 3 alpinistimizi axtarıb

yazısı səh.15-də

"Gələcək il neftin qiyməti 70 dolları ötə bilər" - Pərviz Heydərov

yazısı səh.3-də

Rusiyada kimin prezident seçilməsinin azərbaycanlılara da aidiyyəti varmı...

yazısı səh.11-də

İşdən qovulan nazirlə bağlı alovlu xəbər

FAZİL MƏMMƏDOVUN VİLLASINDA YANGIN - QƏSD, YOXSA...

Sabiq nazirin imarətini bir anda alov bürüdü; sauna kompleksi kül oldu; hadisə yerindən eksklüziv fotolar

musavat.com
Təgrül İsmayıl

yazısı səh.6-də

Avropadan İrəvana növbəti tərs sille - düşmənin Bakı əleyhinə planı fəş oldu

İşğalçı ölkənin Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimi dünyaya tanımaq yönündə daha bir cəhdi boşa çıxdı; işğal rejimi davam eləsə də, Azərbaycan bu il də savaş haqqını özündə saxladı; bu haqqı Qərb də danmadı...

yazısı səh.8-də

Umud Mirzəyev: "Torpaqlarımızın azad edilməsi üçün sülhün olması çox vacibdir"

yazısı səh.13-də

Atilla Kaya: "Onlar məni uzaqlaşdırmasa, özüm MHP-dən heç bir yerə getməmə"

yazısı səh.9-də

Vüqar Bayramov: "Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası öz strategiyasını tamamilə dəyişməlidir"

yazısı səh.5-də

28 dekabr 2017

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin müavinlərinin sayı artırıldı

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin müavinlərinin sayı artırılıb. APA-nın məlumatına görə, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev bununla bağlı dekabrın 27-də "Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi haqqında Əsasnamə" də dəyişiklik edilməsi barədə fərman imzalayıb.

İndiyə qədər Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini və müavini olub. Dəyişikliyə əsasən Dövlət Komitəsi sədrinin müavinlərinin sayı 2-yə çatdırılıb.

Bakıda ən az maaş Binəqədi rayonundadır

2017-ci ilin yanvar-oktyabr aylarında Bakı şəhəri üzrə siyahı tərkibində olan işçilərin sayı əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 7151 nəfər artaraq 695583 nəfər olub.

Bakı Şəhər Statistika İdarəsindən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, yanvar-oktyabr aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən işçilərin orta aylıq nominal əmək haqqının səviyyəsi 6,7% artaraq 782,9 manat olub.

Hesabat dövrü üzrə siyahı tərkibində olan işçilərin sayı və işçilərin orta aylıq nominal əmək haqqının səviyyəsinin dəyişməsi aşağıdakı kimi xarakterizə olunur:

2017-ci ilin yanvar-oktyabr aylarında siyahı tərkibində olan işçilərin sayı (nəfərlə) 2017-ci ilin yanvar-oktyabr aylarında orta aylıq nominal əmək haqqı (manat)

Bakı şəhəri - cəmi *) 695 583782,9 o cümlədən rayonlar:
 Binəqədi 43 450430,3
 Xətai 62 480831,1
 Xəzər 29 506644,9
 Qaradağ 25 198956,8
 Nərimanov 64 699519,6
 Nəsimi 152 509614,8
 Nizami 44 672668,9
 Pirallahı 7 7161 379,6
 Sabunçu 27 379484,7
 Səbail 114 1711 490,3
 Suraxanı 19 371572,6
 Yasamal 104 432645,7

Sərhədcilərimiz qanunsuz miqrasiya ilə məşğul olan Hindistan vətəndaşlarını saxladı

Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) əməkdaşları tərəfindən qeyri-leqal miqrasiyaya qarşı həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində Azərbaycan-Gürcüstan sərhədində bu fəaliyyətlə məşğul olan mütəşəkkil dəstə əşkarlanaraq zərərsizləşdirilib.

DSX-nin Mətbuat Mərkəzindən APA-ya verilib ki, 15.12.2017-ci il tarixdə Ağstafa rayonunun Sadıxlı kəndi ərazisində yerləşən sərhəd zastavasının xidməti sahəsində Azərbaycandan Gürcüstan istiqamətində dövlət sərhədini pozmağa cəhd göstərən 2 nəfər Hindistan vətəndaşı - 1993-cü il təvəllüdü Şukla Sarkar Jitendrakumar (Shukla Sarkar Jitendrakumar) və 1995-ci il təvəllüdü Şukla Yaş Jitendrakumar (Shukla Yash Jitendrakumar) saxlanılıb.

Fakt üzrə keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində qeyd olunan əcnəbiləri əraziyə gətirmiş taksi sürücüsü və bir qrup Gürcüstan vətəndaşı ilə əlbir olaraq onların sərhəddən keçirilməsinə bələdçilik edən 1999-cu il təvəllüdü Bayramov Samir Ədil oğlu müəyyənləşdirilərək yaxalanıb.

Bununla yanaşı, 17.12.2017-ci il tarixdə Ağstafa rayonu «Böyük-Kəsik» sərhəd nəzarəti məntəqəsində Azərbaycandan Gürcüstan keçərək Hindistan vətəndaşı, 1995-ci il təvəllüdü Singh Suxvinder (Singh Sukhvinder) şübhəli şəxs qismində saxlanılıb, əşyalarına baxış zamanı üzərindən iki nəfər Pakistan İslam Respublikası və iki nəfər Hindistan vətəndaşına məxsus pasportlar aşkar olunub. Aparılmış araşdırma zamanı qeyd olunan Hindistan vətəndaşının da qeyri-leqal miqrasiya ilə məşğul olması müəyyənləşdirilib.

Hazırda hər iki fakt üzrə əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Azərbaycanda görünməmiş olay: ata körpə uşağını satışı çıxartdı!

"Baxa bilmirəm. Razılışma yolu ilə satıram". Bu cümlə hər hansı bir əşya, avtomobil haqqında yazılmayıb. Təəccüblü olsa da, bu sözlər körpə uşağı satan şəxs tərəfindən yazılıb. Belə ki, ata öz övladını alış-veriş saytında 10 min manata satışı çıxarıb.

Musavat.com xəbər verir ki, Orxan adlı azərbaycanlı şəxs uşağa baxa bilmədiyini və bu səbəbdən körpəni satdığını yazıb: "Körpə oğlan uşağıdır, sağlamdır. Övladı olmayanlara verirəm, razılışma yolu ilə".

Əməkdaşımız həmin Orxan adlı şəxsə alıcı qismində əlaqə də saxlayıb. Övladını satışı qoyan ata deyib ki, bunu borcu ucubandan edir: "Borcun içində boğuluram. Uşağa baxa bilmirəm. İmkanım yoxdur. 40 günlükdür. Qiymətdə razılışma bilirik. Hazırda uşağın qeydiyyatı 20 Yanvarda yerləşən Respublika Klinik xəstəxanasındadır. Adına keçirə bilərəm".

Kateqoriya Satılır
Elan bölməsi Digər
Şəhər/ərazi Bakı, Xəzər r, Binə
Qiymət 10 000 azn

Elanın təsviri:

Körpə oğlan usagidi sağlamadı baza bilmirem ovladı olmayanlara verirem razilasma yolu ile

Əməkdaşımız bunun cənabın olduğunu xatırladı. Bu zaman Orxan bildirib: "Elə bil ki, donordur. Pulsuz verirlər. Amma biz aramızda anlaşıla bilərik".

Türkiyədə azərbaycanlı tələbələr tutuldu

Türkiyənin Kastamonu Universitetində oxuyan 8 azərbaycanlı tələbə soyğunçuluqda günahlandırılaraq həbs edilib.

AzNews.az-ın türk mətbuatına istinadən verdiyi məlumata görə, polis Azərbaycan vətəndaşı olan 8 tələbənin Kastamonu Universitetində mütəşəkkil qruplaşma yaradaraq yeni qəbul olunan azərbaycanlı tələbələrini soymaqla məşğul olduğundan şübhələnir. Onlar məzunları hədələyərək pul istəyib, əşyalarını ələ keçirib.

Grup üzvləri sonuncu dəfə azərbaycanlı tələbənin yaşadığı evə basqın edərək ona işgəncə verib, barmaqlarını qırıblar. Sonra onun noutbukunu və fotoaparətini zorla alıblar.

Şikayət əsasında hərəkətə keçən Kastamonu polisi tələbələrini həbs edib.

Onlar ilkin dindirmədən sonra məhkəməyə çıxarılıb, barələrində həbs-qətimkan tədbirinin seçiləcəyi gözlənilir.

Bakıda nənə və nəvəni maşın vurub, nənə ölüb

Bakıda nənə və nəvə avtomobilə vurulub. APA-nın məlumatına görə, paytaxtın Binəqədi rayonu ərazisində Bakı şəhər sakini Aftandil Paşayev idarə etdiyi "Mercedes" markalı avtomobilə yolu keçən 80 yaşlı Zəhra Bünyatovanı və onun az yaşlı nəvəsini vurub. Nəticədə xəsarət alan hər iki şəxs xəstəxanaya yerləşdirilib.

Nənə orada ölüb, nəvənin vəziyyəti ağırdır.

Müdafiə naziri cəbhəboyu zonada zirehli texnikaların döyüş qabiliyyətini yoxladı

Cəbhəboyu zonada səfərdə olan müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti tank bölmələrində olublar. MN-dən APA-ya verilən məlumata görə, zirehli texnikaların döyüş qabiliyyəti və tətbiqi imkanlarını yoxlayan nazirə məruzə olunub ki, silahlanmada olan bütün hərbi texnika döyüşə hazır vəziyyətdədir.

Müdafiə naziri zirehli texnikalarda atış və sürücülük çalışmaları üçün nəzərdə tutulmuş trenajor kompleksində təlim-məşq qurğularına baxış keçirib və mərkəzin tədris imkanlarını yüksək qiymətləndirib.

Bildirilib ki, təlim mərkəzində trenajorlar vasitəsilə zirehli texnikaların idarə olunması və döyüş tətbiqi üzrə praktiki vərdişlər təkmilləşdirilir.

Burada məşq edən şəxsi heyətlə görüşən general-polkovnik Z.Həsənov Ali Baş Komandanın bayram təbriklərini şəxsi heyətə çatdırıb və fərqlənənləri dövlət başçısı adından mükafatlandırılıb.

Azərbaycana gətirilən incəsənət əsərlərinin gömrük rüsumu 10 dəfə artırılır

Gələn il yanvarın 1-dən Azərbaycana idxal edilən incəsənət əsərləri, kolleksiya əşyaları və əntiq əşyalara tətbiq edilən gömrük rüsumları dəyişəcək.

APA-nın məlumatına görə, bu, Nazirlər Kabinetinin təsdiq etdiyi "Azərbaycan Respublikasının xarici iqtisadi fəaliyyətinin mal nomenklaturası, idxal gömrük rüsumlarının dərəcələri və ixrac gömrük rüsumlarının dərəcələri"ndə əksini tapıb.

Hazırda qüvvədə olan "Azərbaycan Respublikasının ərazisinə gətirilən mallar üzrə gömrük idxal rüsumlarının dərəcələri"ne əsasən hazırda incəsənət əsərləri - şəkillər, rəsmlər və pastellər, qravüralları, estampların və litografiyaların orijinaları, istənilən materialdan olan heykəllərin və heykəlciklərin orijinaları, o cümlədən istifadə olunmuş və ya istifadə olunmamış poçt markaları və ya dövlət rüsumu markaları, poçt ödəniş nişanları, o cümlədən poçt dəftərxana ləvazimatları (gerb kağızı) və analoji əşyalara 0,50 faiz idxal gömrük rüsumu tətbiq edilir. Gələn il yanvarın 1-dən bu idxal rüsumu 10 dəfə artırılacaq və 5 faiz olacaq.

Gələn ildən kolleksiyalar və zoologiya, botanika, mineralogiya, anatomiya, tarix, arxeologiya, paleontologiya, etnoqrafiya və ya numizmatika üzrə kolleksiya əşyaları və yaşı 100 ildən yuxarı olan əntiq əşyalarına tətbiq edilən 0,50 faiz idxal gömrük rüsumu isə ləğv ediləcək.

Allahşükür Paşazadənin qızı klinika açdı

Vergilər Nazirliyi "Zəhra Clinic" MMC-ni dövlət qeydiyyatına alıb.

"APA-Economics" "Vergilər" qəzetinin xüsusi buraxılışına istinadən xəbər verir ki, MMC-nin nizamnamə kapitalı 100 manatdır.

Klinikanın qanuni təmsilçisi Paşazadə Vəfa Allahşükür qızıdır.

MMC-nin hüquqi ünvanı Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Mirzəbala Məmməd-zadə küçəsi, ev 13, mənzil 111-dir.

Qeyd edək ki, Vəfa Paşazadə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Allahşükür Paşazadənin qızıdır.

Cenubpress.az saytı fəaliyyətə başlayır

2018 ci il yanvarın 1-dən Azərbaycanda yeni sayt fəaliyyətə başlayacaq. Musavat.com-un məlumatına görə, Cenubpress - Cenubpress.az adlanan xəbər portalı oxucuları əsasən ölkədə və dünyada baş verən gündəlik hadisələrlə bağlı məlumatlandıracaq. Eyni zamanda saytda bu istiqamətdə müəllif yazılarının, müsahibə və materialların işıqlandırılması nəzərdə tutulub. Bundan başqa, Cenubpress oxuculara gündəlik ictimai-siyasi həyatda baş verən yeniliklərlə bağlı dolğun informasiya çatdıracaq.

Saytın təsisçisi və baş redaktoru jurnalist Mirələm Həşimovdur.

Qaynar xətt: 055 261 88 00. Saytın sosial şəbəkələrdə izləyə bilərsiniz.

Kişini arvadının gözü önündə ürəyindən bıcaqlayıb öldürdü

Cəlilabad rayonunda qətl hadisəsi baş verib.

"Report"un məlumatına görə, hadisə dekabrın 27-də günorta saatlarında rayon mərkəzində qeydə alınıb.

Belə ki, Cəlilabad rayonunun Uzuntəpə kənd sakini Rakif Hüseynov həyat yoldaşı ilə mikroavtomobula gedərkən qəfildən bir nəfər onun ürək nahiyəsinə bıcaq zərbəsi endirib. Yaralı mikroavtomobusun sürücüsü tərəfindən xəstəxanaya çatdırılsa da, onun həyatını xilas etmək mümkün olmayıb.

Hadisəni törətməkdə şübhəli bilinən şəxs polisin keçirdiyi əməliyyat zamanı saxlanılıb. Onun adı yaxın müddətdə açıqlanacaq.

Faktla bağlı Cəlilabad Rayon Prokurorluğunda cinayət işi başlanıb, istintaq davam edir.

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının (QAT) təşəbbüsü ilə 2017-ci ilin yekunlarına dair keçirilən "Qarabağ Harayı" müsabiqəsinin qalibləri elan olub.

Dövlət himnimizin oxunmasından və şəhidlərimizin xatirəsinin sayğı duruşu ilə yad edilməsindən sonra tədbir davam edib. Musavat.com xəbər verir ki, QAT sədri Akif Nağı təqdimat mərasimini açaraq bildirib: "Qaliblərə diplom və Azərbaycan bayraqları təqdim olunur. Müsabiqənin məqsədi Qarabağın azadlığı na-

"Qarabağ harayı"nın qalibləri elan olundu

"Yeni Müsavat" 2017-ci ilin "Ən yaxşı qəzet"i, əməkdaşımız **Elşad Paşasoy** "Ən yaxşı KİV yazarı" seçilib

mine daha çox çalışan qurum və fərdləri müəyyən etməkdir".

İlkin seçmələrə görə, "Ən yaxşı telekanal" nominasiyası üzrə APA TV, ARB TV, CBC TV, İTV, Kanal 13 telekanalları ilk beşliyə daxil olub. "Ən yaxşı telekanal" nominasiyası üzrə CBC qalib gəlib.

"Ən yaxşı internet televiziya" nominasiyası üzrə Kanal-13 qalib gəlib.

"Ən yaxşı qəzet" nominasiyasında ilk beşliyə "Bakı Xəbər", "Cümhuriyyət", "Şərq", "Təzadlar", "Yeni Müsavat" qəzetləri daxil olub. Qalib "Yeni Müsavat" qəzeti olub.

"Ən yaxşı internet saytı" nominasiyası üzrə ilk beşliyə apa.az, karabakhinfo.az, karabakhinfo.az, 1905.az, moderator.az, moderator.az, musavat.com daxil olub. Moderator.az saytı qalib gəlib.

"Ən yaxşı millət vəkili" nominasiyası üzrə ilk beşliyə Aqil Abbas, Elman Nəsirov, Fazil Mustafa, Qənirə Paşayeva, Vahid Əhmədov daxil olub. Qənirə Paşayeva qalib gəlib.

"Ən yaxşı QHT rəhbəri" nomi-

nasiyası üzrə ilk beşliyə Emin Həsəni, Firudin Məmmədov, Mehdi Mehdiyev, Roza Əliqızı, Sultan Əzimzadə daxil olub. Firudin Məmmədov qalib gəlib.

"Ən yaxşı siyasi lider" nominasiyası üzrə ilk beşliyə Cəmil Həsəni, Hacı Mövsüm Səmədov, İsa Qəmbər, İsgəndər Həmidov, Mirəhməd Mirəlioğlu daxil olub. Cəmil Həsəni qalib gəlib.

"Ən yaxşı diaspor xadimi" nominasiyası üzrə ilk beşliyə Cəfər Dal (Türkiyə), Elbrus Məmmədov (Gürcüstan), Əlibəy Məmmədov

(Yaponiya), Füzuli Məmmədov (Rusiya), İlham Aşkın (Avropa) daxil olub. Cəfər Dal qalib gəlib.

"Döyüşü davam etdirən ən yaxşı döyüşçü" nominasiyası üzrə ilk beşliyə Qələndar İsmayilov, Mahir Rzayev, Rəhman Cəfərov, Solmaz Aliyeva, Tahir Bayramov daxil olub. Qələndar İsmayilov qalib gəlib.

"Ən yaxşı din xadimi" nominasiyası üzrə ilk beşliyə Hacı Əfqan Muradov, Hacı İlqar İbrahimov, Hacı Növrəstə İbrahimova, Hacı Sərdar Hacıhəsəni, Hacı

Şahin Həsəni daxil olub. Hacı Əfqan Muradov qalib gəlib.

"Ən yaxşı KİV yazarı" nominasiyası üzrə ilk beşliyə Akif Aşırı, Asif Mərzili, Elşad Paşasoy, Məhəmmədli Qəribli, Zülfüqar Hüseynzadə daxil olub. Elşad Paşasoy qalib gəlib.

"Ən yaxşı tədqiqatçı" nominasiyası üzrə ilk beşliyə Boran Əzizli, Firdovsiyyə Əhmədova, Kərim Şükürov, Rizvan Hüseynov, Şəlalə Həsənova daxil olub. Firdovsiyyə Əhmədova qalib gəlib.

Tədbirdə Barat İmani, İlqar Əli, Zülfüqar Hüseynzadə, Hacı İlham Əliyev, Elşad Paşasoy, Fəridə Əsgərova, Firdovsiyyə Əhmədova, Cəmil Həsəni, Lamiyə Orucova, Firudin Məmmədov, Rəhman Cəfərov, Tahir Bayramov, Füzurə Əsədullayeva, Hacı Əfqan Muradov və digərləri çıxış edərək təklif və fikirlərini bildirdilər.

QAT rəhbərliyi ümid edir ki, müsabiqə ümumi Qarabağ işimizə naminə cəmiyyətin daha çox səfərbər edilməsi, fəallığın artması, zəhmət çəkənlərin əməyinin stimullaşdırılması üçün müəyyən rol oynayacaq.

□ Musavat.com

"Yeni il"də qəzetlər neçə gün bayram edəcək?

Əksər qəzetlər 4 gün işləməyəcək
Məlum olduğu kimi, Yeni il bayramı ilə əlaqədar 5 gün iş olmayacaq. Belə ki, 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik günü, 1, 2 yanvar - Yeni il bayramı ilə əlaqədar qeyri-ış günüdür.

Ancaq 31 dekabr bazar gününə təsadüf etdiyindən, Əmək Məcəlləsinə əsasən iş və istirahət günlərinin yerləri dəyişdiriləcək, 3 yanvar qeyri-ış günü olacaq.

Beləliklə, Yeni il bayramı ilə əlaqədar 5 gün ərdirici (30 dekabr - şənbə günü, 31 dekabr, 1, 2, 3 yanvar) iş olmayacaq.

Bəs görəsən, ölkə mətbuatı neçə gün bayram edəcək və yeni ilin ilk qəzet nömrələri nə vaxtdan oxuculara təqdim ediləcək?

Sualımızı cavablandıran "Yeni Müsavat" Media Qrupunun baş direktoru Ələsgər Süleymanov bildirdi ki, "Yeni Müsavat" qəzetinin 2017-ci il üçün sonuncu nömrəsi dekabrın 30-da satışda olacaq. Növbəti ilin ilk nömrəsi isə yanvarın 5-də işıq üzünə gələcək.

"Bakı Xəbər" qəzetinin baş redaktoru Aydın Quliyev də qeyd etdi ki, qəzetin çapında bayramla əlaqədar 5 günlük fasilə olacaq: "Biz rəsmi dövlət bayramı kimi elan olunmuş qrafikə uyğun işləyəcəyik. Kollektivimizlə bu məsələni müzakirə etmişik və qərarımız budur ki, rəsmi qrafikə uyğun olaraq yanvar ayının 4-də işimizi bərpa edək. Sonuncu iş günümüz isə ayın 29-da olacaq. Qəzetimizin bu il üçün sonuncu nömrəsi dekabr ayının 30-da, gələn il üçün ilk nömrəsi isə yanvar ayının 5-də işıq üzünə gələcək. Qəzetin çapında 5 günlük fasilə yaransa da, saytımız onlayn rejimdə bayram günlərində də fəaliyyət göstərəcək".

"Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Bəxtiyar Sadıqov isə iş qrafiklərinin bir qədər fərqli olacağını açıqladı: "Biz hər il ənənəvi olaraq Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi günü və Yeni il gününü xüsusi nömrə ilə qeyd edirik. Son illərdə cənab prezident xalqımıza ünvanlandığı təbrikləri öncədən verir və biz artıq dekabrın 31-də işləməli oluruq. Daha öncə isə dekabrın 31-də işləyirdik və yanvarın 1-də xüsusi bayram nömrəsi çıxırdı. İndi həm Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi gününü və həm də Yeni il gününü 31 dekabr nömrəsində qeyd edəcəyik. Hər bayrama müəyyən qədər yer ayrılacağıq, önəmli rəsmi tədbirləri verəcəyik. Ancaq burada bir məsələ var ki, dekabrın 31-də yayım firmaları işləmir və qəzet bəzən oxucularımıza çatmır. Ona görə də, ol bilsin ki, 31 dekabr nömrəsi yanvarın 4-də oxuculara çatdırılsın. Yeni ildə isə yanvarın 4-də işə çıxacağıq, 2018-ci ilin ilk nömrəsi ilə ayın 5-də oxucularımızla görüşəcəyik. Ümumilikdə, qəzetimizin çapında 4 günlük fasilə olacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

"Gələn il neftin qiyməti 70 dolları ötə bilər"

Pərviz Heydərov: "Neftin dünya bazar qiymətinin növbəti illər ərzində məhz siyasi proseslərin təsiri altında olacağı gözlənilir"

Ötən iki illə müqayisədə bu il neftin qiyməti baxımından daha pozitiv notlarla yadda qaldı. Dünya birjalarında "Brent" markalı xam neftin qiyməti bir barel üçün son 2 il yeddi ayın maksimumuna çataraq 67 dolları ötdü. Bunun səbəbi kimi isə Liviya neft boru kəmərinə təşkil edilən hücum göstərilir. Liviya Milli Neft Şirkəti məlumatına görə, "Es-Sider" boru kəmərinə hücumla əlaqədar xətdən neft tədarükü 70-100 min barel azalıb. Hazırda "Brent" neftinin bir bareli Londonun ICE birjasında 66,88 dollardan, "Layt" nefti isə Nyu-Yorkun NYMEX birjasında 59,87 dollardan alıcı axtarır.

Xatırladaq ki, "Brent"-in qiyməti sonuncu dəfə 2015-ci il mayın 18-də 67 dollardan baha satılıb. Göründüyü kimi, bu il neftin qiymətinin artmasında iqtisadi amillərlə yanaşı, siyasi amillər, xüsusən Yaxın Şərqdə münafiş ocaqlarının yaranması və neft hasil edən ölkələrin yaşadığı siyasi böhranlar oldu. Bəs görəsən, gələn il üçün proqnozlar necədir? Siyasi münafişlər zəifləsə, iqtisadi amillər neftin qiymətini 60 dolların üzərində saxlamağa yetərli olacaqmı? Bu suala yaxın günlərdə "Rothschild" şirkətinin vitse-prezidenti Paolo Skaroni cavab verib. O bildirib

ki, OPEC və Rusiya qiymətlərinin bir barel üçün 60 dollar səviyyəsindən yuxarı həddə stabilizəməsi fonunda neft bazarındakı cari vəziyyətdən razıdır. Onlar bu sabitləşməni qorumaq üçün yaxın 12 ayda neft hasilatının azaldılması anlaşmasını davam etdirəcək.

Skaroni açıqlamasında bildirib ki, ABŞ-da şist neft hasilatının artmasına baxmayaraq, bu artım kəskin deyil: "Dünya neft tələbinin artması, qeyri-OPEC ölkələrində neft hasilatının artması kompensasiya edə bilər. Neft bazarında yaranmış vəziyyət 2018-ci ildə qiymətlərin

hazırkı səviyyədə stabilizəməsinə səbəb olacaq. Neft sektoruna son illərdə investisiyaların azalması amili isə özünü 2019-cu ildə hiss etdirəcək".

2018-ci ildə neftlə bağlı proqnozlara toxunan iqtisadçı ekspert Pərviz Heydərov "Yeni Müsavat"a danışarkən bildirdi

ki, hazırda neft dünya bazarında real dəyərində satılır və hasilatçı ölkələr bu qiyməti qoruyub saxlamağa çalışacaqlar: "Dünya iqtisadiyyatında cari il ərzində müsbətə doğru çox böyük dəyişikliklər baş verdi. Əvvəlki ildə dünya iqtisadiyyatının aparıcı ölkələrindən yalnız ABŞ-da vəziyyə

yət yaxşı idi, Avropa Birliyi ölkələrində və Çində isə iqtisadi artım geriləyirdi. Bu da Amerika valyutası olan dolların möhkəmlənməsinə əlavə təsir edirdi. Bunun müqabilində isə neft də dəyərdən düşürdü. Yeni tələbat az təşkil edirdi, üstəgəl dollar dəyər minirdi. Lakin bu faktorlar 2016-cı ilin ikinci yarısından etibarən yumşalmağa başladı, xüsusən də neftin qiymətinin hasilatçı ölkələr tərəfindən istehsalın azaldılacağı ilə bağlı söhbət ortaya çıxan gündən sabitləşməyə doğru dinamika götürməsi, sanki dünya iqtisadiyyatında müsbət təkan verdi. Məlum olduğu kimi, cari il ərzində neftin qiyməti il başlanandan bəri neinki sabitlik nümayiş etdirdi, hətta artmağa doğru istiqamət götürdü".

Iqtisadçı onu da diqqətə çatdırdı ki, neft qiyməti artarsa da, neft heç vaxt 100 dollar qiymətinə yüksələ bilməyəcək: "Doğrudur, bu sahədə temp aşağıdır. Ancaq bu, dəfələrlə qeyd edilib ki, neftin dünya bazar qiymətləri 2014-cü ildən əvvəlki illərdəki kimi olmayacaq. Bununla belə, unutmamaq lazımdır ki, neft 100 dollar olanda da heqiqi dəyəri ifadə etmir. Neftin dünya bazar qiymətləri üçün real dəyər 50 və 60 dollar civarındadır. Və bu gün biz neftin məhz öz real qiymətinə

doğru istiqamətlənərək möhkəmlənmək dinamikasında olduğunu müşahidə etməkdəyik. Növbəti ildə də bu tendensiya qalacaqdır".

P. Heydərovun fikrincə, gələn il neftin bir barelinin qiyməti 55-65 dollar dahlizində var-gəl edəcək: "Yeri gəlmişkən, Azərbaycanın 2018-ci il dövlət büdcəsində neftin baza qiymətinin 45 dollar/barel səviyyəsində götürülməsi ilə bağlı yazmışdım ki, bu, 2017-ci ildəki analoji qiymətdən 12,5% və ya 5 dollar çoxdur. Səbəb gələn il dünya bazarlarında neftin qiymətinin 50 dollar ətrafında olacağını proqnozlaşdırılmışdır. Ancaq buna tam zəmanət varmı? Sözsüz ki, "yox" deyir, qeyd etmişdim. Çünki neftin dünya bazar qiymətinin növbəti illər ərzində məhz siyasi proseslərin təsiri altında olacağı gözlənilir. Bununla əlaqədar qeyd etdim ki, hər hansı gözlənilməz siyasi hadisə baş verməsə də, neft 40 ABŞ dollarına qayıdan deyil. 2018-ci ildə neft 55-65 dollar ətrafında dəyişəcək. Gələn il dünya iqtisadiyyatında artımın bu ildəkindən bir az çox olacağı gözlənilir. Bu, baş verərsə, qiymətin arada 70 dollara da ötürülməsinə görə bilirik".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

“2018-də Azərbaycanın 5 rayonunu qaytarmaq lazımdır”

Aleksandr Duqin: “Ermənistan Türkiyə və Azərbaycanla münasibətlərimizdə sualtı daş ola bilməz...”;

“Rusiya Ermənistan adlı lokal quruma görə öz global geosiyasi maraqlarını qurban verməməlidir”. Musavat.com-un məlumatına görə, bu sözləri Beynəlxalq Avrasiya Hərəkatının lideri, Kremlin ideoloqlarından biri kimi tanınan, ictimai-siyasi xadim Aleksandr Duqin “Report”-a müsahibəsində deyib.

Duqinin sözlərinə görə, 2017-ci ildə dünya birqütblü olmaqdan çıxıb, yeni oyun-

3

çular peyda olub. “Rusiya sübut elədi ki, çoxqütblü dünyanın qütblərindən biridir. Bakı ilə münasibətlərin yeni formatı da bununla müəyyənləşir. Azərbaycan rəhbərliyi dünyadakı qüvvələr nisbətində dəyişikliyi olduqca diqqətlə və dərinləndirib. 2017-ci ildə prezident İlham Əliyev sübut elədi ki, o, siyasətdə obyekt yox, subyektdir. O sırada Rusiyanın Türkiyə və İranla yaxınlaşmasında, yeni strateji oxun yaradılması məsələsində o, böyük rol oynadı”, - deyir Duqin qeyd edib.

Duqinin sözlərinə görə, xaba, Azərbaycan Moskva-Ankara-Tehran konfiqurasiyasında geosiyasi nəzarət qütblünə çevrilir və regional siyasətdə onun rolu artır: “Ermənistan isə periferiyada qalacaq. İrəvan təcili şəkildə artıq çıxıb getməkdə olan qatara minməlidir. O zaman o, bölgənin geosiyasətində layiqli yerini tuta bilər”.

Dağlıq Qarabağla bağlı gözləntilərdən danışan politoloq xüsusi qeyd edib ki, 2018 həm də Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması baxımından çoxqütblü dünyanın quruluş qurtarmasında həlledici il olmalıdır: “Fikrimcə, Azərbaycan buna - bölgədə öz statusunu qaldırmağa hazırdır. Burada ilk növbədə Dağlıq Qarabağ problemini həll etmək lazımdır - hansı problem ki, müəyyən mənada Azərbaycanın potensialını əngəlləyir. Bu, Rusiya-Azərbaycan əlaqələrində yeni bir yüksəliş olacaq”.

Duqinə görə, istənilən konfliktin həllində iki mərhələ vacibdir: “Nəzəri həllin tapılması və ardınca implementasiya. Yeni həllin həyata keçirilməsi. Əslində nəzəri cəhətcə sıçrayış bir ildən çoxdur ki, baş verib. 5 rayonun Azərbaycana verilməsi haqda qərar 2016-cı ildə işlənib. Bu həllin nəzəri paradigması bütün tərəfləri qane edir. Digər regional dövlətlər, hətta Qərbdə ona qarşı deyil. Bunun həyata keçməsinə isə yalnız erməni tərəfi ləngidir. Serj Sarkisyan hər dəfə bu implementasiyanı uzadır”.

Daha sonra rusiyalı politoloq etiraf edir ki, Rusiya Ermənistanı ata bilməz: “Ermənistan bizim müttəfiqimizdir və buna şübhə yox. Ancaq məsələ ondadır ki, biz Ermənistan adlı lokal quruma görə öz global geosiyasi maraqlarımızı qurban verməməliyik. Ermənistan bizim Türkiyə və Azərbaycanla münasibətlərimizdə sualtı daş ola bilməz”.

Gələn il həm Azərbaycanda, həm də Ermənistanda prezident seçkilərinin keçiriləcəyini xatırladan Duqin deyib ki, 5 rayonun qaytarılmasının tarixi dəyəri qat-qat böyükdür, nəinki hansısa seçki debatları.

Onun əminliyinə görə, münaqişənin həllinin uzanması halında situasiya geridönməz şəkildə kəskinləşə bilər. “Ona görə də hesab edirəm ki, 2018-də Azərbaycanın 5 rayonunu qaytarmaq lazımdır... Əgər real nizamlama prosesi işə düşsə, o zaman Rusiya ilə Azərbaycan arasında inteqrasiya güclənəcək. Bu heç də Azərbaycanın Avrasiya İqtisadi Birliyinə və KTMT-yə birbaşa daxil olması prosesi demək deyil. Bu, Rusiyanın regionda Azərbaycana və Ermənistanla münasibətinin tarazlaşması demək olacaq”.

Politoloqa görə, Moskva bölgədə sərbəst və tamhüquqlü oyunçu olacaq müstəqil və suveren Azərbaycanda maraqlıdır. “Biz hətta rusiyayönlü Azərbaycanda yox, Azərbaycanyönlü Azərbaycanda maraqlıyıq. Azərbaycanın güclənməsi - Rusiyanın Türkiyə və İranla əlaqələrinin güclənməsi üçün imkan deməkdir. Bütün hallarda Bakı Moskva-Ankara-Tehran üçbucağı üçün strateji qapıdır. Bu ittifaqda Azərbaycan əsas konstruksiyaya çevrilməkdədir. Bu gün geosiyasi stavkalar olduqca böyükdür. Odur ki, hamımız ardıcıl hərəkət etməliyik”, - sonda o əlavə edib.

□ Siyasət şöbəsi
□ Musavat.com

Dekabrın 26-da Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Rusiyada işgüzar səfərdə olub. İlham Əliyev MDB dövlət başçılarının Moskvada keçirilən qeyri-rəsmi görüşündə iştirak edib. Dövlət başçılarının görüşündə Rusiyanın 2017-ci ildə MDB-yə sədrliyinə yekun vurulub və birlik çərçivəsində müxtəlif sahələrdə gələcək əməkdaşlıq barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Prezident İlham Əliyev Rusiyanı sabitləşdirici faktor adlandırdı

Deputatdan şərh: “Rusiyanın beynəlxalq roluna verilən qiymət çox köklü və fundamental yanaşmadır...”

Toplantıda Rusiya prezidenti Vladimir Putin, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev, Ermənistan prezidenti Serj Sarkisyan, Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenko, Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayev, Moldova prezidenti İqor Dodon, Özbəkistan prezidenti Şövkət Mirziyoyev iştirak ediblər. Dövlət başçıları görüşdə çıxış ediblər. APA-nın məlumatına görə, MDB dövlət başçılarının qeyri-rəsmi görüşündə çıxış edən **Azərbaycan prezidenti Rusiyanın dünyada və bölgədə rolu barədə maraqlı fikirlər bildirib. Prezident deyib ki, Rusiya MDB-ni birləşdirən ölkədir, MDB-nin əsas ölkəsidir. Ona görə də, təbii ki, Rusiyada baş verən müsbət proseslər bütün üzv ölkələrə müsbət təsir göstərir:** “Vladimir Putinin rəhbərliyi altında Rusiya sosial-iqtisadi inkişafda çox böyük uğurlar əldə edib. Rusiya beynəlxalq arenada böyük nüfuzla malikdir və bu gün beynəlxalq işlərdə ən aparıcı rollardan birini oynayır. Cənab Putinin rəhbərliyi altında ictimai siyasi sabillik təmin olunub. Bu, ictimai razılığa söykənir”.

İlham Əliyev Azərbaycanda heç kəsin Rusiyada gələn il keçiriləcək prezident seçkilərində rusiyalıların düzgün qərar verəcəklərinə şübhə etmədiyini söyləyib: “Biz çox yaxşı bilirik ki, ikitərəfli münasibətlərin uğurlu inkişafı Vladimir Putinin adı ilə bağlıdır. İctimai-siyasi sabillik olmadan uğur əldə etmək mümkün deyil. Son illərdə olduqca qanlı hadisələrin, qarşıdurmaların, dinlərarası, konfessiyalararası ziddiyyətlərin, etnik münaqişələrin şahidi olduq. Ona görə

də bütün bu mövcud beynəlxalq panorama bir daha sizin kursunuzun düzgün olduğunu deyir. Ona görə ki, Rusiya bu gün dünya miqyasında sabitləşdirici faktordur”.

Rusiya prezidenti V.Putin bəyan edib ki, birliyə daxil olan ölkələr özlərinin sosial-iqtisadi inkişaf, sabitlik və təhlükəsizliyin gücləndirilməsi istiqamətində işi davam etdirəcəklər: “Əminəm ki, MDB çərçivəsində müxtəlif sahələrdə əlaqələrin dərinləşməsi xalqlarımızın əsas maraqlarına cavab verir. Sabitliyin və təhlükəsizliyin gücləndirilməsi, sosial-iqtisadi məsələlərin həlli istiqamətində işlərimizi davam etdirəcəyik”.

Deputat Zahid Oruc “Yeni Musavat”-a açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycan prezidentinin Rusiyanın beynəlxalq roluna verdiyi qiymət çox köklü fundamental yanaşmadır: “Yaxın Şərqdəki hadisələri düzgün təhlil edənə Rusiyanın orada iştirak payının nə qədər olduğunu deməyə ehtiyacımız qalmır. Gözümüzün qabağında biz onları gördük ki, böyük güclər 2011-ci ildə “əl-Qaidə”nin bir qolunu inkişaf etdirib Səddam Hüseynin generallarından ibarət dəstələri də oraya qatıb, sonra beynəlxalq muhdulları da silahlandıraraq Bəşər Əsədin üzərinə İŞİD bayrağı altında “sünni cihadçıları”ni yönəltməyə çalışdılar. 2015-ci ilə qədər guya müxtəlif beynəlxalq koalisiyalar da yaradıb onları zərərsizləşdirmək adı altında Yaxın Şərqi yenidən ələ keçirilməsi hərəkatı dünyanın mənzərəsini təşkil etməkdəydi.

Bu fonda milyonlarla insan yurd-yuvalarını tərk etməklə bərabər yüz minlərlə insan məhv edildi.

Biz şahidi olduq ki, dünyada mövcud sistemlər min illik ölkələri, bölgələri necə asanlıqla dağıda bilirlər. Rusiya 2015-ci ilin 30 noyabrında hərbi qüvvələrini Xəzər üzərindən və Aralıq dənizi vasitəsilə Suriyaya yeritdi. İki il ərzində terrorçu qüvvələri darmadağın elədi. Nəticədə bu gün Suriyadakı məlum ocaqların böyük bir hissəsi söndürülüb. Məgər bu fakt Moskvanın artıq Sovetlər Birliyinin dağılmasından sonra dünyada yeni rola yiyələndiyinin sübutu deyilmə? Artıq Rusiya Suriyada və müsəlman ölkələrinin böyük əksəriyyətində xilaskar bir dövlət kimi qəbul olunmaqdadır. Rusiyanın hazırda o məkanda obrazı belədir. Əksinə, ABŞ-ın o bölgədə sifətini itirməsi, çox böyük zərbə alması reallığı da ortadadır. Siz deyər bilərsiniz ki, Ukrayna məsələsi Rusiyanın qeyd etdiyiniz rolunu təsdiq yoxsa inkar edir? Hər halda, cavab vermək mümkündür ki, istənilən ölkə öz sərhədində baş verən ciddi proseslərə seyrçi qalmaz. Rusiya dəfələrlə Qərbdə xəbərdarlıq etdi ki, NATO-nun infrastrukturunu onun yaxın çevrəsində yerləşdirilsə, o bunu həzm etməyəcək”.

Lakin deputata görə, Azərbaycan insanının nəzərində Rusiyanın daha yeni obrazına ehtiyac var: “Çünki tarixi iki yüz il ərzində baş vermiş müxtəlif hadisələr fonunda, 1990-cı illərdə yaşanan proseslər Rusiyanın yeni obrazının yaradılmasına ehtiyac ya-

radır. Prezident İlham Əliyev qədər Rusiya ilə bu qədər peşəkarcılıqla, onun rolunu düzgün dəyərləndirərək, toqquşmaya getmədən öz mənafelərimizi mühüm birgə mənafelərə dayanan müstəvidə quran ikinci bir lider olmayıb. Ulu öndər 1990-cı illərdə maksimal dərəcədə bunun fundamentini yaratdı. Baxmayaraq ki, Yeltsin dönəmi Heydər Əliyev əleyhinə müxtəlif tərribatlarla zəngin oldu, ancaq Putin dönəmində İlham Əliyev çox uğurlu və fəal şəkildə iki ölkənin ortaq maraqlarını tapdı, formalaşdırdı. Müasir Ukraynanın durumu 1990-cı illərin evvəllərinin Azərbaycana bənzəyir. Bizi fitva edib Kremlə toqquşdurdular və əydilər. İndiki liderlərin isə regional güclərlə işləmək bacarığında Azərbaycandakı sabitlik və əmin-amanlıq asılıdır. Bizim təhlükəsizliyimiz bununla birbaşa əlaqəlidir. Əgər ABŞ “Rusiya bizim seçkilərə müdaxilə edib” deyirsə, görün Rusiyanın qonşuluğunda olan dövlətlər nəyi düşünsünlər. Deməli, Azərbaycanın kifayət qədər praqmatik siyasət sərgiləməsinə ehtiyac var. Düşünürəm ki, İlham Əliyevin dilindən Vladimir Putinin gələcək liderliyinə verilən mənəvi, siyasi dəstəyin də anlamı tək seçki kampaniyasına münasibət bildirmək, onun prezidentliyinə davamını istəmək mənasından daha böyük, ölkəmizin maraqları ilə əlaqəlidir ki, ona görə də prezident bu dərəcədə məhərdə ölkəmizin mövqeyini ortaya qoydu”.

□ Etibar SEYİDAĞA,
□ Yeni Musavat

Azərbaycanda vəzifədən alınan, yaxud həbs edilən hər məmurun yüz milyonlarla, bəzi hallarda isə milyardlarla manat dövlət vəsaitini taladığı üzə çıxır. Son illərin cinayət xronologiyasına baxmaqla, dövlətdən, xalqdan talanan pulların məbləğini təsəvvür etmək olur.

Sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun vəzifədən alınması ilə onun rəhbərlik etdiyi nazirliyin yüksək çinli generaları vasitəsilə yüzlərlə məmur və biznesmenin soyulduğu üzə çıxdı. Məlum oldu ki, ölkənin, dövlətin təhlükəsizliyi kimi mühüm işi bir kənara qoyan "MTN generaları" əsasən imkanlı şəxsləri "ilışdirmək" və külli miqdarda pulunu alıb buraxmaqla məşğul olublar. Onların yalnız sabiq Metropoliten rəisi Tağı Əhmədovdan şantaj yolu ilə aldığı pulun miqdarı 3 milyon manat təşkil edib. Cinayət işinin istintaqı zamanı üzə çıxan quldurluq faktları üzrə mənimlənilən vəsaitlərin ümumi həcmi isə bundan yüz dəfələrlə yüksəkdir.

MTN işindən az sonra başlanan "Rabitə işi" üzrə cinayət istintaqında Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyindəki korrupsiyanın, dövlət vəsaitlərini mənimləmənin miqyası üzə çıxarılmış oldu. Bu nazirliyin sabiq aparat rəhbəri Vidadi Zeynalovun istintaqda verdiyi ifadə bu baxımdan çox mühümdür: "Nazirlikdə aparat rəhbəri işlədiyim dövrdə nazir Əli Abbasovun Bakı Telefon Rabitəsi İstehsalat Birliyinin (BTRİB) rəisi Beytulla Hüseynova verdiyi tapşırıq əsasən Beytulla Hüseynov 2009-cu ildə mənə ayda 200.000 manat, sonradan birliyin gəlirləri artdığından 2012-ci ildə aylıq olaraq 300.000 manat, bəzi hallarda, yəni həmin ilin yanvar-fevral aylarında 500.000-600.000 manat məbləğində pul verib. Belə ki, hər ayın sonunda Beytulla Hüseynov Əli Abbasovun qəbuluna gələrək birliyin gəlirləri, verəcəyi pul barədə məlumat verirdi. Beytulla Hüseynov nazirin qəbulundan çıxandan sonra mənimlə görüşürdü və bildirdi ki, birliyin baş mü-

hasibi Anar Mustafayev mənimlə əlaqə saxlayacaq. Bir müddət sonra Anar Mustafayev mənim yanıma gələrək birliyin gəlirləri, yuxarıda qeyd edilən pul məbləğlərini və yazılı qeydləri mənə verirdi. Mən də onun gətirdiyi məlumat əsasında birliyin gəlir və xərclərini hesablayıb ümumi məbləğ tərtib edib Əli Abbasova verirdim. Aldığım pulu isə otağımdakı seyfə saxlayırdım".

Bundan başqa, V.Zeynalov ifadəsində göstərib ki, aylıq pul verənlər BTRİB və "Aztelekom" MMC olub. "Azərpoçt" MMC-dən hər ay təqribən 50 min manat, Məlumat Hesablama Mərkəzindən hər ay 50 min manat, Beynəlxalq Əlaqələr və Hesablama Mərkəzindən isə 220.000-240.000 manat məbləğində pul verilib. Bundan əlavə, qoyulmuş qaydaya görə həmin idarələr tərəfindən verilən pulların 25-30 faizi onların özlərinə verilib. BTRİB və "Aztelekom" MMC üzrə verilən aylıq puldan onlara verilməyib. Belə ki, onların fəaliyyət sahələri nisbətən geniş olub. Müəyyən olunmuş aylıq pul vəsaitlərini verdikdən sonra qalan vəsaitlər onlara qalıb. Bu qayda ilə həmin idarələrə ayda təxminən 50.000-100.000 manat pul qalıb. V.Zeynalov ifadəsində bildirib ki, qeyd olunan ödənişlərlə bağlı hər birliyin və idarənin rəhbəri nazirə əvvəlcədən məlumat verib və verəcəkləri pulun miqdarını onunla razılaşdırıblar. Onda toplanan pullar isə nazirin göstərişi ilə paylanılıb. Nazirin tapşırığı ilə bir il yarım ərzində həmin puldan hər ay 50.000 ABŞ dolları MTN-in Monitoring Xidmətinin rəisi Teymur (MTN-in Monitoring Mərkəzinin sabiq rəisi, general-mayor Teymur Quliyev) adlı şəxsə onun sürücüsü, 2011-ci ildən başlayaraq isə hər

Dövlətin varını talayan canavar xislətli məmurlar...

Onlar vəzifədən mümkün qədər tez alınmalıdır

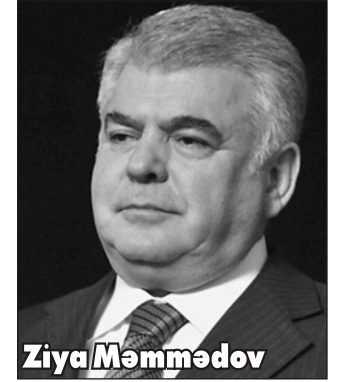
Cahangir Hacıyev

Eldar Mahmudov

Fazil Məmmədov

Ziya Məmmədov

ay 100.000 ABŞ dollarını nazirliyin kuratoru Sübahir (MTN-in Transmilli İqtisadi Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general-mayor Sübahir Qurbanov-red.) adlı şəxsə sürücüsü vasitəsi ilə göndərirdi. Bundan əlavə, hər ay toplanan puldan 200.000-300.000 manat nazirin şəxsi işlərinə sərf olunması üçün onun özünə verib. 520.000 manat isə nazirliyin şöbə rəisləri vasitəsi ilə nazirliyin əməkdaşlarına paylanılıb. Təxminən 50.000 manat digər xərclərə, o cümlədən bayram şənliklərinə, qonaqlara hədiyyə alınmasına sərf edilirdi. Bundan, əlavə həmin puldan hər ay əvvəllər 30.000 manat, son iki ildə isə 50.000 manat onun özünə ayrılıb və ona verilib. Nazir müavini ayda əvvəllər 15.000-20.000 manat, son iki ildə isə hər birinə 30.000 manat verib.

Bu qədər talanan pullardan dövlətə qaytarılan yalnız 119 milyon 468 min manat oldu. Həmin pullar Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin qərarı ilə "Rabitə işi" üzrə təqsirləndirilən şəxslərin hamısından birlikdə alınaraq Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin balansına keçirilib. E.Mahmudovun postdan getməsi ilə Azərbaycanda daha böyük, dövləti 20 milyard manata yaxın zərər üz-üzə qoyan maliyyə fırıldaqının üstü açılmış oldu. Söhbət Beynəlxalq Bankın keçmiş rəhbəri Cahangir Hacıyev və onun komandasının özlərinə götürdükləri, eyni zamanda kredit adıyla digər şəxslərə payladığı milyardlarla manat vəsaitdən gəlirdir. Hansı ki, faktiki olaraq girov təminatı olmadan verilən həmin kreditlərə görə Beynəlxalq Bank batmaq təhlükəsi ilə üzleşdi, dövlət onun 10 milyarda manat-

lıq toksik aktivlərini, xarici kreditlər qarşısındakı 3 milyard dollarlıq borclarını öz üzərinə götürmək məcburiyyətində qaldı. 2017-ci il ərzində vəzifəsini itirən 2 nazirin də külli miqdarda var-dövlət topladığı bildirilir. Sabiq neqliyyat naziri Ziya Məmmədovun illər boyu neqliyyat layihələrinə dövlət büdcəsindən ayrılan milyardlarla manatdan əldə etdiyi gəlirlər hesabına ələ Azərbaycanda qurduğu biznesinin dəyəri yüz milyonlarla manata çatdı. Daxildəki yatırımlardan əlavə oğlu və yaxınları vasitəsilə xaricə də böyük paralar çıxarmağa nail ola bilmişdi. Hazırda övladlarının həmin pullarla xaricdə dəbdəbəli həyat sürməyə davam etdiyi bildirilir. Bu yaxınlarda kreslosundan məhrum olan sabiq vergilər naziri Fazil Məmmədovun gizli yolla ölkədən kənara çıxardığı

vəsaitin 1 milyard dollar civarında olduğu deyilir.

Beləliklə, aydın olur ki, vəzifədən alınan, yaxud həbs olunan məmurların hamısı vəzifə səlahiyyətlərindən dövlətdən daha çox özləri, yaxınları naminə, varlanmaq, dövlətin vəsaitlərini mənimləmək məqsədilə istifadə ediblər. Faktiki olaraq bu məmurların yırtıcı, canavar xisləti göz önündədir - təkəvvarlanmaq, dövlətin vəsaitlərini mənimləmək məqsədilə istifadə ediblər. Faktiki olaraq bu məmurların yırtıcı, canavar xisləti göz önündədir - təkəvvarlanmaq, dövlətin vəsaitlərini mənimləmək məqsədilə istifadə ediblər. Faktiki olaraq bu məmurların yırtıcı, canavar xisləti göz önündədir - təkəvvarlanmaq, dövlətin vəsaitlərini mənimləmək məqsədilə istifadə ediblər.

□ TURQU, □ "Yeni Müsavat"

Banklarımız niyə batır...

Vüqar Bayramov: "Kreditlərin yüksək faizlə və kimə gəldi verilməsi bankların hazırda yaşadıkları böhranın əsasını qoydu"

"Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası da öz strategiyasını tamamilə dəyişməlidir"

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası bank sektorunda heç bir bankın bağlanmayacağı ilə bağlı dəfələrlə açıqlama versə də, "Dəmirbank"ın lisenziyasının ləğv edilməsi bütün suallara son qoydu. Və bəlli oldu ki, daha bir neçə bank bağlana bilər. Artıq başa vurmaqda olduğumuz 2017-ci il ərzində bankların sağlamlaşdırma prosesi daim gündəmdə olsa da, görünən odur ki, ciddi bir nəticə əldə edilə bilmədi. Bankların aktivləri azaldı, problemlı kreditlərin həcmi artdı. Nəticədə bank sektorunda böhran daha da dərinləşdi. Bəs görəsən, hazırda bank sektorunun batmasının səbəbi nədir? Bu sektoru yilas etmək üçün hansı işlər görülməlidir?

"Yeni Müsavat"ın suallarına cavablandıraraq iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov bildirdi ki, "Dəmirbank"ın müflis elan olunması gözlənilən idi: "Çünki bu bank artıq öz funksiyalarını tam yerinə yetirə bilmirdi. Bankdan xırda əmanətlərin alınmasında belə çətinliklər var idi. Amma bütövlükdə problem, sadəcə, "Dəmirbank"ın müflis elan olunması ilə bağlı deyil. Problem ondan ibarətdir ki, bank sektorunun sağlamlaşdırılmasına nail olmaq hələlik mümkün olmayıb. 2017-ci ildə bankla-

artmasına gətirib çıxardı".

İqtisadçının sözlərinə görə, kreditlərin yüksək faizlə və kimə gəldi verilməsi bankların hazırda yaşadıkları böhranın əsasını qoydu: "Uzun müddət kommersiya bankları əlçatan, ancaq bahalı kreditlər təklif edirdilər. Nəzəri olaraq, əgər nə isə bahalıdırsa, ona əlçatanlıq az olmalıdır. Ancaq Azərbaycanda neft bumu dövründə kreditlər bahalı idi, əlçatanlıq yüksək səviyyədə idi. Kreditlərin faiz dərəcəsi yüksək olsa da, kommersiya bankları kifayət qədər böyük məbləğdə istehlak kreditlərini müştərinin imkanlarını yoxlamadan təklif edirdilər. Hə-

min dövrdə bəzi kommersiya bankları çay evlərində belə kredit kartları paylayırdılar. Bu bahalı və əlçatan kreditlər bir tərəfdən vətəndaşların borc öhdəliklərinin çoxalmasına gətirib çıxarırdı, digər tərəfdən isə kommersiya banklarının özü üçün potensial problemlər yaradırdı. Bu problemlər də yarandı. Nəticədə devalvasiyadan sonra banklarda problemlı kreditlərin həcmində kəskin artım müşahidə olundu, kredit portfelində azalmalar oldu. Əmanət portfelində də azalmalar oldu. Bu da ondan xəbər verirdi ki, bankların toksik aktivlərinin həcmi artmaqdadır. Neft bumu dövründə banklara nəzarətin gücləndirilməsinə ehtiyac var idi. Bu gün müflis olmuş "Dəmirbank"da siqortalanmayan əmanətlərin həcmi 28 milyon manatdan artıqdır. Bu, kifayət qədər böyük rəqəmdir və o deməkdir ki, qorunmayan əmanət olduğu üçün onların geri qaytması ehtimalı kifayət qədər azdır. Çünki bankın öhdəliyi çoxdur, aktivləri azdır. Nəticədə qorunmayan əmanətlərin geri qaytması ilə bağlı çətinliklər var. Bu kontekstdən də bankların sağlamlaş-

dırılmasına ciddi ehtiyac var".

V.Bayramovun fikrincə, elə bir mərhələdir ki, banklarda problemlərin yaranma səbəblərindən daha çox, aradan qaldırılmasına fokuslaşmağa ehtiyac var: "O baxımdan toksik aktivlərin, eləcə də bank sektorunun sağlamlaşdırılması üçün xüsusi proqram qəbul edilməlidir. Xüsusi proqram vasitəsilə toksik aktivlərin payını azaltmaq, nəticədə problemlı kreditlərin həcmi azaltmaq olar. 2008-ci ildəki maliyyə böhranından sonra ABŞ-da xüsusi bir proqram qəbul olundu, o proqrama ABŞ hökuməti 450 milyard dollardan artıq vəsait xərclədi ki, bankların sağlamlaşdırılması mümkün olsun. Azərbaycanda da ayrıca bir proqramla bankların sağlamlaşdırılmasına ehtiyac var. Əks halda, problemlı banklar mövcud resurslarla özlərini sağlamladılmaq iqtidanda deyillər. Ona görə də növbəti mərhələdə vahid proqramın qəbul edilməsi və dövlət dəstəyinin artırılmasına ehtiyac var".

Problemlı bankların hansı səbəbdən birləşməkdən çox bağlanmağa üstünlük verməsinə gəlinə, V.Bayramov bildirdi ki, bu, birbaşa olaraq banklarda korporativ menecmentin qurulması ilə bağlıdır: "Müflisləşmiş bankın menecerləri üçün xüsusi məsuliyyət müəyyənəlməlidir. Bank müflisləşərkən milyonlarla manat qorunmayan əmanəti geri qaytarmaq mümkün olmur. Halbuki bank rəhbəri həmin vəsaitlərdən istifadə edir. Bank müflis olsa da, bank rəhbərinin faktiki

olaraq ciddi bir məsuliyyəti olmur. Ona görə də bank rəhbərləri üçün məsuliyyətin artırılmasına ehtiyac var. Bu halda korporativ idarəetmə yaranacaq və banklar birləşməkdə maraqlı olacaq. Əks halda, problemlı banklar müflisləşməkdə maraqlı olaraq qalacaqlar. Çünki praktiki olaraq müflisləşməklə öz problemlərini həll etməsi olurlar".

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının bu sahədəki fəaliyyətinin effektivsizliyinə də münasibət bildirən iqtisadçı ekspert vurğuladı ki, bu məsələdə sistemli yanaşmaya ehtiyac var idi: "Palata yaranan zaman öhdəlik götürmüşdü ki, bankların sağlamlaşdırılması ilə bağlı sistemli yanaşma olsun. Hazırda məhz bu yanaşmanın həyata keçirilməsinə ehtiyac var. Dövlət tərəfindən dəstəyin artırılmasına ehtiyac var. Palata bu istiqamətdə prosesləri sürətləndirməlidir. Eyni zamanda Palatanın təsir imkanları fərqli olmalıdır. Palata da banklar kimi müzakirə aparmalıdır, bankların problemlərini öyrənməlidir, həmin problemlərin həllində dövlət dəstəyinin artırılmasına çalışmalıdır. Bütün bunların əksinə olaraq diqqət etməməlidir. Etiraf etmək lazımdır ki, biz ötən müddətdə daha çox Palatanın banklara nəyisə diqqət etməsini müşahidə etdik, nəinki konstruktiv müzakirələri... Ona görə də Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası da öz strategiyasını tamamilə dəyişməlidir".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Fantastik vəd, yoxsa optimist proqnoz?

Xalid KAZIMLI

Baş nazirin müavini, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin işi üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Əli Həsənovun dediyi "2020-ci ildə Azərbaycanda yoxsul insan qalmayacaq" fikri ictimaiyyət arasında geniş müzakirə olunmaqdadır.

Həmişə olduğu kimi, sosial şəbəkə istifadəçiləri arasında bu fikrə ironik yanaşma üstünlük təşkil edir.

İnsanların çox ciddi mətləblərin müzakirəsində də yoxunlayan istehza damarının son halının səbəbi odur ki, baş nazir müavininin bu ifadəsi hamıya fantastik görünür.

İndiki halda bu, gerçəkdən də mümkün deyil. Cəmi iki ildən sonra ölkədə kasıb, yoxsul adamların qalmayacağı fikri gerçəkliliklə heç cür uzlaşmır.

Nəinki 2020-ci ildə, hətta 2040-cı ildə də Azərbaycanda yoxsul adamlar olacaq. Hətta təkə Azərbaycanca yox, dünyanın ən yüksək rifahlı ölkələrində, məsələn, Norveçdə, Kanadada, İsveçrədə, İsveçdə, Yaponiyada da yoxsul adamlar qalacaq.

Həmin ölkələrdə yoxsul adamlar indi də var. İmkanlar, layihələr, təşəbbüslər ölkəsi olan ABŞ-in özündə də kifayət qədər dövlətdən işsizliyə görə müavinət alan, kasıblıq həddindən aşağıda yaşayan insan var.

Avropanın inkişaf etmiş ölkələrində xüsusi kateqoriya olan insanlar var ki, dövlətdən aldıkları müavinətlə kifayətlənir, onlara normal iş təklif olunsada, imtina edir, işləmək istəmir, aza qane olurlar. Bunlar əqidəli tənbellərdir, zahidənə həyat tərzinə alışmış, varlanmaq, rifah içində yaşamaq istəməyən insanlardır və sayları gündən-günə artır.

Bu baxımdan İsveç kimi firavan, sosial yönümlü dövlətdə bu cür kasıb insanların olmasını dövlətin minusu kimi göstərmək doğru olmaz.

Təbii ki, o sayaq işləmək istəməyən, tüfeyli həyat təzi keçirməyi məqbul sayan, prinsipi "ver yeyim, ört, yatım" olan insanlar ölkəmizdə də var və onlar bütün zamanlarda yoxsul olmağa məhkumdurlar. Heç bir dövlət və ya heç kəs getirib onlara var-dövlət bəxş etməyəcək. Heç Kanadada da belə etmirlər.

Söhbət ondan getməlidir ki, dövlət işləmək istəyən, amma normal iş tapmayan, sırf işsizlik və ya az maaş üzündən normal təminatı olmayan insanlar üçün nə edir və ya nə edəcək?

Əsas məsələ budur. Ölkədə aztəminatlı insanlar çoxdur və onların həyat səviyyəsinin iki ilin içində qəfildən düşməyini yalnız ən optimistlər və ya ən yalançı adamlar iddia edə bilər.

2020-ci ilə qədər minlərlə ahıl adam təqaüdə çıxacaq və onlar yüksək rifah içində yaşamalarına imkan verməyən təqaüdlərini alacaq. Yüz minlərlə gənc orta və ali məktəbi bitirəcək, hərbi xidmətdən qayıdacaq, obyektiv səbəblərdən işsizlər ordusuna qatılacaq. Bu sırada çalışdıqları müəssisədə ixtisara düşən, iş yerlərinin bağlanması səbəbindən işini, maaşını itirənlər də olacaq - hər ölkədə olduğu kimi.

Bütün bunları nəzərə alanda əmin olursan ki, insanları kasıblıq həddinin qırmızı cizgisindən yuxarıda tutmaq üçün effektiv, saat kimi işləyən dövlət proqramı olmalıdır. O dövlət proqramı yeni iş yerlərinin açılmasını nəzərdə tutmalıdır. Bu iş yerləri xüsusilə də istehsal sahələrini əhatə etməlidir. Düzdür, xidmət və ticarət obyektlərini ard-arda açmaqla işsizliyi müəyyən qədər azaltmaq olar, amma bu üsulla nə ölkəyə valyuta axını təmin etmək, nə də ölkədən gedən valyuta selinin qarşısında bənd qurulmaq olmaz. Pul kütləsinin sağ cıbdən götürüb sol cibə qoyulması əvvəl-axır sıxıntı yaratmalıdır.

İqtisadçılar bu barədə vaxtaşırı sanballı araşdırmalar, hesabatlar təqdim edirlər.

Yoxsulluq səviyyəsinin azaldılması (qeyd etdiyimiz kimi, yoxsulluğun tamamilə ləğv edilməsi mümkün deyil) üçün başqa sosial proqramlar da həyata keçirilməlidir. Bundan ötrü dövlət büdcəsindən sosialyönümlü layihələrə, təqaüd fonduna vəsait ayrılması bir neçə dəfə artırılmalıdır. Bütün bunları həyata keçirmək üçün dövlət iqtisadi baxımdan güclü olmalıdır, başqa sözlə, çox pul xərcləmək üçün çox pul qazanmaq lazımdır.

Bəlkə də Əli Həsənovun əlinin altında bu sayaq perspektiv planlar, layihələr var, ona görə bu cür ötkəm danışmış, kim bilir. Belə bir şey olsa da, bu, 1-2 ilin işi deyil. Ona görə də xalqa yalandan ümid vermək olmaz. Daşa dəyən ümidlər umsuqluq, məyusluq yaradır.

İşdən qovulan nazirlə bağlı alovlu xəbər

Fazil Məmmədovun villasında yanğın - qəsd, yoxsa...

Sabir nazirin imarətini bir anda alov bürüdü; sauna kompleksi kül oldu; hadisə yerindən özəl fotolar

Sabiq vergilər naziri Fazil Məmmədovun işdən çıxarılmasından sonra onun çevrəsində çaxnaşma düşdü-yü, böyük biznes imperiyasının dağılmaq ərafəsində olduğu, dövlətdən oğurladığı pulları geri qaytarması tələb olduğu bir vaxtda sabiq nazirin dəbdəbəli, son dərəcə təmtəraqlı imarətlərindən birində dəhşətli yanğın baş verib. Olay Göygöl rayonunun Üçtəpə qəsəbəsində baş verib. "Yeni Müsavat"ın əməkdaşları sabiq nazirin imarətində yanğın xəbərini Göygöldə reportaj hazırlayarkən alıblar və hadisə yerinə yollanıblar.

Üçtəpənin girişinə yaxın hissədə böyük bir həyəət var. Qazonla örtülmüş, müxtəlif dekorativ ağaclar, üzüm bağı salınmış həyətdə 2 qoşa imarət göz oxşayır. Göygöl rayonunun bu kəndinin sakinlərinin əksəriyyəti Rusiyada ticarətlə məşğul olduqlarından yerli sakinlərin maddi imkanları haqda əfsanələr dolur. Amma imkanlı kənd sakinlərinin dəbdəbəli evləri Fazil Məmmədova, onun müavini və qudası olan Namiq Əliyevə məxsus imarətlərlə bəhsə girə bilməzlər. Ərazisinin nəhəngliyi baxımdan da üçtəpələrin həyəət-bacaları qudaların malikanələrinin sahəsi ilə müqayisəyə gəlməz. Zarafat deyil, Fazil Məmmədov 17 il vergilər naziri postunu tutub, qudasının da vergi orqanlarında iş stajı Rusiyanın çöllərinə pul qazmaq üçün yollanan üçtəpələrin alver etdiyi illəri üstələyir. Nə olsun ki, onlar bizneslə, Fazil Məmmədov məmur olaraq pul qazanıb?

Üçtəpədə vaxtilə Zaqafqaziya Hərbi Dairəsinin yerləşmiş olduğu hərbi hissənin ərazisində inşa edilən 2 yanaşı və son dərəcə dəbdəbəsi ilə seçilən qoşa imarətdən çıxan tüstü Bakı-Şəmkir yolundan da görünürdü. Sanki iri bir ot tayası yanırdı. Sabiq nazirin mülkünə çatanda orada Göygöl Rayon Yanğından Mühafizə İdarəsinin yanğınsöndürən briqadaları işləyirdi. Ərazidə 10-a yaxın yanğınsöndürən maşın alovun qarşısını almağa çalışırdı. Kənd sakinləri də yanğınsöndürənlərə kömək edirdi. Yanğın 2 qoşa imarətin həyətidə yerləşən, ucu-bucağı olmayan sauna kompleksində meydana gəlmişdi. Yanğınsöndürənlərin söyləri, onlara qarışan kənd camaatının və imarətlərin mühafizəçilərinin dəstəyi də alovu ram etməyə, qarşısını almağa yetmirdi. Ər-

şə qalxan alov "dillərinin" üzərinə yanğınsöndürən maşınlarının çənələrindən böyük təzyiqlə vurulan su şırnağı dəryaya düşən damla kimi görünürdü. Alovla 3-4 saatlıq mücadiləyə bütün kənd tamaşa edir, imarətlərin qarşısındakı yol insanlara qarışan maşınların sıxlığı ilə yankeçilməz vəziyyətə düşmüşdü. Hər kəs vəzifəsindən alınan Fazil Məmmədovun imarətində yanğının səbəbini soruşurdu. O tərəf-bu

tərəfə qaçan yanğınsöndürənlər qaç-qovda çiyinlərini çəkməklə işlərini davam edirdilər. Sauna kompleksi isə Binəqədidə 2015-ci ildə yanan çoxmərtəbəli bina kimi qəfil alışmışdı, söndürmək, qarşısını almaq olmurdu. Belə təəssürat yaranırdı ki, alovu ram etmək mümkün olmayacaq. 10-a yaxın yanğınsöndürən maşının çənələri boşaldı, amma Fazil Məmmədovla onun qudası Namiq Əliyevə məxsus olduğu deyilən qoşa imarətin sauna kompleksini yanaraq məhv olmaqdan xilas etmək mümkün olmadı. Yanğınsöndürənlər Gəncə çayının sahilində yerləşən, arx və kanallarla əhatələnən sabiq nazirin imarətindəki yanğını söndürməyə su da tapmırdılar. Kənala, çaya nasos qurğuları qoyub kompleksdəki yanğını aradan qadırmağa çalışsalar da, kompleksdə alovun qarşısını almaq mümkün olmadı, obyekt külə döndü. Sabiq nazirin milyonlar xərcləməklə inşa etdirdiyi sauna kompleksi bir neçə saatın içində məhv oldu, xərclənən milyonlar alovdan şahə qalxan tüstü dumanının içində itib-batdı.

Kənd sakinləri kimi bizi də düşündürən suallar isə ortadadır. Fazil Məmmədovun vəzifədə olduğu illərdə onun çoxsaylı mal-mülklərindən hansıdası yanğın baş verməsini eşidən olmayıb. Bu il dekabrın 5-də 17 illik postunu itirəndən cəmi 20 gün sonra onun və qudasının, hansının ki, adı ölkədən çıxarılan 4.5 milyardlıq "qara pul" söhbətinə qarışmış, imarətlərində yanğın olur. Və bu yanğının hansısa qısaqapanmadan baş verməsi müəmmal görünür. Hər halda, iri bir sauna kompleksi inşa etdirən nazir, onun müavini yanğın təhlükəsizliyi sistemlərinin orada quraşdırılmasına pul əsirgəməzdilər. Deməli, ortada yanğına səbəb ola biləcək əsas versiya qəsdən yandırılma da ola bilər.

□ "Yeni Müsavat"ın Reportyor qrupu

2017-də fiaskoya uğrayan mitinqlər

Seçki ilində də müxalifət bu taktikadan istifadə edəcəkmə?

2017-ci ildə Azərbaycanın siyasi sənəsinə aktivlik müşahidə olunmadı. Seçkilərin olmaması da bir tərəfdən siyasi temperaturun aşağı düşməsinə təsirini göstərdi. Müxalifət düşərgəsinin təmsilçiləri olan siyasi təşkilatların bəziləri, xüsusən də Milli Şura 2017-ci ildə 3-4 icazəli mitinq keçirdi. Lakin bu mitinqlər kütləviyyənin alınmaması üzündən demək olar ki, fiaskoya uğradı. Qarşıdan gələn 2018-ci il isə prezident seçkisi ilidir. Seçki ilində siyasi həyatın qaynadığı, mitinqlərin sayının çoxaldığı hər zaman müşahidə olunub. Hər halda, 2018-ci ildə mitinqlər keçiriləcək. Bəs 2018-ci ildə keçiriləcək mitinqlərin də aqibəti 2017-ci ildə keçirilənlər kimi olacaq, yoxsa fərqli?

Politoloq Natıq Miri "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, müxalifət siyasi aktivlik göstərməməklə yanaşı, cəmiyyətlə işləməyi də kənara qoyduğu üçün 2017-ci ildə siyasi aktivlik olmadı, müxalifət təşkilatlarının keçirdiyi aksiyalara qatılım az oldu və bu aksiyalar fiaskoya uğradı. 2018-ci ilin prezident seçkisi ili olduğuna və bu səbəbdən öz-özünə aktivlik yaranacağına, mitinqlərdə kütləviyyənin olacağına ümid edəcəklərsə yenə də fiasko qaçılmaz olacaq: "Cəmiyyətlə çox ciddi işləməsələr, regionlarda sadəcə insanlarla,

əhali ilə görüşlər keçirib ölkədə gedən siyasi, iqtisadi prosesləri anlatmasalar özlərinin nə edəcəklərini insanlara çatdırmasalar, bundan sonra keçiriləcək mitinqlərə də partiya fəallarıdan başqa heç kim qatılmayacaq. Hakimiyyət şübhəsiz ki, ölkədə hər hansı bir siyasi aktivliyin yaranmasını istəmir. Çünki siyasi passivlik hakimiyyəti təmin edir, hakimiyyətə alternativsizlik şəraiti yaranır. Müxalifət partiyalarının ölkədə siyasi passivliyi aradan qaldırmağa çalışmaması dolayısı ilə hakimiyyətin xeyrinə işləyir. Deməli, müxalifət partiyaları bilərəkdən və ya bilməyərək hakimiyyətə xidmət etmiş olurlar".

Politoloq qeyd etdi ki, bugünkü vəziyyətə baxıb proqnoz versək, 2018-ci ildə müxalifətin böyük kütlələrin qatıldığı mitinqlər keçirəcəyini söyləmək

üçün hansısa əlamətlər görünür. Çünki 2017 və bundan qabaq illərdə də müxalifətin fəaliyyəti, yaşayışa tərzini necə də, bu gün də elədir: "Bunu fəaliyyətsizlik adlandırsaq daha doğru olardı. Bu fəaliyyətsizlik, yaşayışa tərzini davam etdikcə, cəmiyyətin reaksiyası da adekvat olacaq. Yeni müxalifətin hansısa təşkilatı yenə aksiya keçirəcək və yenə də xalq aksiyaya qatılmayacaq. İnamsızlıq mühiti davam edəcək. İnamsızlıq mühiti davam etdikcə hətta seçki ili olsa da ölkədə siyasi aktivliyi, xalqın mitinqlərə qatılmasını gözləmək özünü aldatmaqdan başqa bir şey olmaz. Siyasi aktivlik, xalqın mitinqlərə qatılması öz-özünə baş verə bilər. Müxalifət cəmiyyəti 2018-ci ildə ciddi siyasi nəticələr əldə etməyin mümkün olduğuna inandırıla bilməsə, cəmiyyət

müxalifəti hakimiyyətə real alternativ qüvvə kimi görməyincə hər gün mitinq keçirilsə belə nəticə olmayacaq və fiasko qaçılmaz olacaq".

N.Mirinin sözlərinə görə, müxalifət bilməlidir ki, onun yənidən təşkilatlanmasına ciddi ehtiyac var: "Doğrudur, bunun üçün həm də ciddi maliyyə mənbələrinə ehtiyac var. Bu gün müxalifətin əlinə bu cür mənbələr yoxdur. Müxalifətin siyasi fəaliyyətsizliyi, bir-biri ilə yersiz rəqabət, bəzən düşmənçilik münasibətləri ona xarici diqqəti də azaldıb. Müxalifət təşkilatları arasında hələ də didişmə, bir-birini qəbul etməmə sindromu hökmrandır. Bu da həm onların birlik olaraq fəaliyyətinə ciddi əngəldir, həm də cəmiyyəti onlardan uzaq salır. 2017-ci ildə təşkil olunan etiraz aksiyalarında kütləviyyənin olmamasının, fiaskonun səbəblərindən biri də bu amillər idi. Bu gün təəssüf ki, hələ də müxalifət təşkilatları bir neçə yüzminlik aksiyalarla hakimiyyəti dəyişməyi yeganə vasitə olaraq görür. Ancaq unudurlar ki, xalqın dəstəyini qazanmaq, dəyişikliklərə nail olmaq üçün başqa innovativ vasitələr mövcuddur. Bunun ən vacibi isə cəmiyyətin hər bir kəsimi ilə ayrı-ayrılıqda işləmək, hakimiyyətə qarşı daha müasir proqramları təqdim edib onları inandırmaqdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
□ **Yeni Müsavat**

Paytaxt əhalisinin xərclərinin yarısından çoxu ərzaq və yanacağın payına düşür

2017-ci ilin yanvar-noyabr aylarında paytaxt əhalisinin tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə paytaxtın istehlak bazarında satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 21 mlrd. 964,1 mln. manat olmaqla, 2016-cı ilin eyni dövrünə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 2,2% artıb.

Bakı şəhər Statistika İdarəsindən "APA.az/-Economics"ə verilən məlumata görə, satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi həcmi 95,6%-ini qeyri-dövlət sektoru təşkil edib, bu bölmə üzrə pərakəndə ticarət dövryyəsinin və ödənişli xidmətlərin dəyəri əvvəlki ilin yanvar-noyabr aylarının səviyyəsini 1,7% üstələyərək 21 mlrd. 1,3 mln. manat olub.

2017-ci ilin yanvar-noyabr aylarında Bakı şəhərinin pərakəndə ticarət dövryyəsinin həcmi əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 2,9% artaraq 16,601 mlrd. manat olub. Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış məhsulların həcmi 2016-cı ilin yanvar-noyabr aylarının səviyyəsini 2,9% üstələyərək 16 mlrd. 596,7 mln. manat təşkil edib.

İlin əvvəlindən paytaxtın pərakəndə ticarət şəbəkəsindən bir istehlakçı orta hesabla ayda 2016-cı ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə cəmi məhsulların alınmasına 92,5 manat daha çox vəsait xərcləyib.

Cari ilin yanvar-noyabr aylarında pərakəndə ticarət şəbəkəsində satılmış ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatların dəyəri 2016-cı ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,5% artaraq 7 mlrd. 539,6 mln. manata, qeyri-ərzaq məhsullarının həcmi isə 3,6% artaraq 9 mlrd. 61,4 mln. manata bərabər olub. Dövryyənin ümumi həcmində ərzaq məhsullarının xüsusi çəkisi 2016-cı ilin yanvar-noyabr ayları ilə müqayisədə 0,8% artaraq 45,4% təşkil edib.

Hesabat dövründə istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkəsində xərclədiyi vəsaitin 45,4%-i ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatlarının, 13,5%-i toxuculuq məhsulları, geyim, ayaq-qabıqların, 4,9%-i elektrik malları və mebelin, 2,1%-i kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 2,2%-i əcazçılıq və tibbi malların, 6,9%-i avtomobil yanacağına, 25%-i isə digər qeyri-ərzaq məhsullarının alınmasına sərf olunub.

Hesabat dövründə elektron qaydada pərakəndə ticarət şəbəkəsində 40,1 mln. manatlıq və ya 2016-cı ilin eyni dövrünə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 3,6 dəfə çox istehlak məhsulları satılıb. Elektron şəbəkə vasitəsi ilə əhalinin sifariş verdiyi istehlak məhsullarının 98%-i hüquqi şəxslərdən, 2%-i isə fərdi sahibkarlardan alınıb. Satışın bu növü vasitəsilə qeyri-ərzaq məhsulları realizə olunub.

madde ilə 50-100 manat cərimə də edilə bilər. Amma bütün bunlara rəğmən müxalifət R.Qaziyevin müdafiəsinə qalxmadı. Sanki sabiq nazirin onlarla eyni düşərgədə olduğunu unudular.

Ə.Zeynallı buna dair sualımıza belə cavab verdi: "Bu, ümumi məsələdir. Bu problem hər kədə var. Söhbət burada tək Rəhim Qaziyevdən getməməlidir. Mən də sosial şəbəkələrdə bəzi şərhlərə rast gəldim. Keçmiş fəaliyyətini əsas götürüb, onun içində olmalı olduğunu deyənlər var idi. Çox təəssüflər olsun ki, bunları anlamaqda bəzi insanların, siyasətçilərimiz, siyasi müxalifətimiz çətinlik çəkirlər. Burada əsas olan insanın şərlənməsindən, oğurlanmasından və yaxın adamlarına məlumat verilməməsindən gədir. Rəhim bəyi bu kontekstdə müdafiə etdim. Ən kritik məqamlarda müdafiə naziri olan, rus ordusunun ölkədən çıxarılmasında mühüm xidmətləri olan, general olmasa da, generalara rəhbərlik edən bir şəxsi bu şəkildə həbs etmək olmaz. Müxalifət kimi müdafiə edib ki? Mən həbs ediləndə o müxalifət heç mənə müdafiə etdimi? Eləcə də digərlerini müdafiə

□ **Cavanşir ABBASLI**
□ **"Yeni Müsavat"**

Müxalifət Rəhim Qaziyevi

müdafiə etmədi

Əvəz Zeynallı: "Mən həbs ediləndə o müxalifət heç mənə də müdafiə etmədi"

Dekabrın 25-də axşam saatlarında saxlanılan və ertəsi gün 10 sutka inzibati həbs cəzası alan keçmiş müdafiə naziri Rəhim Qaziyev hazırda Binəqədi Saxlanma Təcridxanasındadır. Sabiq nazirin vəkili Zibeydə Sadıqova dekabrın 27-də onunla görüşüb.

Bu barədə R.Qaziyevin dostu, jurnalist Əvəz Zeynallı sosial şəbəkələrdə məlumat yayıb. O, Qaziyevin inzibati Xətalər Məcəlləsinin 510-cu maddəsi (Xırda xuliqanlıq) ilə həbs edildiyini bildirib. Ə.Zeynallı keçmiş nazirin vəziyyətinin yaxşı olduğunu yazıb.

R.Qaziyevlə bağlı apelyasiya şikayəti də verilib. Bu barədə

Ə.Zeynallı "Yeni Müsavat" a məlumat verdi: "Vəkil Rəhim bəylə görüşdü və onun hansı maddə ilə ittiham edildiyi də məlum oldu. Guya yol gədə-

kən telefonla yüksək səsle danışmış kimisə söyləmiş. Artıq bəylə görüşdü və onun hansı maddə ilə ittiham edildiyi də məlum oldu. Guya yol gədə-

Qeyd edək ki, sabiq nazir həbs edildiyi andan onunla bağlı sosial şəbəkələrdə bir sıra müzakirələr açıldı. Onun həbsdən sevincini gizlətməyənlər də var. Bir qisim onu vətən xaini olmaqda suçlayır və həbsinə sevinir. Müəyyən insanlar isə onun həbsinə lüzum olmadığını yazıblar.

Maraq doğuran hal həm də o oldu ki, ölkənin öndə gedən müxalif qurumları sabiq naziri nəinki müdafiə etdilər, hətta bu qurumların tərəfdarlarından R.Qaziyevin həbs edilməli olduğunu açıq şəkildə deyənlər də oldu. Demokratik düşərgənin öndə gedən simaları isə ümumiyyətlə, onun həbsi ilə bağlı məsələyə münasibət bildirmədilər. Sanki ictimai qınağa tuş gəlməkdən çəkildilər. Keçmiş komanda yoldaşları sabiq nazirə keçmişdəki intriqalarını bu dəfə də gizlətmədilər.

Digər bir məqam isə Azərbaycan qanunlarında 65 yaşdan yuxarı şəxslərin inzibati cəza almamaları ilə bağlıdır. Amma 74 yaşlı keçmiş nazir 10 sutka cəza aldı, halbuki o, ittiham olunduğu

Yaddan çıxan qanpulu

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

"Qan idi içdiyimiz. Sənin axıtdığın Qıpqırmızı qan idi, İlahi".

(Paul Selan)

Qarabağ uğrunda, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün qorumaq uğrunda ölənlərə ödənməli sığortapulu ("qanpulu") problemi vardır, diqqətli zəhmətkeşlərimiz bilir. Son illər ölənlərin ailələri pis-yaxşı nəşə alır, ancaq 2006-cı ildən qabaq ölənlərə 1000 manata qədər pul verib başlarından ediblər. Bu məsələ Konstitusiyaya Məhkəməsinə qədər gedib çıxıb, ortada qərar var ki, torpaq uğrunda ölənlər hər kəsin ailəsi minimum 11 min manatı haqq edir. Ancaq hökumət bu pulu verməyi saqqız kimi uzadır. Bu payız dövlət büdcəsi deputatxanada müzakirə olunanda sönük ümid yaranmışdı ki, bəlkə indi verdilər, çünki az qala Oqtay Əsədov da problemdən danışmışdı. Xeyli deputat hökumətə müraciət eləmişdi, mediada müzakirə açılmışdı. Lakin budur, 2018-ci ilin təsdiqlənmiş büdcəsi ortadadır, orada şəhid ailələrinə üç barmağın konfigurasiyasından başqa bir şey görünür. Hər kəsə, hətta mollalara da cibxərcliyi nəzərdə tutulub, bircə bu qanpulu yoxdur.

Deməli, 90-cı illərdə vətən təhlükə qarşısında qalanda döyüşmək yox, mollalıq oxumaq lazım imiş. Torpaq uğrunda dua edən varsa vətənmiş. Dua oxumaqla donuz dardından çıxacaqmış. Sözügəlişi, Qarabağ ermənilərinin dini lideri 1992-1994-cü illərdə silah götürüb bizə qarşı döyüşüb, təəssüf ki, münafiqə tarixində biz, necə deyərək, təsbehi silaha çevirən bir mollaya da rast gəlmirik (*hansısa kənddə, obada bir-iki təsadüfün olmasını inkar etmirəm, söhbət respublika səviyyəsində, ən azı region təmsalında tanınan din xadimlərindən gədir*).

Ümumiyyətlə, bu patriotizm məsələsi tarixən ən yaxşı alver temalarından biri olmuşdur. Rus ədəbiyyatının görkəmli klassiki Saltkov-Şedrinin dahiyənə aforizmində deyilən kimi: "Əgər Rusiyada kimsə vətənpərvərlikdən danışmağa başladasa, anlamalıyıq ki, hardasa nəyisə oğurlayıblar". Əsgərlikdə bir "dezertir"lə yaxından tanış olmuşdum, qardaşımız az qala bütün hərbi xidmətini hospitalda keçirmişdi. Bir neçə il keçdi, bir də gördüm dostumuz... ordu təmasında qeyri-hökumət təşkilatı qayırmışdır. Bacarıqlı adamdır. Bu saat da haçan televizoru, soyuducunu, ütünü toka taxsan görərsən orda bu qardaş vətənpərvərlik, ordu-nu sevməyin vacibliyi təmasında millətə dərs keçir. Halbuki ən yaxşı halda "Hospital Zabıtları Birliyi" qayırmalı idi. Hələ bu babatdır, yenə özünə cavabdehdir, hərbi xidmət dönməndə əsgərlərini milçək kimi qırkıran bir general tipi var, indi patriotizm təmasının ağsaqqallarından birinə dönmüşdür. Nə deyə bilərsən ki. Heç zad. Üstəlik, türmələr də dolub-daşır.

Bunu təzəlikcə öyrəndik. Dövlət idarələrinin birində (*yenə ad yazmıram, çünki hamısı bir bezin qırağıdır - biz də qorxaqlığımıza bu cür haqq qazandıraq*) saxlanılan dustağın məhkəməsi zamanı vəkillər qəribə vəsatət qaldırıblar, hətta hakim də məhkəmə tariximizdə görünməmiş hərəkət edərək vəkilin vəsatətini təmin edibdir: dustağı başqa türməyə keçiriblər. Səbəb isə belə göstərilib ki, öncəki türmədə artıq yer qalmayıbdır, dopdoludur.

Əcəb işdir. Cinayətliklə mübarizə böyük səmərə verir, sabitlik dünyada olmayan dərəcədə artıb, hamı dövlətçiliyi dəstəkləyir, parklarda da müasir oturmaqlar qoyulubdur. Bəs bu türmələrə doldurulanlar kimlərdir? Niyə oralar da hər qəfəsə iyirmi bülbül düşür? Lap hesab edək bunun yanısı Banqladeşdən, İrandan, Nigeriyadan-filandan narkotik gətirənlərdir. Bəs qalanına nə sözlünüz? Zəhmətkeşlərimizi danışdırsan deyərək Niderlandda kişi yoxdur, ancaq orada türmələr dustaq qıtlığı üzündən bağlanır. Hətta bəzi türmələri başqa dövlətlərə kirayəyə veriblər. Bizdə isə türmələr aşib-daşır.

Qayıdaq qanpulu təmasına. Əlbəttə, büdcədə bu vəsatətin nəzərdə tutulmaması şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə (onlara da sığortapulu verməyiblər) siyasi baxımdan təsir eləməyəcəkdir. Onların nümayəndələri yenə hakimiyyətin namizədini dəstəkləyən bəyanatlar verəcəklər. Bu paradoksun cavabı da qədim dövrlərdən məlumdur: "Biz siyasətə qarışmırıq".

İrəvanın Dağlıq Qarabağın ilhaqını rəsmiləşdirmək ümidi bu il də puç oldu. Bir neçə ay öncə xarici işlər naziri Edvard Nalbəndyan ad çəkmədən iddia eləmişdi ki, "ilin sonunadək heç olmasa, bir dövlət Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini tanıyacaq. Təbii ki, bu da baş vermədi və heç gözlənilmədi də. Beynəlxalq hüquqa həqarət sayılacaq belə bir addıma özünə hörmət edən heç bir dövlət getməz.

İkinci yandan, əgər işğalçı Ermənistanın özü buna cürət etməyibse, onun 1 nömrəli havadarı Rusiya belə bir şeyə hazırlanmışsa, bu mövzunu çox uzatmağa dəymir. Hərçənd hətta Rusiyanın separatçı rejimləri tanıması hələ dünyanın tanınması demək deyil - Abxaziya və Cənubi Osetiyanın müstəqilliyinin tanınması məsələsində Moskvanın 1-2 cırtından ölkə ilə tək qalmasını yada salmaq yətar.

Dünya Rusiyadan ibarət deyil. Əsas Qərbin - Avropa Birliyi və ABŞ-ın, həmçinin 57 dövləti özündə birləşdirən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT), NATO-nun, lap elə Qərbin tərkib hissəsi kimi İsrailin mövqeyidir. Onların da Qarabağ məsələsində yanaşması bəlli. Öz növbəsində Qərb, o cümlədən Avropa Dağlıq Qarabağın statusu ilə bağlı yekun söz haqqının Bakıya məxsus olduğunu bu il də təsdiq, sərhədlərin zorla, üstəlik, etnik təmizləmə aparılmaqla dəyişdirilməsini isə rədd elədi.

Başqa sözlə, erməni tərəfinin dəridən-qabıqdan çıxmasına, sülh danışıqlarının tormozlanmasına rəğmə, konfliktin yalnız Azərbaycanın razılığı ilə öz yekun həllini tapa biləcəyi yanaşması 2017-ci ildə öz aktuallığını saxladı. Azərbaycanın mövqeyi isə onun prezidentinin dilindən bu il dönə-dönə səsləndi. İlham Əliyev bəyan elədi ki, "torpaqlarımızda ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına heç vaxt imkan verilməyəcək, bunu gözləyənlər boşuna gözləyir. Ən böyük güzəşt Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində yüksək muxtariyyət verilməsi ola bilər". Nöqtə.

Bu xüsusda İrəvanın, erməni lobbisinin Qərbə, Avropaya bağladığı böyük ümidlər, göstərdiyi çoxbaşı siyasi-diplomatik səylər və məkrli gedişlər səmərə vermədi, o sırada xristian amilindən belə gen-bol istifadə olunması işə yaramadı. Məsələn, ilin əvvəlində Avropa Şurası Parlament Assambleyası (AŞ PA) Sərsəng su anbarı ilə bağlı qəbul elədiyi qətnamədə bir daha Azərbaycanın ərazi bütövlüyü prinsipinə sadıqlığını və işğal faktını təsdiqlədi.

İlin sonunda isə Avropa Birliyi özünün 24 noyabr Brüssel sammitində qəbul elədiyi yekun bəyannaməsində, az sonra - dekabrın 13-də Avropa Parlamentinin qəbul elədiyi sənəddə Azərbaycanın müstəqilliyinə, ərazi bütövlüyü və suverenliyinə hörmət növbəti dəfə əksini tapdı - baxmaya-

Avropadan İrəvana növbəti tərs sülle - düşmənin Bakı əleyhinə planı faş oldu

İşğalçı ölkənin Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimi dünyaya tanıtmmaq yönündə daha bir cəhdi boşa çıxdı; işğal rejimi davam eləsə də, Azərbaycan bu il də savaş haqqını özündə saxladı; bu haqqı Qərb də danmadı...

raq ki, İrəvan cidd-cəhdlə bu kimi sənədlərə 3 prinsipdən biri kimi "öz müqəddəratını təyinetmə" haqqını da salmağa çalışırdı.

Bu, elə Qərbin Qarabağ məsələsində mövqeyidir və onu nə işğalçı Ermənistan, nə də əsas müttəfiqi Rusiya görmezlikdən gələ bilməz. Doğrudur, Azərbaycan torpaqlarının işğalı daha bir il uzandı və bu, bizi narahat etməyə bilməz. Bununla belə, savaş haqqını özümüzə saxlamağımız da, hər halda, az şey deyil. Çünki işğalçı tərəf bu haqqın da əlimizdən getməsi və işğal rejimini davam etdirmək üçün əlindən gələni elədi: təmas xəttində atəşkəsə nəzarət adı ilə yeni mexanizmlərin tətbiqi üçün böyük səylər göstərdi; həmsədrlərin əli ilə faktiki cəbhə xəttini rəsmi cəbhə xəttinə çevirməyə çalışdı. Amma Bakının razılığı olmadığından, yenə istəyinə nail olmadı. Bu da 2017-də düşmənin növbəti siyasi-diplomatik uğursuzluğu sayıla bilər.

İlsonu isə Ermənistanın Qarabağı tanıtmmaq yolunda arzuları daha bir zərbə, tərs sülle yedi. Söhbət bu günlərdə İrəvanda keçirilmiş nüfuzlu qurumlardan olan Avropa Mühafizəkarları və Reformistləri Alyansının iki günlük sammitindən gədir. "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, Ermənistan hökuməti bu toplantıda da separatçı rejimi tanıtmmaq yönündə

faidələnməyə səy edib, amma planı boşa çıxıb.

Məlumatlara görə, rəsmi İrəvan sammitdən sonra Avropa mühafizəkarlarının işğal altındakı Dağlıq Qarabağa qanunsuz səfərini təşkil etməklə həm də Bakı ilə onlarla qarşıdurma yaratmaq istəyib. Hətta belə bir qanunsuz səfər qabaqcadan tədbirin proqramına daxil edilmişdi. Lakin erməni tərəfinin arzusu ürəyində qalıb: Alyansın icraçı katibi Riçard Milomi tərəfindən yayılan məktubda birmənalı şəkildə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə sayğı öz əksini tapıb. Bundan sonra Qarabağa qanunsuz səfər proqramından çıxarılıb.

Bundan əlavə, Alyansa daxil olan siyasi partiyalarla Azərbaycanlı diplomatların apardığı söhbətlərdən sonra onların nümayəndələri qarşısında Dağlıq Qarabağa səfərdən imtina məsələsi qoyulub. İştirakçılar habelə Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərinə istənilən qanunsuz səfərin hüquqi nəticələri haqda məlumatlandırılıb. Nəticə etibarilə, erməni mətbuatının yazdığına görə, Dağlıq Qarabağa cəmi bir neçə avropalı siyasətçi gedib. Amma onlar da Azərbaycanın "qara siyahısı"na düşməmək üçün adlarının açıqlanmasını və reklam edilmələrini istəməyiblər. Beləcə, erməni tərəfinin Azərbaycana qarşı növbəti tərxiatçı hərəkatı daşa deyib.

Musavat.com-un vəsiti.az-a istinadən verdiyi başqa

bir məlumata görə, bu xüsusda Avropa Mühafizəkarları və Reformistləri Alyansının baş katibi Daniel Xannanın da mövqeyi ibrətamizdir. Erməni nəşri "Joxovurd" a açıqlamasında o, Avropa Birliyi ilə Ermənistan arasında ötən ay imzalanmış sazişin guya Ermənistanın Avropa ilə Rusiya arasında "körpü" rolunu oynama-sına yardımçı ola biləcəyi ilə bağlı iddiaya (*əslində İrəvanın "iki stulda oturmaq" istəyinə*) toxunaraq deyib: "Ermənistanın Gömrük İttifaqında olması bunu istisna edir. AB ilə saziş Ermənistanla heç nə verə bilməz - ta ki, öz daxilində dəyişikliklər etməyənədək. Ermənistan öz qərarlarında tam azad ölkə deyil və Rusiyadan asılıdır".

Bununla da tərkibinə 12 ölkədən 15 siyasi partiyanın və 75 deputatın daxil olduğu (Avropa Parlamentində üçüncü böyük fraksiya) Avropa siyasi təşkilatı guya Moskvadan asılı olmamağa çalışsın Ermənistanın xarici siyasətinə də münasibətini ortaya qoyub.

Nəhayət, Qarabağla bağlı erməni təbliğat maşınına növbəti zərbə Avropa Mühafizəkarları və Reformistləri Alyansının prezidenti Yana Zaxradilin 18 dekabr Bakı səfəri ilə vuruldu. Bakıda xanım bəyan elədi ki, heç kim mühafizəkar partiyaları adından Dağlıq Qarabağa getməyib...

□ **Siyasət söhbəsi, "Yeni Müsavat"**

"Onlar məni uzaqlaşdırmasa, özüm MHP-dən heç bir yerə getməərəm" - Atilla Kaya

İstanbuldan millət vəkili: "Xaricdən Türkiyəyə yönəlik hər cür təhdidə, basqıya biz türk milləti olaraq, şəxsən mən Atilla Kaya olaraq var gücümüzle sonadək dayanacağıq"

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin (TBMM) üzvü, Milliyyətçi Hərəkat Partiyasının (MHP) səbiq sədr müavini Atilla Kaya "Yeni Müsavat" qəzetinə geniş müsahibə verib. Partiyadaxili məsələlərə, qardaş ölkənin daxili siyasətinə, xarici basqılara, Qarabağ məsələsinə və digər mövzulara həsr olunan söhbətimizi təqdim edirik:

- Atilla bəy, Türkiyə mediası son günlər sizin müsahibələrinizi, bir sıra məsələlərlə bağlı tənqidlər verdiyiniz haqda xəbərləri tirajlayır. Hətta sizin MHP rəhbərliyinə qarşı olduğunuzu iddia edənlər də var. Deyə bilərsinizmi nə baş verir?

- Mən MHP ilə əlaqədar heç bir şey söyləmədim. Əslində MHP ilə bağlı məsələ də deyil. Mövzu başqadır. Bizdə qanun hökmündə qərarname var. Azərbaycanda prezident fərmanı deyilir. Amma qanun hökmündə qərarnamenin bu tərəfi var ki, söhbət Türkiyə Böyük Millət Məclisini (TBMM) kənarında saxlamaqla ölkəni idarə etməkdən gedir. Yəni parlamentin razılığı olmasa da, prezident fərmanı icraya yönəldir. Düzdür, Ana Yasada bunun parlamentə gəlmək məcburiyyəti var, amma gətirmirlər. Dediym kimi, parlamenti kənarında saxlayırlar. Bu məsələ əvvəldən Ana Yasada olsa da, artıq fəvqəladə tətbiqetmə halına gətirilib və həyata keçirilir. İndiyə qədər 30 qanun hökmündə qərarname yayınlanıb.

- Bu barədə Məclisdə də çıxış etdinizmi?

- Xeyr. İndi bir qanun hökmündə qərarname yayınladı. Orada bizi narahat edən məsələlər var idi. Məsələn, Ana Yasaya görə, normalda iqtisadi məsələlərin burada olmasını gərəkdir. Burada bir sıra düzənləmələr var. Bunlardan biri də həbsxanalarda dövlət çevrilişi cəhdinin günahkarlarına vahid geyim geyindirilməsi ilə bağlıdır. ABŞ-in Quantanamodakı əsirlərə geyindirdiyi narıncı rəngli geyim olması təklif olunur. Eynisini burada cəza evlərində saxlanılanlara, yeni hökmlülərə deyil, həmçinin terror suçlamaları ilə həbsxanalarda saxlanılan şəxslərə həmin "tektik elbise" deyilən geyimin geyindirilməsi haqqında bir qərarname yayımlandı. Bundan sonra bir qəzetçi məni aradı. Dedi ki, siz də cəza evində yatmısınız, sizin zamanınızda da bu geyim qaydası var idimi, bu haqda nə düşünürsünüz? Dedi ki, biz həbsdə olduğumuz zaman bu qaydaya qarşı dirəniş də göstərmişdik... Qeyd et-

dim ki, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə də bununla bağlı qərar var. Həmçinin bunun insan haqlarına, insanın şəxsiyyətinə, dəyərlərinə zidd bir qayda olduğunu söylədim. Qanun hökmündə qərarname ilə bağlı daha bir şey var, o da Türkiyədə dartsılır. Bu da çevriliş zamanı və çevriliş sonrakı günlərdə müqavimət göstərən şəxslərin istintaq edilməməsi ilə bağlıdır. 15 və 16 iyulda çevriliş edənələrə qarşı normal, sadə vətəndaşların dirənişləri oldu. Yəni bununla bağlı kimsə sorğu-sual edilməsin, onlarla bağlı heç bir tədbir görülməsin. Əslində mənim dediyim bu idi ki, belə qərarnamelərlə Türkiyədə demokratiya, insan haqları, hüququn üstünlüyü arxa plana keçir. Türkiyənin konstitusiyalı dövlət olmaqdan çıxaraq, təkbaşına idarəçilik rejiminə doğru getdiyini söylədim. İnternet qəzeti bu fikirləri yayımladıqdan sonra Türkiyə televiziyaçıları bu barədə xəbər verdilər, məsələyə diqqət çəkildilər. Bununla bağlı MHP başqanının da açıqlaması olmuşdu. Dövlət bəy sözügedən qaydalara qarşı çıxanlara əks mövqedən fikirlər səsləndirmişdi. Odu ki, fikirlərimizdə ziddiyyət yarandı.

- Demək, hazırkı məqamda Dövlət Bahçəli ilə sizin fikirləriniz haçalanur və fərqli mövqedən çıxış edirsiniz...

- Bəli, mövqeyimiz fərqlidir. Əslində 16 aprel referendumundan bəri zətan, eyni sözü demirik. Referendumda partiya "bəli" dedi, mən "xeyr". Ona görə də mən partiyadakı vəzifəmdən istefa vermişdim.

- Fikirlərinizdə ziddiyyətlər yaranarsa da, MHP-də qalırımsınız, eləmi?

- Bəli, qalırım.

- MHP başqanı ilə aranızdakı fikir ayrılığı haraya qədər davam edə bilər? Bu, sizin partiyadan gedişinizə səbəb ola bilərmi, yoxsa belə bir niyyətiniz yoxdur?

- Vallah, mənim o niyyətim yoxdur. Mən ölküçüyəm, türk millətçisiyəm, partiyam da Milliyyətçi Hərəkat Partiyasıdır. Amma sabah onlar bizim sözlərdiklərimizi partiyanın rəhbər qurumlarına çıxarıb məni uzaqlaşdırmasa, özüm partiyadan heç bir yerə getməərəm.

- Bütün bu məsələlərlə əlaqədar Dövlət bəyini özü ilə danışmışsınız?

- Xeyr, danışmamışam.

- Azərbaycanda belə bir yozum var ki, Dövlət Bahçəli regionda ciddi proseslərin cərəyan etməsini, Türkiyə-

"Ermənistanı Qarabağda qoruyub-saxlayan Rusiyadır, onun hərtərəfli dəstəyidir"

dəki 15 iyul olaylarını və digər hadisələri nəzərə aldığı üçün Ərdoğan hökumətinə dəstək verir...

- Bəli, tam dəstək verir.

- Yəni belə izah olunur ki, Dövlət Bahçəli milli və dövlət maraqları naminə iqtidarla əməkdaşlığa gedib. Razılırsınız?

- Məsələ belədir: Bəli, Türkiyənin ətrafında, İraqda, Suriyada mühüm proseslər baş verir, həmçinin Türkiyəyə yönəlik təhdidlər var. Bəli, var. Amma Suriyada hadisələr başlayan zaman söyləmişdik ki, baxın, Suriyanın parçalanması növbəti hədəfdə Türkiyənin olması deməkdir. Bəs bu təhlükələri bizim başımıza gətirib çıxaran kimdir? İraqda, ya Suriyada olsun... Suriyada indi terror təşkilatı dediyimiz PYD-nin başqanı Salih Müslimi Türkiyə rəsmi şəxsiyətdə qəbul etmədimi? İraqdan gələn peşmərgələrin Kobaniyədəki PYD-yə yardımına Türkiyə icazə vermədimi? Həm də Cümhuriyyət bayramında... Bu kimi bir sıra məsələlər var. Türkiyə bütün bu sıxıntılara AKP-nin yanlışlıqları nəticəsində gəldi. Amma eyvallah, biz deyirik ki, belə yanlışlar oldu, amma Türkiyədə dövlət çevrilişinə cəhd etdilər, 15 iyulda da xildə savaşa tövət etmək, işğal cəhdi oldu. Türkiyəni bu prosesə qarşı qoymaq, Türkiyənin milli maraqlarını, mənfəətini qorumaq haradan keçir? Bu, toplumun birliyinə, bərabərliyinə daha da möhkəmləndirməkdən keçməzmi? Amma 16 apreldə bir referendum keçirildi, toplum 2-yə bölündü, yüzdə 51-i "bəli", yüzdə 49-u "xeyir" dedi. Sən

özün atdığı addımla ölkənin, millətin bərabərliyini bıçaqla ortadan ikiye bölürsən.

Həmimiz dövlət çevrilişinə qarşıyıq, elə qarşı olduğumuzu həmin gecə ortaya qoyduq. Toplumun bütün hissələri buna qarşıdır. Amma bu çevriliş bəhanə edərək Türkiyəni addım-addım insan haqlarına, hüququn üstünlüyünə, mətbuat azadlığına söykənən bir rejim olmaqdan çıxarıb, avtoritar rejimə doğru götürmək olarmı?

- MHP-də sizin həmfikirləriniz nə qədərdir? Günün birində sizin kimi düşüncələrə çağırırsınız ola bilərmi?

- Çağırışa ehtiyac yoxdur. Amma referendumdan əvvəlki prosesdə MHP-dən qopmalar oldu. Çox sayda insan xaric edildi, yaxud istefaya getdi. Bu proses davam edir.

- MHP-dən sonra İYİ Partiyanın Meral Akşenerlə münasibətləriniz necədir?

- Hazırda hər hansı bir münasibətimiz yoxdur. Dediym kimi, biz MHP-dəyik, partiyamızdayıq. Odu ki, onunla hər hansı bir görüşümüz, yaxud siyasi bərabərliyimiz yoxdur.

- Xanım Akşener Türkiyəyə İYİ-lik vəd edir. Buna nail olacaqmı?

- (Gülür). Vallah hər partiya iyilik (yaxşılıq) vəd edir. Bu, millətdən dəstək aldığı zaman həyata keçirdiyi işlərlə belli olur. Yoxsa AKP də Türkiyəyə iyilik gətirəcəyini söyləmişdi, 15 ilin sonunda, bu gün gəldiyimiz nöqtə ortadadır.

- Amma Azərbaycanda belə baxışlar var ki, hazırkı dönmədə Türkiyənin başında Rəcəb Tayyib Ərdoğan da-

yanmasaydı, vəziyyət daha ağır ola bilərdi. Bu yanaşmanın bölüşürsünüzümü?

- Bölüşürəm. Çünki Türkiyənin başını bəlaya salan bütün xüsuslar Ərdoğanın yanlış siyasətinin nəticəsində oldu. İraqdakı, Suriyadakı siyasət, daxildə PKK ilə "banş" dedikləri proseslər... Onların yanlış siyasəti Türkiyəni ciddi sıxıntılara soxdu. Bu gün Türkiyə Avropada, orda, burda təzyiqlərlə üzleşirsə, bütün bu yanlışlıqların nəticəsidir.

"İnşallah, İstanbuldan Bakıya qatarla gəlmək istəyirəm"

- Qüds zirvəsindən sonra ABŞ prezidenti Donald Trampın qərarına qarşı çıxanlara yönəlik təhdidləri oldu. Türkiyəyə qarşı yeni sürprizlər işlə salına bilərmi?

- Xaricdən Türkiyəyə yönəlik hər cür təhdidə, basqısına biz türk milləti olaraq, şəxsən mən Atilla Kaya olaraq var gücümüzle sonadək dayanacağıq.

- Yəni bu məsələdə Ərdoğanla eyni səngərdəsiniz?

- Ərdoğanla deyil, Türkiyə ilə, türk milləti ilə eyni səngərdəyik.

- Hər halda, Türkiyənin də prezidenti Ərdoğandır...

- Bəli, prezident Ərdoğandır. Amma türklüyün müzakirəsini bunlar açdı, bəy! "Ana Yasadan türklüyü çıxaraq, bayrağın adı türk bayrağı olmasın,

Türkiyə bayrağı olsun" deyənlər, bütün bu müzakirələri açan bunlardır. Ona görə də biz Türkiyə dövləti, türk milləti ilə bərabərlik. Bunlar da səmimi şəkildə yanlışlıqlarını görüb türk millətinin, türk dövlətinin çıxarları ilə bağlı bir nöqtəyə gələrərsə, əlbəttə, problem olmaz.

- Atilla bəy, bilərəm ki, Azərbaycan torpaqlarının azadlığı uğrunda döyüşmüş ölküçü olaraq siz Qarabağla bağlı prosesə də həssaslıqla izləyirsiniz. Türkiyə və Rusiya prezidentləri son zamanlar bir neçə dəfə görüşdülər və iki prezidentin Qarabağ məsələsinin həlli ilə bağlı hansısa addım atacağına ümidlər yarandı. Siz Ankara-Moskva yaxınlaşması şəraitində Azərbaycan torpaqlarının azad olunacağını gözləyirsinizmi?

- Bundan əvvəl hörmətli prezident Ərdoğan bir söz dedi. Bildirdi ki, bu məsələni çözsə, Putin çözsə. Həqiqətən də bölgədəki proseslərə baxdıqımızda, Ermənistanın arxasında Rusiya dayanmasa, bu məsələ indiyə qədər çoxdan həll edilmişdi. Odu ki, Ermənistanı Qarabağda qoruyub-saxlayan Rusiyadır, onun hərtərəfli dəstəyidir. Minsk Qrupu illərdən bəri iş aparır. Amma Fransa, Rusiya və ABŞ ermənilərə daha yaxındır. Odu ki, bu prosesdən də bir şey çıxmaz. Mənim fikrimdir, hər şey Azərbaycandan asılıdır. Güclü bir orduya olan, hər baxımdan güclənmiş bir Azərbaycan "öz göbəyini özü kəsər". Türkiyə dövləti, türk milləti də Allah eləməmiş, Azərbaycanın hər hansı sıxıntıları gündə Azərbaycanın yanında olmağa məcburdur, iqtidarda kim olursa-olsun.

- Başa çatmaqda olan 2017-ci ilin ən mühüm hadisələrindən biri Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu xəttinin açılışı oldu. İnşallah sərnəşilə qatarları da xəttə buraxılacaq. Bu qatarla Bakıya gəlmək niyyətiniz varmı?

"İnşallah, İstanbuldan Bakıya qatarla gəlmək istəyirəm"

- Qarsdan Ankaraya gələn ekspres qatarı var, indi onunla gedib-gəlmək bir az da dəb olub. Odu ki, orada yer tapmaq çətinidir. İnşallah, sərnəşilə qatarları tam gücü ilə işlədiyi zaman İstanbuldan Bakıya qatarla gəlmək istəyirəm. Dostlarla birgə daha maraqlı olar.

- İnşallah. Qəzetimiz vasitəsilə demək istədiyiniz ayrı nə isə varmı?

- Salam söyləyin bütün dostlara! Azərbaycana salam olsun! Qarabağdakı şəhidlərimizə Allah rəhmət eləsin! İnşallah, yeni ildə Qarabağ torpaqlarında Azərbaycanın istədiyi kimi dəyişikliklərin olmasını cənab Allahdan diləyirəm! Eyni zamanda Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik gününü təbrik edirəm.

□ EİSAD PAŞASOY,
□ "Yeni Müsavat"

Baş nazirin müavini, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Əli Həsənov APA-ya müsahibəsində 2020-ci ildə Azərbaycanda birçox yoxsul da qalmayacağını bildirdi. İqtisadçılar isə onun dediklərinin məntiqə sığmadığını və iqtisadi əsaslara söykənmədiyini bildirirlər. Onların sözlərinə görə, neftdən asılılıq və yoxsulluq səviyyəsi nəinki 2020-ci ildə, heç yaxın 10 ilə də minimuma düşməz.

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli Azərbaycanda yoxsulluq səviyyəsinin 5 yox, daha yüksək göstəricilər olduğunu dedi: "Baş nazirin müavininin bu bəyanatları, açıq, mənə sovet dövrünü xatırlatdı. Sovet dövründə də belə səs-küylü bəyanatlar verildirdi ki, savadsız əhali, işsiz ev qalmayacaq. Hətta bir ara belə şüarlar da vardı ki, televizor, soyuducu olmayan ev qalmayacaq. Nazir müavininin bəyanatı da buna bənzədi. Çünki Azərbaycanın iqtisadi potensialına və bugünkü vəziyyətinə baxdıqda görürük ki, Azərbaycanın neftdən asılılığı hələ uzun müddət davam edəcək. Ən yaxşı halda buna on illər lazımdır ki, Azərbaycanın neftdən asılılığı xeyli dərəcədə aşağı düşsün. Bu gün əgər ixracatın 91 faizə yaxınına neft, neft məhsulları və qaz təşkil edirsə, necə edəcəklər ki, 2020-ci ildə ixracatda 91-92 faiz olan neft faktorunu minimuma endirsinlər? Bu mümkün deyil. Gərək o zamana kimi Azərbaycanda iP-

"2020-də Azərbaycanda yoxsul qalmayacaq"

İddiası etiraz doğurdu

İqtisadçılar baş nazir müavininin fikirlərini qeyri-ciddi adlandırıdılar...

hone kimi və ya yeni texnologiya kimi elə bir şey kəşf olunsun ki, neftdən asılılıq düşsün. Bu isə açıq, fantastik görünür. Yoxsulluqla bağlı isə onu deyim ki, dünyada yoxsul olmayan ölkə yoxdur. Yoxsulluğun olması öz özlüyündə faciə deyil. Faciə o zaman

olur ki, dövlətlər öz yoxsul təbəqəsinə sosial layihələr çərçivəsində normal münasibət göstərə bilmirlər. Azərbaycanda isə ən böyük problem yoxsulluq həddinin hesablanması üçün istifadə edilən indikatorların kifayət qədər geridə qalmış olmasıdır. Biz

bu hesablamalarda qonşu ölkələrdən belə geri qalıq. Normal hesablamalar aparılsa, Azərbaycanda yoxsulluq səviyyəsi 5 faiz yox, 30-35 faiz olardı. Türkiyədə dövlət statistika komitəsi tərəfindən 4 nəfərlik bir ailənin minimum yaşayış səviyyəsini təmin etmək üçün ayda təqribən 4200-4300 lirə lazım olduğu hesablanıb. Hətta həmkarlar təşkilatlarının hesablamalarına görə, bu minimum 5000 lirə olmalıdır. Yeni 4 nəfərlik bir ailənin aylıq gəliri 4300 lirədən aşağı olanda kasıb sayılırsa, bunu Azərbaycan manatına çevirdikdə təqribən 2000 manat edir. Yəni adambaşına təqribən 500 manat düşür. Azərbaycanda aşağı səviyyədə hesablanan yoxsulluq həddindən də çıxış edərək yoxsulluğun ümumi səviyyəsinin aşağı düşdüyü qeyd olunur. Qonşu ölkələrdəki kimi yoxsulluq hesablamaları aparılsa, ölkə-

mizdə yoxsulluq səviyyəsinin 5 yox, 35-40 faiz olduğunu görürük".

Digər iqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov isə bu hesablamaların iqtisadi əsaslarla aparılmadığını bildirdi: "İlk növbədə yanaşma yanlışdır. Çünki yanaşmanın heç bir iqtisadi əsaslandırması yoxdur. Faktiki olaraq Azərbaycan iqtisadi repressiyadan hələlik xilas olmayıb. 2017-ci ildə Azərbaycan iqtisadiyyatında 0,2 faiz zəifləmə baş verib. Eyni zamanda əhəlinin gəlirləri 2014-cü ilə müqayisədə kəskin şəkildə azalıb. Təsəvvür edin ki, 2016-cı ildə 12,5 faiz, 2017-ci ildə təxminən 14 faiz inflyasiya baş verib. 2018-ci il üçün beynəlxalq maliyyə qurumları ortalamada 8-10 faiz arası inflyasiya proqnozlaşdırır. Amma əhəlinin gəlirlərinin hökumət tərəfindən ən yaxşı halda 0,5 faiz artırılacağı ehtimal olunur. Bu şərtlər daxilində "Azərbaycanda 2020-ci ildə yoxsul qalmayacaq" ifadəsinin işlənilməsi onu deməyə əsas verir ki fikirlər əsaslandırılmamış və yanlışdır. Bir məsələ də var ki, burada tətbiq edilən indikatorların əhəmiyyəti böyükdür. Əgər siz həqiqətən də Azərbaycanda günə bir manat qazanan adamı yoxsul saymasanız, o zaman bəlkə də Ə.Həsənovun dediyi göstəriciləri üçün ən azı 10 il vaxt lazımdır. Buna görə də düşünürəm ki, açıqlama qeyri-ciddidir".

□ Günel MANAFILI

Qubadakı "ASAN xidmət" 500 minə yaxın vətəndaşa xidmət göstərir

İnsanlar burada operativ xidmətlə bərabər, bu konseptin istirahət və əyləncə imkanlarından da istifadə edə biləcəklər

Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi Quba şəhərində yeni açılan "ASAN xidmət" regional mərkəzinin şəraiti ilə tanış olmaq və əhalini məlumatlandırmaq məqsədilə mərkəzə press-tur təşkil edib.

Yerli media nümayəndələrinin iştirakı ilə təşkil olunan press-turda mərkəzlə bağlı geniş məlumat verilib. Musavat.com xəbər verir ki, press-tur zamanı jurnalistlərə Quba "ASAN Həyat" konsepsiyası Quba "ASAN xidmət" mərkəzi ilə bağlı məlumat verilib. Burada "ASAN xidmət" mərkəzi ilə yanaşı, ictimai işə obyektlərinin istifadəyə verilməsi də nəzərdə tutulur.

Belə ki, vətəndaşlar operativ xidmətlə bərabər, bu konseptin istirahət və əyləncə imkanlarından da istifadə edə biləcəklər. "ASAN Həyat" kompleksi vətəndaş rahatlığına, həyat standartlarının yaxşılaşdırılmasına xidmət edən müxtəlif həlləri ehatə edir.

Dövlət Agentliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Anar Hüseynov bildirdi ki, Quba regional "ASAN xidmət" mərkəzinin binasının tikintisinə 2017-ci ilin əvvəlində başlanılıb. Tikinti işləri 2017-ci ilin dekabr ayında başa çatdırılıb: "ASAN həyat" kompleksi 4 mərtəbəli inzibati binalardan və 6 ictimai işə obyektini üçün nəzərdə tutulan binalardan ibarətdir. Bura "ASAN xidmət" mərkəzi, "ABAD" mərkəzi, "ABAD" Məktəbi, kinoteatr, Quba regional "ASAN Təlim" Mərkəzi, kafe və bank (ödənişlər

üçün mərkəz) daxildir.

Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi və onun tabeliyində olan "ASAN xidmət" mərkəzləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 13 iyul tarixli fərmanı ilə yaradılıb. Quba regional "ASAN xidmət" mərkəzində 10 dövlət orqanı (Ədliyyə, Daxili İşlər, Vergilər, İqtisadiyyat, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi nazirlikləri, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi, Dövlət Gömrük Komitəsi, Dövlət Miqrasiya Xidməti, Milli Arxiv İdarəsi, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti) tərəfindən 32 növ xidmət göstərilir. Eyni zamanda, mərkəzdə 112 növ funksional yardımçı xidmətlər (bank, sığorta, hüquqi yardım, tərcümə və s.) təşkil edilib".

Quba şəhəri, Heydər Əliyev prospektində yerləşən Quba regional "ASAN xidmət" mərkəzində çalışan əməkdaşların sayı 170, könüllülərin sayı isə 45 nəfərdir. Mərkəz Quba, Qusar, Xaçmaz və Şabran rayonu ərazisində qeydiyyatda olan, ümumilikdə, 500 min vətəndaşa xidmət göstərir.

Quba regional ABAD mərkəzi isə şimal regionunda rəqabətqabiliyyətli ailə təsərrüfatlarının qurulmasına dəstək göstə-

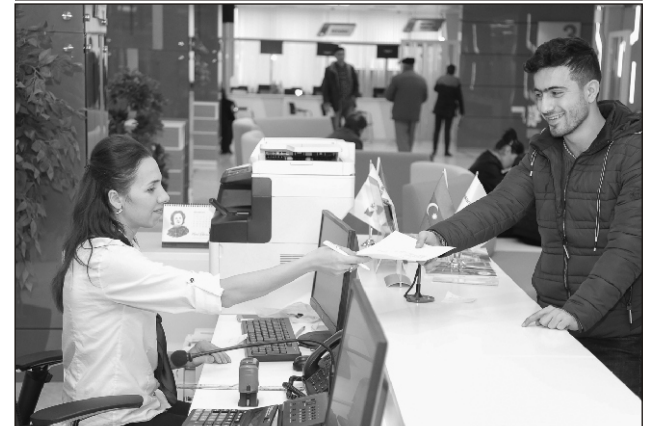

rəcək. Mərkəzin xidmətlərinə ailə təsərrüfatlarına biznes-planlaşdırma, marketing, dizayn və branding, hüquqi yardım, maliyyə-mühasibat, logistika, satışın təşkili xidmətləri daxildir. Məqsəd şimal regionunda yeni ailə brendləri yaratmaq, ailə təsərrüfatlarının məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını təşkil etmək, özünüməşğulluq proqramının icrasına dəstək göstərməkdir.

ABAD mərkəzinin tabeliyində yaradılan ABAD məktəbində xalçaçılıq, tətbiqi incəsənət və nəzəri kurslar olmaqla, üç istiqamət üzrə dərslər keçiriləcək. Məktəbdə şimal regionunda dekorativ-tətbiqi xalq sənətkarlığı ilə məşğul olan ABAD-çı ailələrin sayının artırılması istiqamətində iş aparılacaq, təlimlər keçiriləcək, o cümlədən ərzaq məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan ailə təsərrüfatları üçün biz-

nes-planlaşdırma, marketing, maliyyə-mühasibat kimi sahələrdə nəzəri kurslar təşkil olunacaq. Quba regional "ASAN Təlim" Mərkəzi isə "ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyət göstərən əməkdaşlara, digər dövlət orqanları və funksional xidmət əməkdaşlarına "ASAN" təcrübəsi əsasında formalaşmış vətəndaş axınının, həmçinin stresin idarə olunması, etik davranış və digər təlimlərin keçirilməsini təmin edir.

"ASAN həyat" kompleksinin yerləşdiyi ərazidə avtomobil dayanacağı və yerüstü piyada keçidi də yaradılıb. Vətəndaşların istirahəti üçün geniş park və uşaq əyləncə meydançası, həmçinin qapalı istirahət zonaları (kinoteatr) nəzərdə tutulub. Kinoteatrdə Azərbaycan filmləri ilə yanaşı, müxtəlif ölkələrdə istehsal olunan filmlər də nümayiş etdiriləcək.

Xidmətlərdən istifadə edənlər çox məmnun qaldıqlarını bildirirlər. Burada Qarabağ qazisi, bir sıra uğurlu eməliyyatlarda iştirak edən İlqar Babayev işlə təmin olunub. İ.Babayev uzun müddət Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrdə xidmət edib. O, 2015-ci il-

də döyüş tapşırığını yerinə yetirərək ağır yaralanıb və ordu sıralarından tərxis olunub. İ.Babayev Quba "ASAN-Xidmət" Mərkəzində Vətəndaşların hüquqlarının təminatı sektorunda çalışır.

□ **Məhəmməd TÜRKMƏN,**
Fotolar müəllifindir

Dekabrın 27-də Bakıda Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DQDK), Mətbuat Şurası və "Məşədi Dadaş Məscidi" dini icmasının təşkilatçılığı ilə "Söz azadlığı və dini icmalar" mövzusunda konfrans keçirildi.

Konfransda çıxış edən DQDK sədri Mübariz Qurbanlı Azərbaycanın İslam həmrəyliyi-nin yaradılması istiqamətində fəaliyyətləri barədə danışdı. Komitə sədri cəmiyyətdə din sahəsində yazan jurnalistlərin peşəkarlığının artırılması istiqamətində də işlər görüldüyünü, bir neçə seminarın təşkil olunduğunu bildirdi. Onun sözlərinə görə, QMİ ilə birlikdə növbəti ildə də jurnalistlər üçün seminarlar davam edəcək. Eyni zamanda o bildirdi ki, dinlərarası dialoqla yanaşı, İslam daxilində də dialoq davam etdirilməlidir.

Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov ölkəmizin yerləşdiyi regionda dini zəmində münafiqələrin yayıldığı bir zamanda Azərbaycanın İslam həmrəyliyi-nin yaradılması istiqamətində gördüyü işlərin mühüm əhəmiyyət daşıdığını bildirdi. Azərbaycan mediasının hər zaman xurafata və cəhəletə qarşı olduğunu qeyd edən Ə.Amaşov Zərdabi, Mirzə Cəlil nümunələrini qeyd elədi.

Ancaq şura sədri hazırda mətbuatda dini sahədən yazan jurnalist sayının və peşəkarlığının aşağı olmasından şikayətləndi. Hər redaksiyada ən azı bir və ya iki ixtisaslaşmış, ya da sahəni bilən jurnalistin olmasını təklif edən Ə.Amaşov eyni zamanda din sahəsində yüksək səviyyəli ekspertlərə ehtiyac olduğunu bildirdi. Şura sədrinin fikrincə, dini qrupların mətbuata təsir etməməsi maarifçilik tədbirlərinin davam etdirilməsi və ölkə maraqlarından çıxış edən ekspertlər olmalıdır.

Media "İslam Həmrəyliyi" nə yekun vurdu

Mətbuat orqanları mükafatlandırıldı, ancaq iradlar və sitəm edənələr də oldu

DQDK mətbuat xidmətinin rəhbəri Yaqut Əliyeva "Din və Media" mövzusunda təqdimat etdi. Mətbuat xidməti rəhbəri mediada dini mövzular işıqlandırılarkən dini həssaslıq, cəmiyyətə təsiri, milli maraqlar, milli təhlükəsizlik, eləcə də dini qruplar arasında münasibətlərin nəzərə alınması olduğunu qeyd elədi.

"Yeni Azərbaycan" qəzetinin

baş redaktoru, deputat Hikmət Babaoğlu isə müasir dövrdə media vasitəsilə dini şüurun manipulyasiya edilməsi cəhdlərindən və bu təhlükəyə qarşı medianın diqqətli olmasından danışdı.

QMİ sədrinin müavini Qəmər Cavadlı bezi media orqanlarının ölkədə dini zəmində qarşıdurma, gərginlik yaratmağa çalışdığını bildirdi. Eyni zamanda o, orta və ali

təhsil müəssisələrində dini təhsilin verilməsinin tərəfdarı olduğunu, gələcəyin mütəxəssislərinin dini birləşmələrinin olmasının zəruri olduğunu qeyd elədi.

"Məşədi Dadaş" məscidinin imamı Hacı Şahin Həsənlı dini mövzuların həddən artıq həssas olduğunu vurğuladı. Dində sensasiya axtarmağın həm cəmiyyət qarşısında, həm də Allah

qarşısında günah olduğunu qeyd edən din xadimi dinlərin əsas qayesinin insanları birləşdirmək olduğunu bildirdi. Quran-Kərimdən bu mövzuda ayələr qeyd edən din xadimi İslamın insanları birləşdirərək qeyd elədi.

Qeyd edək ki, budəfəki tədbirdə eyni zamanda "İslam Həmrəyliyi və media" mövzusunda

yazı müsabiqəsinin qalibləri elan olundu. Əvvəlcə isə yazı müsabiqəsinin ekspert heyətinin rəhbəri, QMİ-nin şöbə müdiri Simran Həsənov çıxış etdi. Müsabiqəyə təqdim edilən yazıların obyektiv şəkildə qiymətləndirildiyini qeyd edən S.Həsənov ekspertlərin yazıların müəlliflərini tanımadığını qeyd elədi. S.Həsənov obyektivliyini göstərmək üçün bildirdi ki, ekspertlər 25 ildir müvəddə olduğu müddətdə QMİ haqqında bir dəfə də olsun müsbət yazı yazmayan (böyük ehtimalla "Yeni Müsavat" qəzetini nəzərdə tutuldu - K.R.) qəzetin əməkdaşının da qaliblər sırasına salınmasını obyektivliyin nümunəsi olaraq qeyd etdi.

Daha sonra qaliblər elan olundu. Qeyd edək ki, yazı müsabiqəsinin "Yeni Müsavat"ın əməkdaşında da yazısı 3-cü yerə layiq görülüb.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

Rusiyada kimin prezident seçilməsinin azərbaycanlılara da aidiyyəti varmı...

Şahin Cəfəri: "Azərbaycan iqtidarı bu rəqabətdən uzaq durmağa və hər iki tərəfə eyni məsafədə dayanmağa, balansı qorumağa çalışır"

Rusiya prezidenti Vladimir Putin prezident seçkilərində iştirak etmək üçün sənədlərini Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edib. Dekabrın 26-da Ümumrusiya Sərgi Mərkəzində (VDNX) keçirilən yığıncaqda təşəbbüs qrupunun üzvləri yekdilliklə V. Putinin 2018-ci il martın 18-də keçiriləcək prezident seçkilərində namizədliyinin irəli sürülməsinə dəstəkləyiblər.

Təşəbbüs qrupuna 600 nəfərə yaxın tanınmış ictimai xadim, elm adamları, incəsənət xadimləri daxildir. Təşəbbüs qrupunu hakimi Vahid Rusiya Partiyası, Ümumrusiya Xalq Cəbhəsi, "Qələbə Könüllüləri" və Rusiya İctimai Palatası dəstəkləyir.

Bu arada Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova ABŞ Dövlət Departamentinin Rusiya MSK-nın müxalifətçi Aleksey Navalninin prezident seçkilərində namizədliyini qeydiyyata almaqdan imtina etməsi ilə bağlı qərarı haqqında bəyanatını Rusiyanın daxili işlərinə və seçki prosesinə birbaşa müdaxilə adlandırıb. Dövlət Departamentinin nümayəndəsi Kley Noelin Rusiya hökuməti tərəfindən "müstəqil səsələrə" qarşı ciddi tədbirlərin görülməsi haqqında bəyanatı M.Zaxarovanı bu cür düşünməyə vadar edib.

Rusiya MSK-sı teleaparıcı Kseniya Sobçakın Rusiya prezidentliyinə namizədliyini təsdiq edib. Onun namizədliyini isə "Vətəndaş təşəbbüsü" Partiyası irəli sürüb. Seçki Mərkəzindən verilən məlumatlara görə, onun sənədləri yoxlanılıb və qəbul edilib. Bununla da ona seçki fondu formalaşdırması üçün xüsusi hesabın açılma-

sına icazə verilib.

"Yeni Müsavat" xatırladı ki, Rusiyada prezident seçkiləri 2018-ci il martın 18-də keçiriləcək. Gördüyünüz kimi, qonşu ölkədə seçki prosesi gərgin və mübahisələrlə dolu başlanıb. Amma bu prosesdə Azərbaycan oxucusunu maraqlandıran bir məqam var: Rusiyada kimin prezident seçilməsinin azərbaycanlılara nə kimi təsiri var? İstər sözügedən ölkədə yaşayan və çalışan azərbaycanlılara münasibətdə, istərsə ölkəmizə qarşı siyasi mövqedə hansısa dəyişikliklər vəd olunurmu?

Politoloq Şahin Cəfəri bildirdi ki, Rusiyada cərəyan edən proseslərin Azərbaycana birbaşa və dolaylı təsirləri hər zaman olub və bundan sonra da olacaq. Onun fikrincə, əgər "hansı ölkədə baş verən hadisələrin Azərbaycana təsiri daha çoxdur?" sualı qoyulsa, yaqın ki, ölkəmizdə hər kəsin cavabı eyni olar: Rusiya: "Bunun səbəbləri əlbəttə ki, həmsərhəd ölkələr olmağımız, 70 il eyni dövlətin tərkibində yaşamağımız, qurulan sıx siyasi-iqtisadi, sosial, humanitar əlaqələr, eləcə də Rusiyanın hazırda postsosvet məkanının lider dövləti olması ilə bağlıdır. Rusiyanın bölgəmiz və ölkəmiz üzərində çox ciddi təsir im-

kanları var və davam edən Dağlıq Qarabağ münaqişəsi də Moskvanın bu imkanlarını artıran əlavə amildir. Bu münaqişənin həllində, başqa sözlə desək, Azərbaycan dövləti və xalqı olaraq azərbaycanlı müəyyənlişməsinə Moskvanın mövqeyi mühüm rol oynayır və belə görünür ki, yaxın gələcəkdə oynamağa davam edəcək. Siyasi proseslərlə yanaşı, Rusiya iqtisadiyyatının durumunun da Azərbaycana birbaşa təsiri var. Sırr deyil ki, qonşu ölkədə yüz minlərlə azərbaycanlı yaşayır və çalışır, onlar vaxtaşırı Azərbaycandakı ailələrinə, yaxınlarına pul baratları göndərirlər. Məsələn, bu ilin yanvar-sentyabr aylarında Rusiyadan Azərbaycana fiziki şəxslərin pul köçürmələrinin ümumi həcmi 650 milyon dollar təşkil edib. İlin yekunları əsasında bu rəqəmin 1 milyard dollar civarında olacağını təxmin etmək mümkündür. Bu, heç də az məbləğ deyil. Neftin qiymətlərinin pik vaxtında isə Rusiyadan gə-

lən vəsait təxminən 3 milyard dollar civarında idi. Yeni Rusiya dövləti Azərbaycandakı ailələrin bir qisminin əlavə gəlir istiqamətidir və bu baxımdan şimal qonşumuzun iqtisadi vəziyyətinin bizim üçün də önəm daşdığına görünür."

Ş.Cəfəri dedi ki, yuxarıda sadalanan bütün səbəblərlə əlaqədar Rusiyada hadisələrin hansı istiqamətdə inkişaf edəcəyi məsələsi bizim üçün çox əhəmiyyətli və aktualdır. Politoloqun qənaətinə görə, qarşıda seçkilərdə möcüzə baş verməyə, Vladimir Putinin öz kreslosunu qoruyacağı indidən məlumdur. Bu isə qarşıda 6 il müəyyən qədər görməyə və proqnozlaşdırmağa imkan verir: "Mövcud dövlətlərarası münasibətlərdə kardinal dəyişikliklərin baş verməsi ehtimalı azdır. Əgər başqa bir şəxs, tutaq ki, sistemin təmsilçisi olmayan Aleksey Navalni prezident seçilmiş olsaydı, onda Rusiyanın daxili və xarici siyasətində tamamilə yeni bir mərhələnin başladığını söyləyə bilərdik. Lakin qarşıda prezidentlik müddətinin Putinin sonuncu müddəti olması bu ölkədə daxili siyasi proseslərə mühüm təsir göstərəcək. Xüsusən zaman irəlilədikcə və 2024-cü il yaxınlaşdıqca, Rusiyada hakimiyyət uğrunda mübarizənin qızışacağını və gərginliyin tədricən artacağını gözləmək olar. Varislik uğrunda saraydaxili münaqişələrin, qarşıdurmanın yaranması, müxtəlif ittifaqların qurulması və qrupların bir-biri ilə mübarizəsi gözləniləndir. Eyni zamanda üzərindəki "ölü torpağı"ni yavaş-yavaş atmağa başla-

yan Rusiya müxalifətinin də zamanla güc toplayaraq proseslərə təsir göstərən faktor kimi ortaya çıxacağını düşünürəm. Bu gərginliyin şübhəsiz ki, yaxın xaricə, o cümlədən Azərbaycana dolaylı təsirləri mümkündür. Eyni zamanda Rusiya-ABŞ (Qərb) münasibətlərinin inkişafı da bizim diqqət yetirməli olduğumuz geosiyasi prosesdir. Hazırda gərginliyin artması, rəqabətin güclənməsi müşahidə olunur. Azərbaycan iqtidarı bu rəqabətdən uzaq durmağa və hər iki tərəfə eyni məsafədə dayanmağa, balansı qorumağa çalışır. Lakin biz nə qədər kənardan durmağa çalışsaq da, dünyada və bölgəmizdə gedən geosiyasi mübarizənin bizə təsirləri qaçılmazdır. Bu baxımdan ABŞ-Rusiya rəqabətinin nəticələrindən çox şey asılı olacaq".

"Atlas Araşdırmalar Mərkəzi"nin rəhbəri Elxan Şahinoğlu da hesab edir ki, Rusiyada kimin prezident olmasının qonşu dövlətlər üçün əhəmiyyətli olduğu qədər Azərbaycan üçün də az əhəmiyyətli deyil. Onun dediyinə görə, Rusiyanın keçmiş prezidenti Boris Yeltsin içki aludəçisi idi, ölkəsində siyasi və iqtisadi kaosun qarşısını ala bilmədi, Çeçenistanda savaşa rəvac verdi. Müsahibimiz xatırladı ki, Vladimir Putin Yeltsinin yerinə gətirildi və o, müəyyən qədər qayda-qanun yaratdı: "Neftin qiymətləri qalxdı, iqtisadiyyatda dağıdıcı proseslərin qarşısı nisbətən alındı, Çeçenistan ram edildi, mərkəzdənqayma proseslərinə son qoyuldu. Boris Yeltsin prezident olduğu illərdə Azərbaycana səfər etmədi. Putin isə ilk xarici səfərini Azərbaycana reallaşdırdı. İki ölkə arasında ki münasibətlərdə nisbətən stabillik yarandı. Doğrudur, Rusiyanın Ermənistanı himayə etməsi bizim xoşumuza gəlmədi və indi də gəlmir. Ancaq bir sıra amillər Azərbaycanın Rusiya ilə münasibətlərini normal səviyyədə saxlamağı diçtə edir. Rusiya ilə münasibətlərin gər-

ginləşməsi Gürcüstan və Ukraynanın acı təcrübəsinin təkrarına yol açma bilər. Buna baxmayaraq, nə Putin, nə də ondan sonrakı prezident Dmitri Medvedyev Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə müsbət təsir etmədilər, Ermənistan prezidentinə işğalçı siyasətinə görə güldən ağır söz demədilər".

Müsahibimiz hesab edir ki, məhz bu səbəbdən Putinin növbəti prezidentliyi Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllini baxımdan Rusiyanın mövqeyinə hansısa yenilik gətirməyəcək: "Əsas odur ki, münasibətlər hazırkı məcrasını qorusun. Rusiyada milyondan çox azərbaycanlı çalışır və evlərinə maliyyə göndərirlər. Bu amil də iki ölkə münasibətlərində əsas amillərdən biridir. Hiss olunur ki, Putinin azərbaycanlılara antipadiyası yoxdur, hətta azərbaycanlılar içərisində yaxın dostları var. Ancaq Rusiyanın əzəli maraqları da var ki, Putin bu maraqlara xidmət edir. Bu maraqlar isə imperiya tefəkkürünə söykənir. Biz bir daha imperiyanın tərkib hissəsi olmaq istəmirik. Putinin yenidən prezident seçiləcəyinə şübhə etmirməm. Rusiyada onunla başa-baş mübarizə apara biləcək siyasətçi hələ yoxdur. Putinin növbəti prezidentliyinin Azərbaycana və azərbaycanlılara nə müsbət, nə də mənfi mənada təsiri olacaq".

Amma ekspertlərin rəyi ilə yanaşı, bir məqam da yaddan çıxarmaq olmur. Rusiyanın tarixində ilk dəfədir ki, bir rəhbərin azərbaycanlı yaxın bir dostu var. Hüquq professoru, böyük iş adamı İlham Rəhimovla yaxın dost olduğu bilinən Putinin bu dostluğa görə bir çox məqamları nəzərə alması da sırr deyil. Ən azı Rusiyada yaşayan həmvətənlərimizə qarşı münasibət əvvəlki illərlə müqayisədə daha loyaldır.

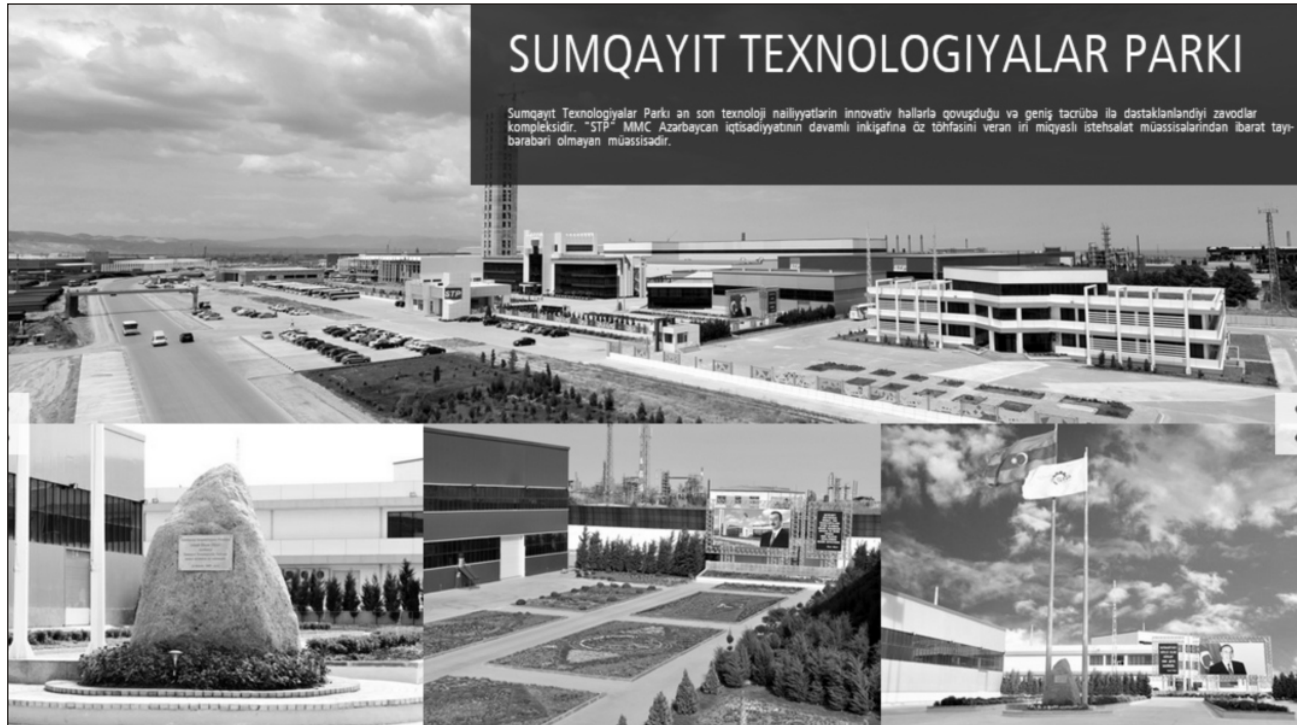
□ **Sevinc TELMANQIZI,**
□ **"Yeni Müsavat"**

Azərbaycan hökuməti Sumqayıtın "sənaye şəhəri" imicini bərpa etmək niyyətindədir. Bu şəhərdə 3 müasir texnopark - Sumqayıt Texnologiyalar Parkı (STP), Sumqayıt Yüksək Texnologiyalar Parkı (SYTP) və Sumqayıt Kimya-Sənaye Parkı (SKSP) yaradılır.

Rəsmi məlumata görə, STP 2009-cu ildən fəaliyyətə başlayıb. İdarəedici "STP" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətidir. Ümumi investisiya dəyəri 673 milyon dollar olan park 13 istehsalat sahəsini (Elektrik avadanlıqlar zavodu, Kabel zavodu, Ağır maşınqayırma zavodu, Polimer memullatlar zavodu, Qaynar sinkləmə zavodu, Sendviç panel zavodu, Texniki qazlar zavodu, Mis və alüminium çubuqları zavodu, İnşaat memullatları zavodu, Transformator zavodu, Metal konstruksiyalar zavodu, Alüminium və mis profillər zavodu) özündə birləşdirir. Bu müəssisələrdə Avropa, Yaponiya və Çin texnologiyası əsasında müxtəlif təyinatlı sənaye məhsulları (elektrik avadanlıqları, kabel, polimer məhsulları, qaldırıcı kranlar, sendviç panellər, metal konstruksiya, ağır maşınqayırma üzrə məhsullar, havalandırma sistemləri, ödəniş terminaları, PVC qapı və pəncərə, günəş kollektorları və s.) istehsal edilir. Hazırda "STP" MMC-də 2000 nəfər işləyir. 2016-cı il üzrə cəmi satış 95 milyon manat olub, 2017-ci ilin 10 ayı ərzində isə 62 milyon manatlıq satış həyata keçirib.

STP əlavə olaraq ölkədə reallaşdırılan digər layihələrdə - elektrik stansiyalarının, sosial obyektlərin tikinti-quraşdırma işlərinin aparılmasında da yaxından iştirak edir. Belə ki, Texnopark Bayraq Meydanı, "Baku Crystal Hall", Bakı Olimpiya Stadionu və İsmayilli velosiped zavodunun metal konstruksiyalarının hazırlanmasını və quraşdırılmasını həyata keçirib.

İqtisadiyyat Nazirliyindən "Yeni Müsavat"a verilən məlumata görə, SKSP ölkədə innovativ və yüksək texnologiyalara əsaslanan rəqabət qabiliyyətli sənaye istehsalının inkişafı üçün münbət şəraitin yaradılması, bu sahədə sahibkarlığın dəstəklənməsi, qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafının təmin edilməsi və əhalinin istehsal sahəsində məşğulluğunun artırılması məqsədilə ölkə prezidentinin 2011-ci il 21 dekabr tarixli fərmanı ilə yaradılıb. Həmin fərmanla həmçinin İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində parkın idarəedici təşkilatı olan "Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti də yaradılıb: "Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının 506 hektarlıq ümumi ərazisininin 450 hektarı sənaye zonasıdır. Artıq burada 74 faiz məskunlaşma qeydə alınıb. İndiyədək 15 sahibkarlıq subyektinə ("Azertex-nolayn" MMC, "SOCAR Polymer" MMC, "AzerFloat" QSC, "Azerbaijan Fibro Cement" MMC, "Bakı Əlvan Me-

SUMQAYIT TEKNOLOGİYALAR PARKI

Sumqayıt Texnologiyalar Parkı ən son texnoloji nailiyyətlərin innovativ hallarla qovduğu və geniş təcridə ilə dastaklanırdığı zavodlar kompleksidir. "STP" MMC Azərbaycan iqtisadiyyatının davamlı inkişafına öz töhfəsini verən inkişaf etmiş müəssisələrdən ibarət tay-barabarı olmayan müəssisədir.

Sumqayıtın sənaye şəhəri

İmici qayıdacaq...

Ekspert: "Bazarlama və əlaqələndirməyə diqqət artırılmalıdır"

tallar və Ferroerintilər Şirkəti) MMC, Silisium və Kalsium İstehsalat Müəssisəsi, "MST Engineering Services" MMC, "Aqrokimya Azərbaycan" MMC, "Alco Lubricant" MMC, "STDC" MMC, "Azərçalça" ASC, "STP" MMC, "Tabaterra" QSC, SOCAR Karbamid Zavodu və "SumPlast" MMC) Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının rezidenti statusu verilib".

Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının mövcud rezidentlərinin layihələrinin investisiya dəyəri 2,7 milyard ABŞ dollarıdır. Bunun da 1,9 milyard ABŞ dolları artıq layihələrə yatırılıb. Hazırda mövcud layihələr üzrə istehsalatda və tikintidə 8400 nəfər işçi çalışır.

SKSP-nin rezidentləri 7 il müddətinə mənfəət, əmlak və torpaq vergilərindən, eyni zamanda parka istehsal məqsədilə gətirilən texnika, texnoloji avadanlıqlar və qurğulara görə əlavə dəyər vergisindən və gömrük rüsumundan azad olunur. Bu günədək sənaye parkının rezidentləri artıq 140 milyon manat həcmində vergi və gömrük rüsumlarından azad olunub. Parkın rezidentlərindən ikisi - "Azertex-nolayn" MMC və "STP" MMC artıq fəaliyyət göstərir.

SYTP isə prezidentin 5 noyabr 2012-ci il tarixli fərmanı ilə yaradılıb.

Texnoparkların - kimya, sənaye, yüksək texnologiya-

lar və sair - yaradılması müasir dünya təcrübəsində özünü doğrultmuş təşkil formalıdır. İqtisadçı-alim, İqtisadi Təşəbbüslərə Yardım İctimai Birliyinin rəhbəri Azər Mehtiyev bu fikirdədir. Onun "Yeni Müsavat"a bildirdiyinə görə, Türkiyədə belə formalara "orqanizə sənaye bölgəsi" deyilir: "Bu təşkil forması bir ərazidə bir-biri ilə əlaqəli işləyən çoxsaylı sənaye müəssisələrinin formalaşmasıdır. Bu, həm istehsalın təşkili baxımından səmərəli yoldur, həm də iqtisadiyyatda "miqyas effekti" deyilən bir anlayış var, onu əldə etməyə imkan verir. Çünki kiçik bir ərazidə zəruri infrastruktur və xidmətlərin qurulması daha asan başa gəlir. Müəssisələrin bir-biri ilə əlaqə qurması da bu zaman asanlaşır. Türkiyədə, məsələn, kiçik bir sənaye ərazisində bir-biri ilə əlaqəli şəkildə işləyən 8 min müəssisə fəaliyyət göstərir. Belə ərazilərin sayı da çoxdur. Bu baxımdan, alət olaraq bizdə də sənaye parkları, məhəllələri və sairin seçilməsi müsbət addımdır. Lakin hər bir alətin seçilməsindən daha çox icrası önəm daşıyır. Yeni bu alətdən uçuş əldə olunması ondan nə dərəcədə doğru istifadə edilməsindən asılıdır".

Sumqayıtdakı parklara gəlinə, iqtisadçı-alim hesab edir ki, yer kimi seçim düz-

gün edilib: "Sumqayıtın ərazisində əvvəldən də çoxsaylı sənaye müəssisələri yerləşib, müəyyən infraqurultura malikdir, müəssisələri əlaqələndirmək asan başa gəlir. Burada anlaşılmaz məqam niyə bir neçə ad altında parkların yaradılmasıdır. Vahid bir ad altında bir park yaradılıb, vahid yanaşma tətbiq olunsaydı daha məqsədəuyğun olardı. Sumqayıtda isə kimya-sənaye parkını ayrı yaradırlar, yüksək texnologiyalar parkını ayrı. Amma əlbəttə, əsas ad deyil, yanaşma və əldə olunan nəticələndir".

Ekspert deyir ki, bizdə diqqət cəlb edən daha bir məqam bütün təşkil formalarında aparıcı funksiyaların dövlətə məxsus olmasıdır - hamısı dövlət müəssisələri tərəfindən idarə olunur, rəhbərləri dövlət məmurlarıdır: "Halbuki belə formalarda aparıcı rol özəl sektora, rəhbərlik iş adamlarına məxsus olmalıdır. Dünya təcrübəsi göstərir ki, biznes yanaşması ilə məmur yanaşması həmişə kəskin fərqlənir. Məmur hesabatlar, rəqəmlər üçün çalışır, biznesmen isə yaxşı nəticə, gəlir üçün. Bu baxımdan, hesab edirəm ki, bizdə də aparıcı funksiyaları dövlətdən biznesə transfer olunmalıdır".

A.Mehtiyevin fikrincə, Sumqayıtda yaradılan parklarda fəaliyyət göstərən

Bazarlamada dəqiqlik olmalıdır

Digər məsələ, Sumqayıt texnologiyalar parkında yüksək texnoloji avadanlıqlarla qurulan bəzi müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulları satması məsələsidir: "Elə müəssisələr var ki, yüksək keyfiyyətli məhsul istehsal edir, amma 1 ay işləyir, 1-2 ay dayanırdı - çünki məhsulunu sata bilmirdi. Bu işə istehsalatla satış imkanlarının, bazarlamasının düzgün hesablanmamasının nəticəsidir. Az qala bütün müəssisələr açıqlarkən elan edirlər ki, biz daxili tələbatı da tamamilən ödəyəcəyik, hələ xaricə də mal ixrac edəcəyik. Axı siz haradan bilirsiniz ki, daxildə hamı yalnız sizin məhsulunuzu alacaq? Bu baxımdan, satış bazarları, imkanları əvvəlcədən hesablan-

madan, geniş təbliğat və reklam kampaniyaları həyata keçirilmədən ən keyfiyyətli məhsulu belə satmaq mümkün olmur. Bizdə bu prinsip hələ ki əməl olunmur, əvəzində istehsal olunan məhsulun analoqlarının idxalı rəsmi və ya qeyri-rəsmi formada məhdudlaşdırılır. Bu işə sağlam bazar rəqabətinin qarşısının alınmasıdır".

Yerli istehsalı inkişaf etdirmək üçün hansısa məhsulun kənardan idxalının qarşısını almaq heç vaxt uzunmüddətli effekt verməyib. Buna görə də A.Mehtiyev deyir ki, belə məhdudiyətlər müvəqqəti olmalıdır: "Müəssisə sahibi bilməlidir ki, bir neçə ildən sonra idxal məhsulu bazara maneəsiz daxil olacaq. Bu zaman o, məsuliyyət hiss etməyə və əvvəlcə, istehsal etdiyi məhsulun keyfiyyətini yüksək saxlayacaq, ikincisi isə bazarlamayı düzgün quracaq. Hesab edirəm ki, həm dövlət qurumları, həm də Sumqayıt və digər texnoparklarda güzəştlər əlaqə istehsal quran iş adamları bu amilləri nəzərə almalıdırlar".

□ Dünya SAKİT

Bu il Bakının sosial-iqtisadi inkişafına 12,3 mlrd. manat yönəldilib

2017-ci ilin yanvar-noyabr aylarında Bakı şəhərinin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 12 mlrd. 331,2 mln. manat və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,3% az vəsait yönəldilib.

Bakı şəhər Statistika İdarəsindən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, ümumi sərmayənin 35,1%-i dövlət, 64,9%-i qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarlarının payına düşüb.

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 71,7%-i tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilib.

2017-ci ilin yanvar-noyabr aylarında tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 70,3%-ini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 5,9%-ini əsaslı təmir, 3,8%-ini cari təmir, 20%-ini isə sair tikinti işləri təşkil edib. Ümumi inşaat işlərinin 87,2%-ini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetiriblər.

Ermənistan-Azərbaycan Vətəndaş Sülh Platformasının dekabrın 25-də keçirilən İdarə Heyətinin iclasından sonra bu qurumla bağlı müzakirələr genişləndi.

Həmin iclasda erməni həmsədr Rafael İsxanyanın nizamnamənin prinsiplərinə zidd hərəkətlərə yol verdiyinə görə həmsədrlikdən uzaqlaşdırılması və Sülh Platforması üzvlüyündən xaric edilməsi, onun yerinə idarə heyətinin üzvü Artur Ağacanovun seçilməsi Sülh Platformasının mövcud olduğu üç ayla bağlı bir sıra mövzular gündəmə gətirib. Yarandığı ilk günlərdən onun əleyhinə çıxış edənlər özlərinin haqlı olduğunu iddia edir. Platformanın olmasının vacibliyini sayanlar da özələrinin haqlı olduğunu bir daha bəyan edirlər. Platformanın təsis edildiyi ilk günlərdə daha uğurlu fəaliyyət göstərdiyi, aylar keçdikcə fəaliyyətində sanki sənəmlərin olduğu deyilir. Bundan əlavə, Sülh Platformasının ömrünün uzun olacağı, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi həll olunana qədər onun fəaliyyət göstərəcəyi bildirilir.

Sülh Platformasının İdarə Heyətinin üzvü, Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fondunun sədri Umud Mirzəyev bildirdi ki, bütün konfliktlərin sonu danışıqlarla həll olunur: "Bizim təşkilatımız hər zaman sülh tezisləri, çağırışları ilə fəaliyyət göstərir. Sülh Platformasını yaradan təşkilatlardan biri də bizik. Mən deməzdim ki, yaratdığımız platformanın fəaliyyəti sənəyib. Yaxınlarda idarə heyətinin yeni bir iclasını keçirdik. Platformanın sənədləri hazırlanıb, bu günlərdə Gürcüstanda qeydiyyatdan keçəcək. Yaxınlarda platformada olan həmkarlarımızla birlikdə növbəti ildəki fəaliyyətimizi müzakirə etdik. Hesab edirəm ki, regionda sülhün, əmin-amanlığın olması üçün, bütövlükdə işğalda olan torpaqlarımızın azad edilməsi üçün sülhün olması çox vacibdir. Azərbaycanı istəməyən qüvvələr bizdən davakar obrazı yaratmağa çalışırlar. Amma sirməyən

Sülh Platforması qeydiyyatdan keçməyə hazırlaşır

Umud Mirzəyev: "Regionda sülhün, əmin-amanlığın olması, bütövlükdə işğalda olan torpaqlarımızın azad edilməsi üçün sülhün olması çox vacibdir"
Elxan Şahinoğlu: "Azərbaycan Sülh Platforması vasitəsilə Ermənistanla mesaj yollayır"

Umud Mirzəyev

Elxan Şahinoğlu

deyil ki, Azərbaycan insanının, hətta sənəddəki əsgərinin qəlbindən daim sülh, barış niyyəti keçir. Yaxınlarda xarici qonaqlarım var idi. Onlarla regiona səfər etdik. Sonra açıqlama verdilər ki, Azərbaycanda görüşdüyüm uşaq, yaşlı, məcburi köçkün və hər kəs sülhdən danışır. Sülh Platformasının yaranmasına mən təbii baxıram. Bu platformanın gələcək perspektivlərinə də inanıram. Görəcəyimiz, planlaşdırdığımız işlər çoxdur. Bu istiqamətdə

bundan sonra da fəaliyyətlərimiz olacaq. Yəqin ki, bu barədə mətbuat və ictimaiyyətin də məlumatı olacaq. Platformada erməni təxribatının ola biləcəyi ilə bağlı ehtimallar da səslənir ki, bunu iqnor etmək istəməzdim. Amma bu o demək deyil ki, biz fəaliyyətimizdən qalmalıyıq. Bizim də belli bir niyyətimiz var. Yaxşı deyiblər ki, niyyətin hara, mənzilin ora. Realıqdır ki, Ermənistanla sadəcə insanlar artıq bu müharibədən beziblər. Kriminal hökumətin onlar

üçün yaratdığı faciələrin fərqindədir. Bizim istər Ermənistan olsun, istər Dağlıq Qarabağın erməni icması olsun, istərsə də dünyaya səpələnmiş ermənilər olsun, onlar arasında kifayət qədər əlaqədə olduğumuz insanlar var. Biz çalışırıq ki, öncəliklə regiona sülh gəlsin, insanlar barış və əmin-amanlıq içərisində yaşasınlar".

Qərb Universitetinin Tətbiqi Politologiya Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu bu formatın vacibliyindən söz açdı: "Bu formatı müsbət qiymətləndirirəm. Hətta Azərbaycan-Ermənistan Sülh Platforması sülhün əldə olunması istiqamətində ciddi nəticə əldə etməyə belə, təşəbbüsün varlığı belə Azərbaycan dövlətinin və xalqının xeyrinədir. Bununla biz göstəririk ki, torpaqlarımızı azad etmək məqsədilə savaşağa hazırıq, eyni zamanda ermənilərlə dialoqdan da çəkinmirik. Yəqin ki, işğala son qoyulsun. Biz o ermənilərlə birgə işləməyə hazırıq ki, sözün həqiqi mənasında Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh istəsinlər, işğaldan vaz

keçsinlər, qonşu dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmətlə yanaşsınlar və Dağlıq Qarabağda ermənilərlə azərbaycanlıların birgə yaşayışına razılaşsınlar. Bu prinsipləri qəbul edən ermənilərlə azərbaycanlıların Sülh Platformasında birgə fəaliyyəti, mənəcə, hər iki xalqın və dövlətin xeyrinədir. Ermənistanla, Dağlıq Qarabağda və Avropada yaşayan ermənilər içərisində Azərbaycanla düşmənçiliyin səhv olduğunu anlayanlar var. Ancaq onların böyük qrupu öz fikirlərini açıq ifadə etməkdən çəkinirlər. Sülh Platforması həmin erməniləri təşkilatla və dialoqa cəlb etməlidir. Azərbaycan Sülh Platforması vasitəsilə Ermənistanla mesaj yollayır. Mesajın əhəmiyyəti budur ki, sülh danışıqlarında irəliləyiş olmadığına görə Azərbaycan öz torpaqlarını azad etmək üçün hərbi yoldan istifadə etmək hüququna malikdir, bununla yanaşı, Azərbaycan cəmiyyəti normal qonşuluq əlaqələri qurmaq istəyən ermənilərlə dialoqa hazırdır. Sülh Platformasının qarşısında böyük hədəflər qoymaq düzgün deyil. Sülh Platforması münaqişəni həll edəsi deyil, beynəlxalq vasitəçiləri əvəz etməyəcək. Bu yardımçı vasitədir. Qonşu ilə sülh istəyirsənsə, inkişaf istəyirsənsə, köhnə əlaqələrin bərpasını istəyirsənsə, nəhayət, müharibə istəyirsənsə, işğaldan əl çək, iki xalqın birgə yaşayışına dəstək ver! Mənəcə, platformanın erməni cəmiyyətinə əsas mesajı bu olmalıdır və bu istiqamətdə fəaliyyətini genişləndirməlidir. Mən özümü 1990-cı illərin sonunda beynəlxalq təşkilatların xətti ilə iki dəfə Ermənistanla oldum, prezidentdən tutmuş adi vətəndaşlara qədər sual vermək imkanında oldum. O zaman bizim çağırışları eşitmədilər, düşündülər ki, güclülərlər, bizə şərtləri

diktə edə bilirlər. İndi nə gücləri qalıb, nə də enerjiləri, 2016-cı ilin aprel savaşında ordularının məğlub edilməzlik "mifi" də dağıldı. Ermənistanla yaşayanların sayı azalır, gəncləri hər bədbəxtlikləmək istəmir ki, bilirlər ki, Dağlıq Qarabağda onları ölüm gözləyir. Ona görə də nə qədər ki, gec deyil, Azərbaycanla sülhə çalışmalıdırlar".

Politoloq platformanın zəifləməsinin ermənilərin işinə yaradığını da düşünür: "Platformanın tənqidçiləri həm Azərbaycanda, həm də Ermənistanla var və buna normal yanaşsın, hamı eyni cür fikirləşə bilməz. Sadəcə, təqəddirən asan iş yoxdur, bəs ortada hansı təklif var? Bizim məqsədimiz işğala son qoymaqdır və buna nail olmaq üçün bütün imkanlardan yararlanmaq lazımdır. Qarabağ bizdən tək savaşla alınmayıb, bizə qarşı hiylə də işlədiblər. Demək, eyni tələyə biz bir daha düşməməliyik. Ona görə də ağıl oyunlardan düşməndən bir addım öndə olmağı bacarmalıyıq. Bu platformanın zəifləməsi birbaşa işğalçının maraqlarına xidmət edir. Çünki işğalçı dövlət istəyir ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və Dağlıq Qarabağın Azərbaycana aid olduğunu söyləyən ermənilərin sayı çoxalması. Biz isə bunun tərsini istəyirik. Ona görə də forumun yaranmasına yaşıl işıq yandırılmalı və layihələrinin daima işlək vəziyyətdə olmasına çalışmalıdırlar. Platformanın ideyasına yanlış hərəkət edənlər birmənalı qurumdan uzaqlaşdırılmalıdır. İdeya isə ərazi bütövlüyünün təmini və bunun əsasında gələcəkdə iki xalqın mümkün barışığının təmin edilə bilər. Kimsə düşünürsə ki, torpaqları qaytarmadan azərbaycanlılarla barış mümkün deyil, kökündən yanılır".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Bakı yollarında nömrəsiz "Oka"lar - özlərini gizli saxlayanlar kimlərdir?

Ərşad Hüseynov: "Onlar həm özlərinə, həm də özləri statusda olan adamlara hörmətsizlik edirlər"
Rey Kərimoğlu: "Bu avtomobilləri sürənlər 1941-45 veteranlarının nəvələridir"

Bakı yollarında üzərində dövlət qeydiyyat nişanı olmadan "Oka" avtomobillərini idarə edənlərin sayı artıb. Şəhərin mərkəzi küçələrində hərəkət edən bu avtomobillər yol polisiyə belə məhəl qoymadan şütlüməkdə davam edirlər.

Həmin şəxslərdən nə üçün nömrəsiz avtomobil sürdüklerini soruşduqda isə bildirlər ki, qanuna görə, bu avtomobilləri nömrəsiz sürməyə icazə var.

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan **naqliyyat eksperti Ərşad Hüseynov** bildirdi ki, kimliyindən asılı olmayaraq üzərində dövlət qeydiyyat nişanı olmayan avtomobillərin hərəkəti qanun pozuntusudur: "Dünyanın hər yerində mexaniki naqliyyat vasitələrinin hamısının dövlət qeydiyyat nişanları olmalıdır. Bu nişansız heç bir avtomobilin yollarda hərəkət etməsinə icazə verilmir. Yollarda nömrəsiz avtomobil aşkarlanarsa, dövlət yol polisi dərhal onu dayandırmalı, sənədlərini araşdır-

malıdır. Sənədlər də müxtəlif ola bilər. Biri ola bilər ki, avtomobil dövlət qeydiyyatına aldırılmayıb və ona 50 manat cərimə yazıb bəzə salırlar ki, dərhal get qeydiyyatdan keç. Digərləri deyə bilər ki, nömrə almışam, ancaq avtomobil belə də sürə bilərəm. Həmin şəxslərə də 40 manat cərimə yazıb deyirlər ki, nömrəni bağla üstünə. Üçüncü variant da budur ki, adam deyir ki, nömrəni alıb, evə qoymuşam. Belə olduğu halda isə avtomobil cərimə meydançasına aparılır. Deyirlər ki, get nömrəni gətir, üzərinə bağla, 60 manat da cərimə yazılır. Dövlət qeydiyyat nişanı naqliyyat vasitəsinə sənədləşdirən nömrədir. Hər bir halda mexaniki naqliyyat vasitə-

təsinin idarə olunması yüksək təhlükə mənbəyidir. Ona görə də bunlar hər zaman sənədləşdirilə bilən olmalıdır. Bilinməlidir ki, kim haradan gəldi, harada qaydanı pozdu və sairə".

Ekspert bildirir ki, polisler bu kimi avtomobilləri saxlasalar da, onların sürücüləri qaydalara tabe olurlar: "Bəziləri bundan sui-istifadə edirlər. Lap həqiqətən də sağlamlığını itirən şəxs olsa da, bu, ona əsas vermir ki, avtomobili nömrəsiz sürsün. Polisler də deyirlər ki, belə adamları saxlayanda vətən qarşısındakı xidmətlərindən danışsınlar. Avtomobilin nömrəsi yoxdursa, o, radara da düşməyəcək. Lakin nömrəsiz sürməyin müxtəlif məqsədləri var. Bəziləri deyirlər ki, filankəs "Oka"-ni nömrəsiz sürürsə, mən niyə nömrə ilə sürməliyəm. Nəticədə o da nömrəni çıxarır. İnsanlara başa salmaq lazımdır ki, sizin, mənim və ya qeyrisinin vətən qarşısındakı xidmətləri qanunu pozmağa heç bir əsas vermir. Qanunu pozan insan elə vətənə, xalqına hörmətsizlik edir. Mən də müharibə veteranıyam. Adam var ki, "Oka"-nın qiymətindən 10 dəfə bahalı avtomobil sürür və sual verir ki, bu avtomobil nömrəsiz sürənlər nə demək istəyirlər? Demək istəyirəm ki, təbliğat həm də belə olmalıdır ki, bu adamlar avtomobil nömrəsiz sürməklə həm özlərini, həm də özləri statusunda olan adamları hörmətdən salırlar".

Qarabağ qazisi, jurnalist Rey Kərimoğlu da "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, məsələ onu da narahat edir: "Ötən il bununla bağlı Qara-

bağ Qazilər Birliyi və bir neçə təşkilat daxili işlər nazirinə müraciət etmişdik. Bildirirdik ki, nömrəsiz "Oka"lar, "Naz-Lifan"larla bağlı tədbir görülsün. Eyni zamanda bəziləri yerli-yersiz avtomobilin şüşələrinə əlil işarəsi vururlar. Adam var ki, "KamAZ"-a, traktora da bu nişanlar vurur. Əslində bunların hamısı qanunsuz və yol verilməzdir. Yol polisleri bununla bağlı tədbir görürlər. Yeni nömrəsiz avtomobil sürən cərimələnir. Qarabağ əlillərinin 99 faizi avtomobillərinə nömrə vurur. Bu avtomobilləri sürənlər 1941-45 müharibə veteranlarının nəvələridir. Maşınlar tək Qarabağ əlillərinə verilməyib. "Avtoş"luq edən, qayda pozanlar da dediyim şəxslərdir. Qarabağ əlilləri isə çalışsınlar ki, qayda pozmasınlar. Biz iki il daldadla layihə çərçivəsində Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində toplantılar keçirdik. Bu cür nömrəsiz maşın sürənləri ora dəvət edib, izah edirdik ki, belə olmaz. Bizim mövqeyimiz bundan ibarət olub. Ancaq çoxları indi də nömrəsiz maşın sürür. Mən də ikinci qrup Qarabağ əliliyəm və avtomobilimdə nömrə hər zaman yerindədir. Vurulan işarəyə gəlincə isə bu, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən o adamlara verilir ki, bunların səhhətində, ayağında problemlər var. Nişanın da mənası odur ki, yoldakı digər sürücülər bunu nəzərə alsınlar. Müharibəyə aid olmayan o qədər adam var ki, bu gün həmin avtomobilləri idarə edirlər. Bu da yolverilməzdir".

□ **Əli Rəis**
"Yeni Müsavat"

Dünyadakı maraqlı toy adət-ənənələri

Dekabrın 26-da Türkiyədə maraqlı toy olub. Jurnalist bəyə toyunda qızıl, pul yox, klaviatura hədiyyə edilib. "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, Veysel Karahan və Figen Kesmezin toyunda bəyin həmkarlarının hədiyyəsi gülüşə səbəb olub. Bəy deyib ki, onun iş-kolik olduğunu və klaviaturadan ayrı yaşaya bilməyəcəyini deyən həmkarları bu formada kreativlik ediblər. "Ola bilər ki, qızıl taxmamaq üçün belə bir üsula baş vurdular" deyərək, zərərət edən bəyin həyat yoldaşı da bu hədiyyə qarşısında çaşqınlıq keçirib: "Məncə, klaviatura hələ azdır. Belə gecə-gündüz çalışan birinə monitor da taxılmalı idi".

Biri göy üzündə evlənib, o biri sevgilərinin başladığı həbsxanada

Bu hadisə biz jurnalistlər üçün olduqca maraqlı idi. Amma "Yeni Müsavat"ın araşdırması zamanı məlum oldu ki, dünyada bundan qat-qat maraqlı toylar olub. Xüsusən sürpriz və yaradıcılığı sevən insanlar toy günlərini rəngarəng etmək üçün hər cür vasitəyə əl atıblar.

Fotoların müşayiəti ilə sizə ən maraqlı toyların hekayətini təqdim edirik. Çində bir cütlük su altında evlənib. Rusiyada isə məhkum olduğu zaman aşiq olan bir cütlük sevgilərinin başladığı həbsxanada evləniblər. Cənubi Koreyada bir cütlük toy öpüşünü göy üzündə edib. Çində 10.10.2010 tarixində minlərlə cütlük eyni anda evlənib.

İnkışaf etmiş olsalar da, hərəsinin bir adəti var

İspaniyada toy zamanı gəlinin atası bəyə saat verir. Bəy isə gəlinə "arras" adı verilən 13 ədəd qızıl pul verir. Bu ritual onların varlıqlarını və gələcəkdə qazanacaqlarının paylaşılmasını təmsil edir.

Yunanıstanda gəlinlər pis ruhları qovmaq məqsədilə qırmızı və ya sarı tonlarda duvağa bənzər örtülər taxırlar. Bundan başqa, toy yatağında da körpə oğlanların yataqda hoppandırılması kimi adətləri var.

Çində toy keçirmək üçün bir astroloji mütəxəssisin gəlin və bəyin doğum tarixinə, saatına baxaraq şərh verməsi lazımdır. Əgər qoroskoplar uyğun görürsə, toy hazırlıqları başlayır. Gəlinin yanındakı rəfiqələr isə qoroskopa uyğun olan şəxslərdən seçilir.

Toydan əvvəl bəy evlilik yatağını hazırlayaraq üstünə müxtəlif meyvə və quru çərəzlərlə bəzəyir. Ailənin kiçik uşaqları yatağın üstünə oturdulur və bu yeməklərdən dadmalarına icazə verilir. Yatağın üstündə nə qədər çox uşaq olarsa, demək, yeni evlənələrin də çox uşağı ola bilər.

Braziliyada gəlinin evlənməmiş rəfiqələri gəlini iç hissesinə adlarını yazaraq ən yaxın zamanda uyğun bir ər tapa-

Türkiyədə jurnalist bəyin boynuna klaviatura asıblar, polşalı gəlinlər pul qarşılığında oynayırlar...

caqlarına inanırlar. Bundan başqa, toy bir şirniyyat olan bem-casado adlı yeyəcək olmadan keçməz. Yaponiyada toy ənənələrindən birincisi kimono geyinmiş gəlin və bəyin sake, ya da san-san-kudo paylaşımıdır. Ardınca gəlin və bəy üç fərqli kasadan düyü yeyirlər.

Pakistanda bəy namizədi qız tərəfinin çətin sınaqlardan keçmək zorundadır. Bu sınaq qız tərəfinin bəyə ağına gələ biləcək bütün həqarət və söyüşləri deməsini nəzərdə tutur. Bəy isə bütün bunlara dözə biləcək qədər soyuqqanlı olduğunu göstərməyə məcburdur. İmtahandan uğurla keçən bəy evlilik icazəsini almış olur.

Toy günü gəlini öncə çirkəndirir, sonra çimildirir

Çexiyada isə bəyin yaxın dostları gəlini qaçıraraq bir yerdə gizlədir. Bəyin gəlini tapması onu həmişə qoruyacağı mənasına gəlir. Toyun sonunda gəlinin duvağı və bəyin ayaqqabıları qonaqlar arasında gəzdirir.

Sonuncular da cütlüyün bal ayı səfəri üçün ayaqqabı və duvağın içinə pul qoyurlar. Bir növ bizdəki nəmə yazdırma burda ayaqqabı gəzdirmə formasında davam etdirilir.

Almaniyada isə qonaqlar toyda cütlüyün üstünə düyü səpir ki, bu da bərəkəti xarakterizə edir. Gəlinin saçında qalan düyü dənələrinin sayı onların gələcəkdə neçə övladının olacağını göstərir. Bundan başqa, toyda gəlinin rəfiqələri hansı yolla olur-olsun, onun ayaqqabısını oğurlamağa və altına ilginç nəsə yazmağa cəhd göstərirlər. Kilsə mərasimindən sonra isə bəy gəlini birgə kötük kəsirlər ki, bu da gələcəkdə yaşayacaqları çətinliklərə necə sinə gərəçlərini simvolizə edir.

Şotlandiyada gəlin toydan bir gün əvvəl küçyə çıxarılaq çirkəndirilir. Yumurta və tomat pastası bir-birinə qarışdırılaraq, gəlinin üstünə yaxılır. Amma oğlan evi bununla da sakitləşmir. Gəlini bu görkəmdə bütün şəhər boyu gəzdirirlər ki, hamı görsün. Gecə isə ailə böyükləri gəlinin

ayaqlarını yuyurlar. Bu ənənə cütlüyün arzuolunan təmizliyini, xoşbəxtlik yolunda birgə addımlarını simvolizə edir.

Toyda bəy-gəlini öpmək üçün dava, qayınata ilə mübahisə və daha nələr

İsveç toylarında isə qonaqlar gəlinlə bəyi öpmək üçün rəsmən yarışa girir. Əgər toyda gəlin ayaqyoluna gedərsə, bütün qadın qonaqlar bəyi, bəy ayaqyoluna gedərsə, kişi qonaqlar gəlini öpməkdən ötrü növbəyə düzülür.

Polşa toylarında gəlinlər pul qarşılığında oynayırlar. Və son dayanacağımız Hollandiyadır. Bu ölkədə əgər gəlinin atası oğlanı bəyənmişsə, gəlinə cehiz verilmir. Gəlinin ən yaxın dostu ona lazım olan əşyaları məcburən almaldır. Toyda bəy gəlinin masasının yanına bir ağac yerləşdirilir və qonaqlar öz arzularını yazaraq, ağacın budaqlarından asırlar.

Fransada toy günü bəy öz gəlinini evdən götürür və kilsəyə piyada gedirlər. Kilsəyə gədən yolda isə kiçik uşaqlar onların qabağını kəsərək əllərindəki lentləri kəsmələrini istəyirlər.

Hindistanda toy günü bəy qayınanası tərəfindən qarşılınır və elə onun tərəfindən də ayaqları yuyulur. Ardınca süd və bala qonaq edilir. Mərasim zamanı isə bəy gəlini müqəddəs atəşin ətrafında 4 dəfə fırladır və daha sonra stollana tərəf qaçmağa başlayırlar. Qədim inanclara görə, kim birinci oturursa, evdə də onun sözü keçəcək.

Bosniyada isə qız evinə elçiliyə gələn oğlan ailə böyükləri ilə bu izdivac barədə mübahisəyə girir. Hörmət çərçivəsini aşmayıbsa, sonda "hə" cavabı olaraq ona şirin qəhvə təqdim olunur. Əks halda, acı qəhvəsinə içmək evi tərk edir.

Kosovoda isə adət-ənənəyə görə, qədim gəlin paltarları geydirilən gəlinin üzünü ağ boyalqla boyanır, üstünə isə keçmiş aid naxışlar vurulur. Bu, toy mərasiminin düşərli olması üçün hesablanıb. Amma həmin gün tənq və yad adamların gəlini tanıması qeyri-mümkün olur. Üzü ağ boyalı və naxışlı gəlin çoxlarının gülüş hədəfinə çevrilir.

Cənubi Koreyada bəylərin günü lap ağılaldır. Hələ lap qədim zamanlarda onlar qız evinə ağ atda, bellərində isə qaz daşıyaraq gedərdilər. İndi isə diri qazın əvəzinə simvolik olaraq taxta qaz aparırlar. Bundan başqa, toydan sonra ailə böyükləri cütlüyün evinə bir cüt taxta ördək yerləşdirir. Ördəklər düz dayanırsa, bu yeni ər-arvadın yaxşı yola getdiyini, əyri dayanırsa, yola getmədiyini göstərir.

Pakistanda isə evlənmək istəyən oğlanı daha böyük təhlükələr gözləyir. Qız evinin aqsaq-

qalları bəy namizədi imtahan-dan keçirməyə qərar verir. Bu imtahan isə ailə böyüklərinin oğlana ağıla gələ biləcək və bilməyəcək bütün təhqir və söyüşləri ünvanlamasıdır. Oğlan bütün bunları soyuqqanlıqla qəbul edə bilirsə, sevdiyi qızla evlənməyə də haqq qazanır. Pakistanlılar bununla oğlanın böyük-kiçiyə sayğısını, habelə baş verə biləcək hansısa insidentə səbirli olub-olmadığını yoxlayırlar.

Mavritaniyada evlənmə yaşına gələn qızların ən azı 60, ən çoxu isə 100 kilo olması lazımdır. Yemək yeməyən qızlar cəzalandırılır. Ona görə də ərə getmək istəyən qız mütləq ya pəhriz saxlamalı, ya da bol-bol yemək yeməlidir.

Cənubi Koreyada qızlar 25, oğlanlar isə 27 yaşına çatmadan evlənmə bilməz. Bu ölkədə əsgəriyə getməmiş oğlanın evlənməsi qanunla yasaqlanıb.

□ Sevinc TELMANQIZI,
"Yeni Müsavat"

Gənc aqsaqqallara hörmət etməyən həmkəndlisini bıçaqlayıb

Əvvəl xuliqanlıq, sonra oğurluq, indi isə adam bıçaqlamağa görə hakim qarşısına çıxarılan 28 yaşlı gənc zərərçəkmişlə barışdırılıb. Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində xuliqanlıq niyyəti ilə adam bıçaqlamaqda ittiham edilən 1989-cu il təvəllüdü Şəhriyar Abdolovun cinayət işi üzrə məhkəmə iclası keçirilib.

Hakim Şəker Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda bıçaqlanan şəxs Zakir Məmmədov ifadə verib.

Z. Məmmədov istintaqda ifadə verdiyini və həmin ifadəni təsdiqlədiyini bildirib. Söyləyib ki, hadisəyə səbəb anlaşılmalıq olub.

Ş. Abdolov ötən iclasdakı ifadəsində göstərib ki, bıçaqladığı Zakir Məmmədov həmin gün kənddə aqsaqqallara hörmətsizlik edib. Onun bu hərəkətlərinə etiraz edən kənd sakini Fazil Məmmədovu isə döydürmək istəyib. Buna görə də onunla mübahisə edib.

Hadisənin başvermə səbəbi kimi təfərrüatlardan biri də belədir ki, bıçaqlanan Zakir Məmmədov kənd kafesində oturarkən aqsaqqallar gələn zaman ayağa durmayaraq onlara hörmətsizlik edib. Elə mübahisə də bundan başlayıb.

Qeyd edək ki, Ş. Abdolov daha əvvəl də məhkumluq həyatı yaşayıb. O, 2010-cu ildə xuliqanlıq görə həbs edilmiş və 3 il cəza çəkib. Daha sonra isə oğurluğa görə pul cəriməsi ödəməli olub.

Ş. Abdolov Abşeron Rayon Polis İdarəsinin əməliyyatçıları tərəfindən saxlanılıb. Şəhriyar Abdolova Cinayət Məcəlləsinin 126.2.4-cü (xuliqanlıq niyyəti ilə sağlamlığa ağır xəsarət yetirmə) maddəsi ilə cinayət işi açılıb.

Qeyd edək ki, bıçaqlanan şəxs əvvəllər adam oğurluğuna görə məhkumluq həyatı yaşayıb.

□ İ. MURADOV

Elan

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin tələbəsi İmanova Bəyim Zeynal qızına məxsus tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Həsənov Həsənağa Cənəli oğlunun adına 3 yanvar 2004-cü ildə seriya FM 023736 nömrəli Bakı şəhəri Texniki İnteraktiv və Mülkiyyət Hüquqlarının Qeydiyyatı İdarəsi tərəfindən verilmiş qeydiyyat vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

"Gilavar" - Hava və Ekstrim İdman Klubunun 3 alpinist üzvü Tufandağ zirvəsində itkin düşüblər. Bu barədə Fövqəladə Hallar Nazirliyinin məlumatında qeyd olunur ki, onlar dekabrın 23-də Quba rayonunun Xınalıq kəndindən Tufandağı istiqamətinə yürüşə çıxıb. Amma geri qayıtmayıblar və onlarla əlaqə kəsilib. Açıqlamaya görə, bu barədə nazirliyə dekabrın 26-da məlumat daxil olub.

"Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Aviasiya dəstəsi axtarışlara başlayıb. Axtarış işləri barədə əlavə məlumat veriləcək", - məlumatda vurğulanır.

Öz növbəsində "Gilavar Hava və Ekstrim İdman Klubu" məlumat verib ki, klubun üzvləri Şahyaylaq-Mahmuddərə marşrutu üzrə hərəkət edərkən onlarla əlaqə kəsilib.

Axtarışları Dövlət Sərhəd Xidmətinin, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin, Ekologiya Nazirliyinin və FAİREX-in üzvlərindən ibarət komanda həyata keçirir.

İtkin düşən alpinistlər Babur Hüseynov, Namin Bünyatov, Fəridə Cəbrayılzadədir.

Əldə etdiyimiz məlumata görə, Namin Bünyatov və Babur Hüseynov uzun müddətdir ki, alpinistliklə məşğuldurlar. Onlar ölkənin bütün zirvələrində olmaqla yanaşı, xaricdə də bir neçə hündür zirvələrə dırmanıblar. Fəridə Cəbrayılzadə isə həm alpinist, həm də fotoqraf olub. Lakin onun Babur və Namin qədər təcrübəli olmadığı bildirilir.

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı olaraq ölkə zirvələrini fəth edən bir neçə məşhur alpinistlə əlaqə saxlamağa cəhd etdik. Lakin öyrəndik ki, onların əksəriyyəti itkin

FHN itkin düşən 3 alpinistimizi axtarır

"Onlardan ikisi peşəkar, biri isə digərləri ilə müqayisədə zəif idi"

düşən qrupun xilas və axtarış üçün dağa gediblər. Ona görə də zənglərimizə cavab vermədilər.

Babur və Naminin şəxsən tanıyan alpinist-fotoqraf Elçin Quliyev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki,

hələ ki qrupun taleyi haqqında konkret nə isə söyləmək tezdir. Lakin E. Quliyev onu da vurğuladı ki, bu vaxta qədər qrupun dağda qalması da fiziki baxımdan mümkün deyil:

"Axtarış davam etdirilir, ancaq hələ ki heç bir məlumat yoxdur. Nə baş verəcəyi ilə bağlı da bir ehtimalımız yoxdur. Tufandağda təhlükə hər zaman var. Sadəcə olaraq, havanın necə olması

da burada önəmli rol oynayır. Hazırda bilinmir ki, qrup üzvləri hava şəraitinə görə itiblər, yoxsa səbəb başqadır. Xəbəri alan kimi Fövqəladə Hallar Nazirliyinin əməkdaşları, eləcə də dağçılar Tufandağa

yollanıb, axtarış aparırlar. FHN-in vertolyotu da havadadır. Yeni bütün imkanlardan istifadə olunub, axtarış aparılır. Bu qədər müddət onların hansısa ərazidə qadın qurub qalmaları mümkün deyil. Onlar əslində dekabrın 26-da günortası saatlarında düşərgəyə qayıtmalı idilər. Ancaq bu vaxta qədər də qalmaları demək olar ki, yalnız 50 faiz mümkündür. Çünki qida və soyuq problemi var. Heç bir dağçı soyuq havada bu qədər müddət orada qalmaz".

E. Quliyev də söylədi ki, Fəridə Cəbrayılzadə elə də çox zirvələrdə olmasa da, digər iki nəfər təcrübəlidir:

"Xanım ancaq Azərbaycanda bir-iki zirvədə olub. Namin isə "Elbrus"da, "Kazbek"də və bizim də bütün zirvələrimizdə olub. Eləcə də Babur da "Kazbek" zirvəsinə və Azərbaycanın zirvələrinə qalxıb. Babur hərdən bələdçi kimi də işləyirdi. Hər iki gənc güclüdür və peşəkardırlar. Tufandağa qalxmaq yay fəslində də təhlükəlidir. Çünki orada şərait sərtir. Ehtimal da var ki, qrup yorğundur, çadırda dincəlib, yavaş-yavaş gəlirlər. Hər cürə ehtimal ağıla gəlir. Ancaq dəqiq heç nə yoxdur. Axtarışlar yüksək səviyyədə gedir. Axşam da ikinci bir komanda yola düşəcək. Deyim ki, bizim dağlara qalxmaq elə də çətin deyil. Sadəcə olaraq, qış yürüşləri bir qədər çətin olur. Qışda nəinki Tufandağa, bütün zirvələrə qalxmaq asan deyil. Bu yaxınlarda mən də zirvələrdən birinə qalxmışam. Həddindən artıq çətin idi. Çünki hava soyuq, küləkli, qarlı olur. Buna görə də çətinliklər yaranır. Ümid edək ki, dostlarımız sağ şəkildə tapılacaq".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Bakiya turistlərin Yeni il axını başladı - əməkdaşımızın paytaxt qeydləri

Ərəb turistlər: "Bizə demişdilər havalar isti olacaq, amma..."

Yeni ilin gəlişinə artıq sayılı günlər qalıb. Hər il olduğu kimi, bu il də bayramqabağı ölkəyə çoxsaylı turistlər axır. Ekspertlərə görə, Yeni ilə əlaqədar ölkəmizə daha çox Rusiyadan, Qazaxıstandan, ərəb ölkələrindən turistlər gəlir.

Aparılan araşdırmalardan məlum olur ki, paytaxt Bakı MDB dövlətləri arasında Yeni il bayramı ərəfəsində rus turistlərin ən çox istirahət edəcəyi ikinci şəhər sırasındadır. Belə ki, Rusiyanın Tvil.ru şirkətinin reytinginə görə, 2017-ci il dekabrın 30-dan və 2018-ci il yanvarın 8-ə qədər olan müddətdə rus turistlərin səfər edəcəkləri şəhərlər sırasında ilk sıranı Belarusun paytaxtı Minsk, ikinci sırada Bakı, üçüncü sırada isə Qazaxıstanın Almatı şəhəri tutur.

Yeni ilə bağlı Bakının mərkəzi küçələrindən reportaj hazırladıq. Amma bu dəfə rus turistlərin deyil, ərəb və digər müsəlman ölkələrdən gəlmiş turistlərin fikrini öyrənməyə çalışdıq.

Qeyd edək ki, son bir neçə ildə Yeni il qabağı ərəb ölkələrindən saysız-hesabsız turistlər gəlir. Onlar təkəcə Bakını deyil, Qəbələ, Quba, Qusar, Şamaxı kimi bölgələri də gəzməyi sevirlər. Xüsusən də Qəbələdə qış tətilini keçirmək üçün infrastruktur yaradıldığından qar görmək istəyənlər ərəb turistlər bu bölgəni seçirlər. Artıq turizm obyektlərində, hotellərdə sızlıq müşahidə olunur. Reportaj hazırladığımız zaman qarşımıza çıxan da daha çox ərəb turistlər oldu. İran və Güney Azərbaycanından gələn turistlərin sayında azlıq müşahidə etdik.

İlk dəfədir ki, ailəsi ilə birlikdə Omandan Bakiya gələn Səid Humud Bakı və ölkəmizlə bağlı təəssüratlarını bu cür bölüşdü: "Bakiya birinci dəfədir ki, gəlirəm. Artıq ikinci gündür ki, Azərbaycanda yam. Həyat yoldaşım və anamla birgə gəlmişik. Ölkəniz haqqında ilk dəfə Omandan bura gələn həmvətənlərimdən eşitmişəm. Burada çox qədim tarixi abidələr, əsərlər gördüm. Zətin bütün bunlar haqqında məlumat almışdım. Hətta Azərbaycanın necə müstəqillik qazandığını tarixini də bilirdim. Bakı çox gözəl şəhərdir. Buradakı abidələri çox sevdik. Müşahidə etdim ki, tarixi abidələrinizin ərəb tarixi ilə də bağlılığı var. Gəldiyimiz gündən Azərbaycan mətbəxi ilə tanış olduq. Burada quzu kababı, plov yedik".

Səid Humud Bakiya gəlişinin məqsədindən də danışdı: "Məhz Yeni il bayramına görə gəlməmişik. Sadəcə, Bakiya gəlmək istəyirdik və bizə tövsiyə etdilər ki, səfərimizi bu zamana salaq. Yeni il bayram kimi qeyd etməsək də, düşünürəm ki, keçirilən şənliklərdə iştirak edəcəyik".

Saleh, Əli, Xəlid Şəmsilər isə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən ölkəmizə təşrif buyurublar. Turistlər artıq 6 gündür ki, ölkəmizdə olduqlarını bildirdilər: "Bura qo-humlarımızla birgə gəlmişik. Əsa-

sən İçərişəhəri gəzdik, Ateşgahı ziyarət etdik. Həmçinin Qəbələni də gəzdik. Artıq 3-cü dəfədir ki, Bakiya səfər edirik. Yeni il qeyd etmək üçün bura gəlmişik. Bakı möhtəşəm şəhərdir".

Muhamməd Şəmsi, Muhamməd Xəlifə, Raşid Menquş da Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən ölkəmizə təşrif buyuran ərəb turistləridir. Onlarla Şirvanşahlar sarayında qarşılaşdıq. Turistlər daha çox Azərbaycan insanından razı qaldıqlarını dedilər: "İnsanlarınız çox yardımsevərdir. Hansısa sual soruşanda ürəkdən köməklik etməyə çalışırlar. Eyni zamanda sizin yeməklər də çox dadlıdır. Burada kababı çox sevdik. Bizə bu zamanda gəlməyi tövsiyə etmişdilər. Bildirmişdilər ki, Azərbaycanda hava çox soyuq olmur. Amma gəldiyimiz gündən burada havalar çox soyuq keçir, yeni bu

qədər soyuq olacağını düşünməmişdik".

Turistlər yeni ilə bağlı təəssüratlarını da bölüşdülər: "Bundan əvvəl ilk dəfə Cenevrədə Yeni il şənliklərinə qatılmışdıq. Bu dəfə isə Bakıda şənliklərdə olacağıq. Bura gelişimizdən çox məmnunuq".

Reportaj hazırladığımız zaman Bakıda səfərdə olan tanınmış Türkiyə jurnalisti Mahmut Gökklə də qarşılaşdıq. Türkiyəli jurnalist Bakını sevincli insanların şəhəri adlandırdı: "Bakı sevincli, şən insanların şəhəridir. Bunu söyləməyimin də əsası var, çünki burada olduğum zaman qarşılaşdığım insanların hamısında doğmaliq, istilik gördüm. Xalqınızın çox gözəl insanı tərəfləri var. İnsanlar öz adət-ənənələrini, mədəniyyətlərini qoruyub saxlaya bilib, inkişaf etdirib. Bu-

na görə də Bakı, Azərbaycan insanını təbrik etmək olar. Həmçinin küçələr çox təmiz və səliqəlidir. Hər halda, bu da türk mədəniyyətindən gələn bir amildir... İnsanların baxışları, davranışları çox xoş və istidir. Bu da insanı özünə cazib edir, heyran qoyur. Həmçinin müasirliyi və qədimliyi bir arada görmək olur. Metro ilə Bakının bir tərəfindən digər tərəfinə getmək mümkündür. Bu da turistlər üçün çox əlverişlidir. Taksilərin üçün ödənişlər də çox ucuzdur. Digər ölkələrdə olduğu kimi, burada taksilərin sürücüləri insanları aldatmır, turistləri çox xoş qarşılayır. Restoranlarda və hotellərdə də xidmət səviyyəsi çox yüksəkdir. Gecə gəzintisinə çıxmaq, istirahət etmək

üçün şəhərinizdə hər cür şərait yaradılıb. Bir tək internetlə bağlı müəyyən problemlər yaşadığımızda, burada bir məsələ də gözümüzden yayınmadı, azərbaycanlılar sənətə, şairlərə, şeirə çox önəm verirlər. Bunu şəhərdəki heykəllərdən, sənət əsərlərindən müşahidə etmək olur. Xüsusən də xalqınız qədim folkloru, o cümlədən muğama çox önəm verir. Muğam arası şeirlərin səslənməsi də sizin üçün çox sənətinə nə qədər önəm verdiyinizi təsdiq edir. Beləliklə, Yeni il öncəsi burada istirahət etmək üçün çox gözəl işlər görülüb. Bakı işıqlarla bəzədilib, süslənib..."

□ Xəlilə GƏRAY,
"Yeni Müsavat"
Fotolar müəllifindir

MÜSAVAT

Son səhifə

N 274 (6887) 28 dekabr 2017

Satıcı marala şokolad verdi, maral dəstə ilə geri qayıtdı

Amerikanın Kolorado ştatında bir maral benzindoldurma məntəqəsindəki mağazaya gəlib. Satıcı ona bir şokolad verərək yola salıb. Amma aradan qısa müddət keçəndən sonra maral həmin mağazaya yanında daha bir neçə maralla qayıdıb. Lenta.ru CBS Denver-ə istinadən xəbər verir ki, məqsəd digər maralların da həmin şokoladdan dadması idi. Satıcı Lori Cons deyib ki, dəfələrlə mağazanın qabağında ki küçədə çoxlu sayda maralları görüb. Amma onlar bu dəfə içəri girməyə özlərində cəsarət tapıblar. Cons danışır: "Maral, ümumiyyətlə, mənə əhəmiyyət vermirdi. Öncə günəş eynəklərinə diqqətlə baxdı. Ardınca isə dondurma və çipsləri nəzərdən keçirdi".

Maralı mağazadan çıxarmaq üçün satıcı ona şokolad verməyə məcbur olub. Satıcı daha sonra rahat nəfəs alaraq işinin başına geri qayıdıb. Aradan bir neçə dəqiqə keçmiş az öncəki maralın "başının dəstəsi" ilə geri qayıtdığını görüb. Satıcı danışır ki, onun qabağında dayanan elə bayaqki maral idi, arxasında isə balaları dayanmışdı və ondan xəbər gözləyirdilər.

Qara şokolad infarkt riskini azaltmış

Sən demə, şokoladın ürəyə heç bir faydası yox imiş. Ən əsası isə, qara şokoladın infarkt riskini azaltması əfsanə çıxıb. Alimlər müəyyənlaşdırıblar ki, şokoladın ürək xəstəliklərinə faydalı olması, infarkta yaxalanma riskini ortadan götürməsi ilə bağlı ortada hər hansı sübut yoxdur. Almaniya'daki Leipzig Ürək Mərkəzi Universitetindən həkim Steffen Desch bildirib ki, bu barədə deyilənlər, sadəcə, əfsanədir və ortada hər hansı ciddi sübut yoxdur. S.Desch bir neçə dəfə belə araşdırmalar aparsa da, qara şokoladın ürəyə faydaları barədə hər hansı elmi sübut ortaya qoyulmayıb.

Bu ailəni qatı azotda donduracaqlar

Rusiyada fəaliyyət göstərən qeyri-kommersiya təşkilatı olan "Xrom institutu"nun rəhbəri Deniz Kovalskini və onun üç oğlunu ölümündən sonra qatı azotda donduracaqlar. Bu barədə "Daily Mirror" xəbər verir. Ailə üzvlərinin bədənəri Miçiqaan İnstitutunun əsas binasına aparılacaq. Mütəxəssislər qanı tibbi antifrizlə əvəzləyəcək, ardınca isə qatı azotla donduracaqlar. Kovalski ümid edir ki, gələcəkdə ölmüş və sözügedən üsulla saxlanmış adamları bu yolla dirildəcəklər.

Prosedurum ümumi məbləği 28 min dollardır. Bu günə qədər sözügedən institutda 160 donmuş bədən, eyni zamanda minlərlə ev heyvanı və onların toxumaları saxlanıb. Bundan başqa, 2 minə yaxın insan da öləcəkləri halda bədənlərinin bu formada saxlanması üçün öncədən pul ödəyib.

Kovalski özü bu prosedur üçün 20 il əvvəldən növbəyə yazılıb. İndi isə ona arvadı və 3 oğlu da qoşulub. Böyük oğlunun 19, kiçiyin isə 16 yaşı var.

Institutun saytında isə qeyd olunub ki, bədənler - 196 dərəcəyə qədər dondurulur.

Saxta içkidən ölənlərin cənazəsində saxta içki verildi, daha 12 nəfər öldü

Dominik Respublikasında saxta içki ucbatından ölənlərin cənazəsində gələnlərə də eyni içki verildi-yi üçün ümumən 12 nəfər dünyasını dəyişib. Haiti sərhədinə yaxın bölgədə evdə hazırlanan və tərkibində metanol olan likörün ilk olaraq keçən həftə ölümə səbəb olduğu açıqlanıb.

Bu insanların yas mərasimində qonaqlara təqdim edilən likörün isə daha sonrakı ölümlərə yol açması da ölkədə ciddi müzakirələr yaradıb. Belə ki, ümumilikdə bu içkiyə görə 12 nəfər ölüb, 21 nəfər isə xəstəxanaya aparılıb. Səhiyyə naziri Altagracia Guzman deyib ki, hüquq-mühafizə orqanları hadisəni araşdırırlar. Haitidə şəkər qamışından saxta likör hazırlanması geniş yayılıb.

QOÇ - Bir qədər gərgin gün yaşamağa olacaqsınız. Bir tərəfdən maddi durumunuzda baş qaldıran problemlər, digər tərəfdən müttəfiqlərinizin başisoyuqluğu hiddətinizi artırabilir.

BUĞA - Gün ərzində qarşılaşacağınız hadisələrin aqibəti çıxardığınız qərarlardan bir-başına asılı olacaq. Odur ki, reallığa obyektiv qiymət verməyə çalışın. Nəzərə alın ki, gün ərzində Ay bürcünüzdə olacaq.

ƏKİZLƏR - Bayrama bir neçə gün qalsada, əsas gücünüzü istirahətə həsr edin. Hər hansı sövdələşmə və ya riskli addımlar mövqeyinizi əks etdirməyəcək. Ən yaxşı variant ürəyinizə yaxın adamlara baş çəkməkdir.

XƏRÇƏNG - Əvvəlki üç bürcə müqayisədə ulduzlar sizi daha çox sevindirəcək. Saat 13-dən sonra bir neçə sürprizlə rastlaşacaqsınız. Odur ki, evdə boş-boşuna oturmayın. Sevin ki, seviləsiniz.

ŞİR - Yeni əlaqələrə başlamağa dəyər. Əgər gələcək perspektivlərinizə yetişmək istəyirsinizsə, boş dayanmayın. Onu da unutmayın ki, nəzərdə tutduğunuz planlara maneə olmaq istəyənlər çoxdur.

QIZ - Saat 14-ə qədər hisslərinizi cilovlayıb mübahisəli situasiya yaratmasanız, sonrakı müddəti qənaətbəxş tərzdə başa vura biləcəksiniz. Çoxdan bəri gözlədiyiniz xəbərlər eşidəcəksiniz.

TƏRƏZİ - Yeni əməkdaşlıq üçün uğurlu vaxtdır. Ailə-sevgi münasibətlərində də hər şey zövqünüzle uyğunluq təşkil edəcək. Günün ikinci yarısında şəxsi büdcənizin artacağı ehtimal olunur.

ƏQRƏB - Qərarlarınızda qətiyyətli olsanız, hansısa ciddi maneəyə rast gəlməyəcəksiniz. Bu gün kimisə aldatmağa çalışmayın. Günortadan sonra pul sövdələşmələrində iştirakınız uğurlu olacaq.

OXATAN - Əvvəlki bürcülərlə müqayisədə bu gün yalnız sizin üçün uğurlu səyahətlər gözlənilir. Gərginliyi azaltmaq üçün bu, ən yaxşı vasitələrdən ola bilər. Qazanmaq üçün şansınız da var.

OĞLAQ - Vaxtınızın əsas hissəsini məhəbbət amilinə həsr edin. Çünki ulduzların düzümü son vaxtlar sevdinizə qarşı soyuqluq etməyinizi bəyan edir. Bu qüsuru aradan qaldırmağa çalışın.

SUTÖKƏN - Şəxsi işlərinizdə böyük dönüş yaranmaqdadır. Bu səbəbdən də əzmkarlığınızı artırmağa çalışmalısınız. Qohum-qonşularla münasibətləri yaxşılaşdırmağa səy göstərin. Mülayim davranın.

BALIQLAR - Yeni əlaqələrə başlamaq, işgüzar sövdələşmələri artırmaq gələcək perspektivləriniz üçün səmərəli ola bilər. Həmkarlarınızla dil tapın, gecəni isə mütləq öz evinizdə keçirin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Sahibsiz heyvanlara Yeni il hədiyyəsi verildi

Amerikanın Ayova ştatında yerli heyvan sığınacağı olan Animal Rescue Leaguədə qalan heyvanlar Milad bayramı münasibətilə özlərinə hədiyyə seçiblər. Bu barədə videoyazı 21 dekabrda internetdə yayılıb. 6 gün ərzində videonu 48 min nəfər izləyib. Heyvanlara alınan oyuncaqların pulu isə sığınacağa verilən ianələr hesabına əldə edilib. Məlum olub ki, sığınacaq rəhbərliyi hər bayramda heyvanları sevindirməyə çalışır. Onun fikrincə, heyvanların da insanlar kimi sevinməyə, bayramı hiss etməyə haqqı var.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.